

Agelno, mi

Inc. 166 - H. 13698

Ja iego sluga
moy taskami pane

przyniely to stamnye pyfany

a b c d e f g h i k l m

n o p q r s t u v x z

166-171

Inc.

1650

In celis benedicite dō dno deson
ribus istis. **I**bi veniam ad
resendatū finis creceat. **P**ri
cipel iuda dices eoz. **P**riepel za
vilion **P**riepel reptalum. **Q**an
cia dicitur tuē confirmā. **A**

Preparatus mortis. **P**
te tua accendit portu. **P**
pfindu maris sonu. **P**
urbabunt gures. **P**
habitant. **P**
quis erit ma.

Epistole Gasparini

• Ham, 2676

*C*apitulum quatuordecimum
de p^receptis et de iuramentis
et de p^restando iuramento
ad op^am p^rincipalem pertinet ex q^{ui}nque
partib^{us} s^{cilicet} salutamenti rationem optinens
quintiduarum et solutiarum

Gasparini Pergamensis clarissimi orato-
ris epistolarum liber feliciter incipit.

8 Audeo plurimum ac letor in ea te senten-
tia esse: ut nihil a me fieri sine causa putes.
Ego enim si multorum verebar suspi-
ones: quia me sempiternum antiquum familiarē meum
reiciebam: tamen cum ad incredibilem animi tui sa-
pientiam iudicium meum referebam nihil erat quare
id a te improbari putarem. Nam cum et meos nosse
mores: et illius naturam non ignorares: non dubi-
tabam quid de hoc facto meo iudicaturus esses.
Non igitur has ad te scribo litteras: quo novam ti-
bi de rebus a me gestis opinionem faciam: sed ut si
quā aliter homines nostros de me sentire intelliges:
tu qui probe causam meam nosti: defensionem mea
suscipias. Nec si feceris: nihil est quo ulterius offici-
um tuum requiram. Vale

et si antea litteris et sermone multorum non satis
probari factum tuum intellexissem: quod veterem
amicum destituissem: tamen cum haberem animum
tuum multis indicibus perspectum: nullo pacto induci
poteram: ut in re temere quicquid a te factum putarem.
Sed quod difficile sit (presertim in hac urbe nostra) ex
animis hominum euellere eam opinionem: que semel
insederit: cum si is prudens nihil opus est te admo-
nere. Ego tibi omne studium meum polliceor: et quantum
in me erit: perficiam: ne quisquam nostrorum civium ea re
tibi succenseat. quod si ulla ratione his poterit persuade-
ri: nihil omitto. Si vero illos in sententia manere

senfero: ego vicem tuam dolebo: tui tuum erit: non
tantū officium meū exueſtu: q̄stum ex meo ī te ani
mo ſpectare. *Clare.*

m Eſto amo te. quia non (vt noſtri homines ſo
lēt) res ipās tm̄ ex alioꝝ ingenio q̄tū ex tuo iudi
cas. q̄d miſi de te mihi certiffime pſuaſiſſē. vehemen
ter dubitarē/ ne rumor q̄ de me pcrebuit/ paulo te le
uiorē a me faceret. Nam cum pleriq; admirarentur
q̄ tiberij claudij deſenſionē non ſuſceperim: ſūt qui
vltro me acculant. ⁊ piniquū dicunt/ q̄ veteris ami
ci ⁊ neceſſarij tui cauſam patiar (me ſaluo ac viuo) eē
deſertam. Ego vero cū non dubitarem multos ho
mines eſſe/ quib; animus doleret q̄ me ſumme ama
res: videbam non deſuturos qui ad te ſcriberent me
nunq; bono amore in tuos fuiſſe. neq; tm̄ amicitiaꝝ
tuam: q̄ntum fortunam/ ſecutū. Sed cum te nō ig
nozarem: hoꝝ hominū ſemper inſidias paruifeci. Clo
lui autē ad te ſcribere: ne te p̄tentū a me diceret. Il
lud igitur a me habeto/ q̄ ſi cauſa tiberij a me deſen
di potuiſſet (ſalua ea opinione quā nos omnes volu
mus in republica habere) certe non minus in eius
periculo laboraſſem: q̄ ſoleo cū de capite ⁊ meoꝝ for
tunis agitur. Sed nolui fame mee periculū facere.
Turpe eſſe ſz/ vt qui ſemp vigilauī pro ꝓmodis rei
publice: nunc priuato officio hunc hominē tu eret.
qui non ſolum multis iudicijs: ſed etiā grauiffimis
teſtibo rem publicam male geſſiſſet. *Doctor* itaq; te/
ac etiam maiorē in modū rogo/ vt (ſicut tu facis) bñ
de me exiſtimes: neq; me alium putes: q̄ cū ſummo
ſtudio olim familiares tuos deſendebam. *Scio nō*

longe abfuturū/quin me in gratiā habeas: si consili-
orum tuorum memineris. quibus me sepe admonuisti
ut cū amicis multa contulissē: omnia cōsilia mea
ad amplitudinē reipublice referā. *Clale.*

Quōd tyberio claudio nō affueris: minime officium
tuū reprehendo. scio enī quantū vnusquisq; nostrū
reipublice debeat. nec dubito quin nostra necessitu-
dine omnia dicturus ac facturus fueris: que (salua
republica) in tali causa dici ac fieri a te potuerint. s;,
temeritate sua res in eū locū deducta est: ut qui rei
publice bñ p̄sultum voluerint hūc aut oderint: aut
desertum esse patiātur. nulla ergo mihi societas est
cū illo. necessarius meus fuitz amicus/ q̄z diu nostre
reipublice alicui p̄sui erat. cū vero male cepit de pu-
blicis cōmodis sentire: ego nō aliter ac deo/ de hoīe
illo iudico. q̄ verū scribis te consiliū meū in hac re se-
cutum. vellemēter gaudeo. ac tantū de hoc te hortor:
ut nihil sit ad quod te maiori studio hortari possim.
Cum enī antea p̄pter multa in me officia tua/ maxi-
mas tibi gratias haberem: nūc certe eo maiores ha-
beo: q̄ vniciq; nostrū respublica debet esse carior q̄z
priuata. *Clale.*

Magnas habeo nature tue gratias: q̄ nihil est
quare causę mee diffidam. cum enim in rebus iudi-
candis summa prudentia sis p̄ditus video nō pos-
se fieri/ ut (quod multis persepe accidit) ipsa legū no-
strarū obscuritas remoretur sententiam tuam. Tu
quid sapientie tue conueniat videbis. Ego vero ta-
bulas publicas/ testes/ et cetera adiumenta / que in
a iij

huiusmodi litibz solent desiderari/ ita parata habeo
vt non cauillationibz (sicut nup aduersarij mei) sed
ipsa veritate pugnare a te iudicer. vale.

Si adiuuētis de quibz ad me scripsisti/ instructa
est causa tua: nihil est quod a te dubitari censeā. Ego
enī (quantū ad me attinebit) pspiciā/ ne mea negli
gentia ullum ad te incōmodum veniat. Tuum erit
videre ut cū optimā causam habeas/ nō ipse tibi de
fuisse videaris/ et post rem iudicatam venias: ne tibi
aliquod simile accidat his qui de rebz preteritis in
cilium veniūt. et post tempestatē cogitant qua ratōne
possit occurrī piculis que iam sunt preterita. Cupio
enī omnia tibi ex setentia venire/ que (saluis legibz)
possunt in causa tua meditari. sed ubi aliud equitas
aliud tua volūtas a me eriget/ nō dico tibi/ s; nec pa
renti quidē meo cōcederem/ si mecū hoc pacto con
tenderet/ vt ipse plus apud me posset q̄ leges et p̄sue
tudo iudicior. Clez ne te quidē hoc a me erigere pro
tua singulari modestia arbitror. Non enī eo te inge
nio noui esse/ nec ea familia: que aliquid in nra ciui
tate potius iniuria q̄ iure/ a se impetratum iri velit.
Cura ne sepius de eadem re te admoneam/ vt cum
omnia tibi parata sint: turpem tibi defuisse iudicaris.
Vale.

Nisi scirē de qua re/ et apud quē agerem non auderē
certe (hoc p̄sertim tēpore) ad te quicq; scribere. Scis
enī q̄ varie sint hominū suspensiones/ et q̄ promptiss
sime lingue ad maledicendū. Sed cum summa cau
se mee equitas sit/ et tu ille sis qui nihil possis nisi e
quum facere: bono animo causam meā tibi p̄mēdo.

Non dubito multos hostes esse: qui arbitrantur quada[m] auaritia me impulsu[m] ut de antiquis sedib[us] / et de a-
uitis bonis velim. Q. Fabium pellere. Ego vero ita
institutus sum: ut nullius hois locupletari incōmo-
dis unq[ue] appetuerim. Sed de iure suo alteri cedere
propter hominū inuidia[m]: aut timidi hominis / aut stul-
ti videri esse. Satis enī mihi erit / q[uo]d de re nō iniqua
apud iudicem equissimū contendā. Tu autē a consue-
tudine et natura tua nō recedas. et ego nihil a te nisi
quod tua equitate dignum sit / requiram. Vale.

Si ab nostris legib[us] nō abhorret causa tua bñ te
sperare iubeo. Non enī sum ille quem rumor popu-
laris / aut hoim fama propter equitatē promoueat. nec
ignoro veteri instituto magis optere iudicem atten-
dere / quid sit iure positū: q[uam] in opinione. S[ed] ut p[ro]be
semp[er] caui / ne unquā rumores ante equitatē ponerē
ita providendū tibi censeo / ne aliqua culpa tua hec o-
pinio de te protracta videatur. Quicquid autē ingenio
meo aut studio provideri poterit / ut de iure tuo ne-
mini propter inuidiam cedas / totū me illud factur[us] tis
bi polliceor. Illud vero p[ro] tua p[ro]vidētia circūspicies /
qua scz ratōe et fortunis tuis et nomini meo bene cō-
sulas. Vale

Maxima causa me impulit / ut h[uius] t[em]p[or]e ad te scriberē. Nam
cū te maximis reb[us] detentū esse audierim: certe nego-
tiū meū aliō in t[em]p[or]e distuliss[et] / nisi idip[su]m t[em]p[us] fuiss[et] / ut
semel a me neglectū / nulli hois neq[ue] consilio neq[ue] auxilio
p[ro] ea corrigi possit. Feres itaq[ue] me si te maxias res a-
gitare impellat[ur] / puto te meoria tene[re] q[uo]d h[uius] t[em]p[or]is / ut

fuerit: cum pridie kalendas martias vtrūq; nostruz
puenisset. Nam cū ipse bono animo se mecū in grati
am rediisse affirmaret: neq; in se vllas omnino reli
quias odij supesse diceret: tu me iussisti nō solū esse
equo aīo: s; etiā otioso. Nec amplius quicq; de te su
spicari Ego vero cū illius verbis / 7 tue auctoritati ma
gnam fidē habere: om nē memoriā iniuriar; ac simul
tatum: que inter nos fuerant: penitus ex aīo distu
leram. Quid inde secutū sit / melius audies ex hōse
isto quē ad te mitto. Qui nō solū lēas dedi: s; etiā mā
data que sup hac re ad te pferret. Postea enī q̄ a no
bis descessisti / reb; (vt putabas) inter me 7 illū pposi
tis: interuenit saturnius / homo (vt scis) oīm seditio
nissimus: oīa pturbauit. 7 tm̄ exiit: odiuz: vt for
tune mee nunq; deteriori loco extiterunt. Nā quid
in morbis dici solet) malū istud recrudescit aliqñ a
sperius q̄ incepit. quod a nullo alio certe medico sa
nari potest / q̄ a te ipso. Quare si me saluū esse vis: si
fortunas meas incolumes: cura vt ad nos aduoles
Opus est enī celeritate: ne vis eo me esse pietū / vn
de nullo tpe non dico amici: sed nec ipsa quidē salus
si cupiat: possit eximere. Vale.

Quantam molestiā animo pceperim cognita ty
ronis leuitate / ex hoc potes cognoscere / q̄nisi respu
me ex ipso itinere palā reuocasset. certe nō solū has
lēas psecutus essem: sed multo etiā illas antecessissē
Si ergo fortunis tuis vt oportebat nō affui: minie
accusabis officium meū: qui cū maxie cupere aīo sa
tisfacere tuo illa ipa patrie nre caritas ex medio cur
su quo ad te tendebā / plane me inuitum reuocauit.

57
Scripsi aut ad tyronē quibz verbis optuit. ac etia3
illū docui. vt non putaret tm̄ sibi ipsam rem tecum
habendā esse: quātū mecum. qui oīm q̄ inter nos ppo-
fita fuerūt: auctor atq3 sponsor fuerā. Hortatus etia3
eū fui multis rōnibz vt rem integrā in meū aduen-
tum differret. pcederetq3 illud amicitie: q̄ vt primū
cū patre suo: ita postea cū illo mihi fuit. Admonui etiā
pluribz verbis vt plus apud se rōnes mee valerent
7 respectus antiquę beniuolētie: q̄3 seditōes7 odia sa-
turnij. Quod si impetratū ab eo fuerit: magnas me
ei habituz gratias pollicitus fui. Sivero spem meā
improba p̄silia hoīm sedicioz vicissent: interminat⁹
sum nihil omissurū. q̄ ad defensionē tuam 7 extima-
tionē meā p̄tinuit. Puto illū mihi plus crediturū
q̄3 saturnio. que res si p̄siliū meū sefellerit: faciam
vt illū facti sui peniteat. Expecto indies l̄as suas. si
quid interim ab eo gestum fuerit qđ tibi incōmode
accidat: tu me certiorē facias. Vale

Non parua res est neq3 inusitata de qua iam du-
dum ad te scribere cōstitui. Hoies enī quibz in prouin-
tia n̄ra curam tuaz rez7 eoz qui tuis rebz fauent cō-
miseras: vident a te magis ac magis indies ab aliēari
q̄runt oēs vt remipazno xlo dicā q̄ lupos ouīū cu-
stodes fecisti. Spera bam⁹ quidē nos (qui hic tui su-
mus) res tuas ac tuoz p̄figatū iri nō posse/ ab his q̄
semp p̄modis tuis aduersati fuerunt: si p̄curatores
tui (vt optebat) aduigilassent. S̄ inde picl'm factuz
est: vnde p̄sidium expectabam⁹. nam hī boni viri pri-
mo p̄ infidias: deinde palā nō solū ad eos qui nō bñ
tibi volūt/ cepūt incliare: s̄ etiā se illoz duces p̄fitef

Opus est itaq; maturacōe dñi adhuc res pōt curari
ne tibi accidat id qđ soler euenire his/q; mortuo me
dicū accerfūt.

Quamq; maxie in cursu erā ac in ipso itinere venie-
di/ ppter eos rumores qui crebri de rebo meis affere-
bant: tñ cū forte mihi occurrissz tabellarius tuus cū
lris tuis: quas illi reddēdas mihi tradideras: nolui
ipm sine meis litteris ad te redire. Sz vt ad ea veni-
am: que 7 fortunis meis 7 meoz imminere pfidia et
scelere pcuratoz meoz scripsisti: oia prius pgnouerā
ita se habere: maturassemq; maiori celeritate discessū
meū: nisi fuisset maximis rebz detentus. Nihil vo-
lui ad ea respondere/que quotidie mihi nūtiabāt
ne forte proderent pfilia mea his quibz minime illa
nota esse volebam. Nunc vero cū tantū habeas fidei
prudētie tue/summeq; in me beniuolētie/ qntum
postea meminitte etiā atq; etia; hortoz ac moneo vt
eos qui partes meas sequūtur/ sapiēter (vt soles) de
meo aduētū certiores facias. psuadeasq; illis me nō
pūte de bonis meis rationē repetitur: q; eos i integz
restitutos videro. Pla ad te scriberē: nisi sperare ppe-
diē apud te esse/ ac tabellariū tuū me celeriter psecu-
turum. Vale.

Qđ ad te scribo tale est: vt id maxie ad rē tuā pti-
neat. nā rñ hoc alienū a te videat: tñ necesse est / vt si
recte curatū fuerit magna glia ad te puētura sit. Si
em̄ anthoni 7. Q. hortensius/ hoies amplissimi: iam
dudū int se (vt nosti) ad multū odiū distendēt: ppea
q nris ciuibz adhuc fuit difficile vtriq; illoz placere.
Dū g studio ptiū nrā ciuitas diuisa est: tot ptencōes

in prece oriantur: ut res sã plane spectare ad bellũ ciuile
videat. Quasi multi nõ arbitrantur id posse fieri: ego tũ
alr iudico. Sed poptunũ accessisse tps tollendi h'ce
piculi: et oim loz malozcam intelligo: si tu (q multũ
et sapiã pales et industria) volueris hoc onus assũme
re. Mosti qntum ciues nri tibi credat. Cogita si ciui
tas nrã certior facta fuerit de pilijs et studijs tuis in
hãc rem: incredibilis oim bonoz pcursus ad te fiet.
Traselsq in sententiã tuã maiore partẽ vrbis: et futurũ
video. vt. M. ant. et Q. hor. seipos tibi pmittet. ac vl
tro velint a te finẽ his oibz suis dissensionibz impõ.
Suscipies igit hãc expeditõem tibi honestã et reipu.
necessariã. Iudicabisq nihil posse magis ad laudem
tuã accedere: qz si rẽ istã pilio tuo pfeceris. Cl.

Si meo aliquo officio poterit sedari odiũ. M. an.
et Q. nullo certe meo piculo ac labore desinaz: donec
oia pposita sunt ac queta. Video em hanc rem totã
pstatã esse paucor loim vicio/ quibz ciuitatis ocium
displicet. Tmõ illis oibz ciuibz bñ esse cupio: vt nõ
magis desiderẽ me esse iucolumẽ qz illos saluos. nõ
nihil etiã mouet me respectus antonij et hortensij. qz
dũ reipu. cã/ tũ ex antiq familiaritate carissimos ha
beo. Cõsequar g has lrãs meas celeriter. et quicquid
poterit a me vlllo studio/ aut cura fieri: totũ id libent
suscipiã. satisfaciãq expectatõĩ oim illoz ciuiũ. Satq
aut pmi psecutũ me eẽ arbitror: si meo aduẽtu gũo
tũ incendiũ extinctũ esse. Cl.

Nõ de re vulgari ac negligẽda: sed publicis pmo
dis ad te scribo. Pudet enim me horum temporum
et nostre reipublice miseret. que cum olim consilio

eorū hōim regeret / quibz ipsa se cōmiserat: nūc ad pau
coꝝ man^{us} puenit. qui illā oīo tenent oppressam. nihil
enī in cōsilio cōtra afferebat: nisi q̄ ad oīm utilitatez
ptineret. nemo erat qui non libere diceret: quicquid
reipu. cōducere arbitraret. nec erat graue nec mole/
stū his q̄ intra illos pites d̄sabant: audire orōez eoz
q̄ se dicerēt. ⁊ qui maiore haberēt locū ⁊ patrie rati
onē in dicēdo q̄ rei priuate. si q̄ hodie sūt / q̄bz indig
na videant ea q̄ q̄tidie neqz more maior neqz legibz
sunt: nullū hñt locū ⁊ patrie racōem in iudicando.
Et q̄ sit: vt alij qd recte sentiūt / in cōsultaciōibz non
audeāt dicere. Alij vō q̄ si oīa in potestate eoz censēāt
de nulla re volūt deliberacōem haberi: nisi illa cū suis
pūatis rebz cōsentiāt. q̄re nihil mix: si oīa cōfusa sūt
aut si rebz pacis ⁊ belli: nihil a nobis his annis satis
cōsiderate vel dictū vel factū fuit. Cū vero hec tāta
incōmoda reipu. acciderint: aliud non iudico: nisi q̄
vnū aliquod non habemus caput aut principē / q̄ de
nra bene republica sentiat. ⁊ qd sentit ad cōmunem
utilitatez referat. neqz aut gratia alicuius impediāt:
aut frāga metū. Ine oīa audeat q̄ sibi bona ⁊ honesta
videant. s; nullus est q̄ velit se laboribz ⁊ piculis p pa
tria offerre. oēs patiunt tempu. esse desertā. ne in ali
quod discrimen rerum suarum vertantur Tu vero
⁊ si gubernatione ⁊ cura eius / odio malozū discesse
ris: tamen prospicies quid ad tuam virtutem ptine
at. Illud aut moneo atqz etiam hortor: vt potius ve
lis (si res publica requirat) pro illa perire: q̄ cum ea
omnem dignitatem tuam ⁊ estimationez amittere
Vale.

Quantum cupiam rempublicam nostram saluam
esse et illam vivere aliquando in sedibus nostrorum
maiorum repositam: nemo potest melius quam tu iudicare.
Neque certe unquam cessissem improbis/aut abdicissem
me ab ea: si sperare potuissem/plus mea consilia in con
seruatione illius: quam vim quorundam ciuium ad exer
tendum publicum statum valere. Sed cum iniquorum
perfidia magis in publicis consilijs posset quam ego solus
valerem tunc resistere: nec essent qui se tunc defenso
res publice utilitatis profiteri auderent: putavi ad tem
pus huic tempestati cedendum et aliquo migrandum/
vbi secure mihi vivere liceret. Quanta postea licen
tia et impunitas peccandi fuerit: tu qui inter fluctus
illos et procellas sepe agitatus fuisti/melius potes per
te cogitare: quam ab alio audire. Quare minus admiro:
si nemo reperitur qui audeat libere in nostro senatu
orare/et ea dicere que bene de republica sentiat. quod au
tem me ad gubernationem eius reuocas: arbitror te il
lud facere magis quodam immenso in rempublicam
studio: quam aliqua certe spe liberande a me patrie. Nam
cum nihil aduersum malorum vim potuissem perficere
nec ei opitulari dum adhuc stare videbatur/et aliquam
vmbra ceu similitudinem antique libertatis retine
re. Quid erat quod illi me putares posse auxiliari/quam non
modo expirantem: sed etiam omnino iam extinctam ac mor
tuam viderem: vellem saltem me ad eam vocares: cum
aliqua spes huius reparande supererat. nunc vero ad
funus eius et ad sepulcrum me credo inuicasti: ut cui
non obtigerit per illa emori: saltem cum ea funerarer. Sed
non puto sapientis esse/cum nihil possit patrie prodesse.

mallem secum perire: quàm sine illa vivere. Nec tamen inter-
esse iudico eius qui boni cuius sit/obijcere se morti/
aut periculis/pro his qui liberi esse nesciunt aut nolunt:
quantum sua incolumitatem tueri /et se reservare/ do-
nec aut honestius mori pro patria possit: aut ipse vide-
at: quod non frustra labores et pericula pro suis civibus suscipi-
at. Si ergo casus tulerit ut sententia ea posse a me fieri/ quod
patrie producat: faciam. Intelliges me de restitutione
publice libertatis maiorem curam quam de mea salute agere.
Aliud interim non habeo quod hoc tempore possim nostre repu-
blice prestare nisi lacrimas. quas sepe pro misero statu il-
lius effundam. Vale.

Quid de me sentias: facile dicto ex turpitudine bo-
minis/et infamia eius qui animum tuum a me alienare
voluit. Quamvis enim causa mea a te non satis perspecta es-
set: tamen ex vita hominis eius qui me apud te falsis criminibus
insimulavit: potes intelligere famam bonorum non solere
nisi ab improbis temptari. Non ergo si qua de me vili-
pata est fabula: commoveri te oportet. propterea quod nulli
us hominis adeo spectata est vita: quin aliquid crimen con-
fingi possit. Illud satis erit mihi/ ita in oculis bonorum
vivere ut nemo me iuste criminari possit. Sed quid
plura de hac re ad te scribam: cum ipse expertus sis in
nostra civitate semper bonos fuisse/qui aliorum fame in-
sultent. et se putent eorum mendabiliores fieri: quo plu-
ribus ab eis detractum sit. Sed tu pro tua prudentia
non solum profiteraberis de quo aliquid dicatur: sed etiam
a quo homine ne cuius vita improbata sit: eius oratio-
ni fidem habeas. Vale.

Satis spectata est mihi integritas tua. nec ulla

tempore putavi de vita tua debitandum. Si quid
autem de te mihi narratum fuit / quod ad famam tuam per
tineret: non tamen mutavi iudicium meum. Amo enim te.
et forte magis quam credas: non quod magna familiaritas
inter nos fuerit: sed quod nunquam de te aliter quam de opti
mo ciue iudicavi. Illud autem sciebam: neminem tanta
modestia esse aut tam frugi: cuius vite non invidetur.
et maxime ab hijs qui pares ipsis nulla in parte
virtutis essent. Horum hominum ut vitam spero improbaui:
ita nunquam orationi eorum fidem habui. Maxime enim
puto boni hominis esse non facile de alio homine credere quod
ipse non audiisset. Est enim semper oratio eorum suspecta
qui prompti sunt ad maledicendum de alio: quin vel inui
dia id facere / vel aliquo alio dolo. Et si non verum: tamen simile
veri sit. Scio quantum inter homines intersit: nec te
ignorare scio. Satis hominem de quo scribis cognosco
vivimus enim in ciuitate in qua vita nostrorum ciuium
omnibus inter se nota est. et quo questu quis utatur:
aut quibus moribus sit. Nemo est qui nesciat quod ad tu
am rem pertinet. Reieci hominem a me / et iam multo
antequam litteras a te accepissem. Si quid erit in quo
possim meo officio tibi placere: cognosces me ita re
ctus tuis amicum esse: ut benivolentia nemini tuorum
cedam. Vale.

Si tibi non satis perspectus est animus eius
qui te mihi inimicum reddere voluit: nunc primus
ex me cognosces. ut atroci iniquitate hominis illius
cognita melius possis iudicare / quanta sit ei fides
adhibenda. Sic enim tu de homine hoc / habeto ita

vitam illū ab adolescentia institu isse vt postea etate
crescente / a nullo sit passus aliquo in genere flagitij
se vinci. Cum em̃ loco satis illustri natus esset: et in
ciuitate florentissima / in qua facile sibi erat maiorū
suorum gloriā et dignitatez cū laude tueri: maluit
apud alios turpissimā vitam agere. qui cū omni li
bidine et intempantia opes maximas breui tpe cōsum
pisset. ad has deniqz artes se peruertit: vt scilicet fortu
nis alioz insidiaretur. Hunc igitur questū sibi mi
sere inuenit: vt sicut amplissime opes ille cū adhuc
eis habundaret / nemini bono vsui fuerūt: ita modo
eius inopia multis grauis est. Suaderē tibi / ac pla
ne rogare: ne huiusmodi hominē audires / cum ali
quid de me male refert: nisi te optime agnoscerem.
cui nō possum nisi frugi hoīes placere. Habet quas
lis homo sit hic. s; quātū ei credendū sit: cū is tā im
probus / tam perditus aliū apud te accuset: p tua mo
destia prospicies. Vale

Et si admonitore non egebam / qui me de nostra
amicicia cōmonefaceret: tñ auide tuas lras legi. nō
q de animo tuo dubitāre: sed q me certiozem fecisti
de perditis moribz hoīs / de quo ad me scribis. Cum
em̃ ad hoc vsqz tempus oīa accidisse sibi putāre iniu
ria fortune magis / qz suo aliquo vicio: sepe calamita
tis eius misertus fui. nec inducere in animū poterā
hōem qui ex florentissimis opibus maiorū suoz tam
breui tpe ad miserā perductus fuisset: nunc fortūis
alterius insidiari / aut alteri p inuidiam velle detrac
tum iri: cū sepe legissem fortunaz aduersam miseros
hoīes sui recognoscētes facere. Et hoc in his hoīb;

614. 104
reptus fui qui errore aliquo: vel adoleſcētia indu-
cti ad paupertatem venerūt. Meminē vero arbitrabar
tam iniquo aīo eē qui in his rebz que nullo pmodo
sibi accedunt: nō deponeret malitiā suā. 7 mallet se i
dignū fortuna sua videri. Sz postqz lrās tuas legi:
plane intellexi: eū nō amentia aliqua aut errore: sed
inuidia quadā 7 dolo ad hoc impelli. Ero itaqz ceterz
in rebz cautior: si qñ huiusmōi arte vsus fuerit. In
tua quidē re nihil est quo fidez homini qui hodie vi-
uat possim habere: nisi pſentiat cū his que olim de te
mihi psuasi. Sz si quid de alio hōie pfictū ab eo fuis-
set: facile potuiſsem aut errare opinione: aut labefac-
to. Habeo igit tibi grās qui non es passus ignorare
me diutius: qua vita 7 quibz moribz is homo eſſet.
Si quid i ceteris rebz cognoscēs qđ ad me ptineat:
facias (vt cepisti) me certiorē: rogo. Cl.

Qua vita sit aut quibz moribz. P. publius: nō ſa-
tis p̄ptum habeo. Sz tñ ita iudico vt prius a te iudi-
cium faciendū sit de. A. sergio: qui illū apud te accu-
ſauit: qz vt vllum crimen ab illo pmissum in te cre-
das. Omnibz eſſi (vt audio) accusationū machinis i
criminādo eum vsus fuit. nihil (inquit) his annis ſi-
ne p̄ſilio publii a tuis inimicis eſſe geſtum. multa a-
lia his addidit: que illū inuiſiorē faciūt. alios ex tuis
ſeruis dixit ab eo pulſatos eē. alios vi de fundo tuo
eiectos. spargitqz illū multis ſuſpicōibz 7 cōiecturis.
Tu vero (qui carnificem hunc ignoras) oīa putas ab
illo bono in te animo dici. 7 ea nō dubitas ppetrata
eſſe: qua hō iſte nequā 7 petulentissimus: de homie
forte innocente p̄ſinxit: 7 tibi narrauit. Sed ne tuo
bi

aliquo vel in cōmodo/vt piculo quicqz ei temere cre-
das: scito beluā istā priusqz a nobis illā eiecissē: ex-
citasse sedicōes tātas ⁊ discordias in nra ciuitate: vt
nulla esset fere tā firma societas aut amicitia: qm lig-
ua sua n̄ labefecerit. Nemo erat tāta modestia/qz vbi
hō iste teterrimns ingeniū accomodauerat nō al. q
pte paruifaceret. Sz postqz ceperūt hoies intelligere
nullū domesticū malū esse in ciuitate/nullū etiā pu-
blicū cuius ille impulsor ac suasor extitisset: tāto oīm
odio pspiratum est in eum: vt parū abfuerit/quin
manibz vulgi diuelleret. Illū q̄velut aliquā nre rei
pu. pestem/a nobis nō dico emisimus: sz precipitem
ex ciuitate pturbauimus ac magno clamore publico
extrusimus. Is cū apud finitimos nullū sibi recep-
taculū aut latebras inuenisset: ad nos diuertit. Nec
adhuc supiori fortuna deterritus est: quim (vt video)
ad antiquū morē suū redeat. Sperauit posse beniuo-
lentiam facile sibi pparare: si se inimicū his ostende-
ret/qz ille tuos hostes affirmaret. Multa de insidijs
publij de vi ⁊ libidine sua exposuit. Et tñ cū hoc dicit
nullo teste nisi seipso vtitur. Nullā affert certā pieci-
turam. nullū signū qd in quemuis nō possit cadere.
Vna res illi audaciā ad accusandū facit: qz is qui ac-
cusat/nō est tibi satis notus. ⁊ sic te impediri dolore
⁊ iactura tuaz rerū facile putat: ne omnē rem velis
ab ipso incio cognoscere. Sz (nisi caueas) hūc ludū
tibi faciet quē sepe nos magno malo nro expti sum?
Est em̄ hō pestifer/ ⁊ oīs malitie artifex/ac fabricator
Omnes tibi ex amicis inimicos faciet. nec conquie-
scet: donec piculuz quod a nobis depulimus/ ⁊ vbi

tue et oib; senatib; intulerit. Quare (si sapias) non so-
lum ei nullā fidem habebis: s; nostro exēplo id ages
cū tuis ciuib; ut hūc hoīem nō alr q̃ aliquā publicā
punitiem a vobis exterminetis. Nec ad te scripsi nō
passione aliqua aut odio in sergiū: nec beniuolentia
ylla i. Q. publiū: s; oīa recto cū iudicio feci. Et q; te
valde amos: facies qđ tibi visum fuerit. S; vbi p̃sili-
um meū sequi volueris: nihil temere de publico cres-
des. iudicabisq; illū nullo odio tuo dignū: nisi etia;
alio accusatore/ et alijs testib; quorū vita honestior sit
illū eadē admisisse didiceris. Cl.

Que de vita et morib; sergi; admones / magnas
tibi grās habeo. Uolo em̃ magis hoc paternū māda-
tum videri mihi: q̃ p̃siliū. Scio te nunq̃ inductū
fuisse vel odio sergi; / vel beniuolētia publi;: ut hęc ad
me p̃scriberes cū alter iam sit publice a vobis emiss;
alter p̃o nec familiaris tibi / neq; notus. Nihil ergo
te ad scribendū impulit: q̃ illa tua egregia voluntas
et beniuolētia / tū in meipm: tū etiā in nostrā tempu-
Sed (ut nosti) nihil difficilius q̃ internoscere quo
quisq; aio in nos sit: presertim cū in amicitia assumū-
tur homines qui in ciuitate noui habent. nihil em̃ p̃-
ter verba p̃cipimus / quib; sepe maximi animorū mo-
tus et vitia teguntur. Fit ergo ut facile ab eis fallā-
mur. sed nunquā magis: q̃ dum aliqua passione ipe-
dimur. Cognitos aut nō fugere et non recedere lōge
ut ab omni eorum societate et p̃uictu: ita etiā ab ora-
tione hominis est (meo iudicio) aut amentis / aut fu-
riosis. Non negabo me verbis sergi; allectū esse. vide-
batur quidē et in gestu modestia: et in oī sermōe eius
b ij

grauitatem proferre. Est etiā (vt scis) gratia quedā
his qui externi sunt: et se nobis tradūt. aut qz oīa vt
dicī noua hoīb placēt: et maxime quo magis ad hu
mana studia accedūt aut qnaturaliter his afficiuntur
quos in res nostras affectos esse credimus. Quibz
rebus p̄motus citius oīa admisi que tanto ille ingeo
fingebat. Concitatus quidē non paruo odio in pu
blyū fueram. neqz in vindictā tm̄ mihi volūtas ab
erat: quantū facultas. qz si fors tulissz: grauius fortas
sis in eum vltus essem: qz ille foret meritis. Sed bene
se habet qz mihi oēs mores eius detexisti: priusqz tps
mihi aptū ad nocēdū fuerit. Non p̄mittam post hac
vt me homini tam pfido credā. nec p̄mittā vt ciues
meos aliqua huiusmōi simulacōe decipiat. Faciam/
intelliget quid sit dolo eius eos deludere a quibz ip̄e
phumane tam comiter exceptus est. De tua rō illa
in nostrā rempu. volūate egregia scito iam me in se
natu retulisse: et exposuisse lras: quas ad me sup hac
re dedisti mirū est qnātas oēs tibi grās egerint. et qn
ta beniuolētia te p̄plexi fuerint. Laudabāt in primis
animū tuū/quo te esse in colenda amicitia cognosce
bāt. Deinde multo magis te amabāt: qz nostro piclo
tanqz alicui p̄muni patrie p̄municaueras. Ego vero
oīa que ab his dicebant: non solū probabā: sz qz qsqz
de te dixerat sententiā/valde augebam. Sic ex curia
discessum est: vt publice mihi oēs hoc officiū iniūge
rent/ vt tibi pro se oibz gratias ingētes dicerem. Sz
cū ego multo maiores pro causa tibi mea debeā: ita p
vtroqz tibi grās ago. vt nunqz vel p voluntate mea:
vel pro tuis meritis/ satis cumulas posse tibi etiā

ferre videar. *Glale.*

Non verebor tacitū iudiciū/peñ restituere in gratiā studeā. quē tibi vehemēter suspectū habes. Nō certe (cū te maxime diligam) potuisses induci ad officiū nisi tua plurimū interesse arbitratus essem. ⁊ rebus tuis bñ pducere. Video equidē opa ⁊ manufactum *Ser. rufi*/qui cū te alienū redderet a *quintilio*/pro q̄ ad te scribo: male cogitabat. Quid de eo si animuz aduertisses: prius a te iudicandū esset. Sed (vt puto) te alia re offensum ⁊ pturbatum inuenit. facilem ergo aditum sibi sperauit ad concitandū animū tuū atq; inflammandū ptra illum. Ego vero quāq; difficile sit de altero affirmare: (⁊ maxime cū de amore ⁊ odio agitur) tñ nō dubitabo fidez tibi de vtroq; facere. Est em̄ alter iam pene mihi notior q̄ sibi/pter antiquā familiaritatē ⁊ societātē in multis rebo. De altero vero sepe id a patre tuo ciue optimo audiuisse me mini: nunquā maiores eius amicos sibi fuisse. Illō addebat ita inueteratū esse odium: vt iam nulla ratio speraret a se illud posse tolli. Maius em̄ dicebat excitatum esse incendiū: quā vt nulla aqua extingui possit. Cogita ergo quantū huic homini credendum sit: qui maiori odio q̄ gratia dignus sit. Nec tibi vellem prius nota fuisse/nunq̄ esset huc puentū: vt vel antiquū amicū a te reiecisses: vel inimicū tibi adsciuisses. Sz pmitte (queso) te a me exorari: ⁊ plus mihi vni credas: qui omnia pspecta habeo: ⁊ te summe diligo: q̄ homini isti/qui non sentit quid sit rectum nec a veteri odio discedit. Si intellexero te animum tuum *quintilio* restituisse: confirmabis meā in te bene

bi ij

beniuolentiaz / 7 animos oim qui te amant. nec apies
audaciâ his hoibz / qui sibi viâ n sine tuo incômodo
ad te maledicendo affe ctât. Aliud nō est premiū qđ
malus a te p nostra amicitia expectem : qđ vt intelli
gam ea me posse facile aput te psequi / que sunt ho
nesta. Vale.

Quâq̃ te tuo in me studio ac beniuolētia nunq̃
dubitauerim: tñ mirū est qđ in te amor meus indies
creseat. Non putabam fieri posse: qđ mea beniuolētia
p̃mulatioz esset. sz effecti vt nullo tpe visus sim a te
amari nisi hodierno die. Cū enī nulla occasio olim i
teruenisset / cur me ab aliquo errato deterres: nun
q̃ potui in leta materia certū expimentū amoris tui
sumere. Quāt nunc me admones: nec pateris me
in amicitia peccare: sz oēs magis laudibz q̃ correcti
one delectemur: tñ nō aliter reprehensio tua mihi
est iocunda: qm vt interdum amara / interdū dulcia
delectant. Nō quero defensionē aliquā apud te. Est
enī hoc p̃tinate viciū: ea velle tueri que emendari o
p̃teat. Si tñ quātilius ea modestia vsus esset qua
poterat: certe hoc malū serpere desisset. Sz cū iniquo
aio fert nostrā p̃suetudinez esse intermissam: id egit
vt nō solū eam p̃firmaret suspicōem quā de se p̃cepā
sz etiā mltomagis augeret. Accidit ergo qđ sepe i ma
gnis incendijs videmus: q̃ vbi neglecta fuerūt / etiā
si minima ab ipso initio extiterint: tñ ad summū cō
surgunt. Nūc do qđ instat agat. Ego (quantū est in
me) operam dabo / vt illū cariorē aliquāto habeas: q̃
si nullū odium intercessisset. Sepe amor intermiss⁹
acrior p̃surgit / q̃ continuatus. Non te admoneo (cū

his prudentissimus) quoniam in ista reconciliacione a te
agatur/preter eam opinionem quam de me homines faciunt
posset enim leuitatis mee videri/aut timidi animi: quod
vltro meum animum sibi restituissem. (Scio) facies omnia
pro tua sapientia quam ad honorem meum spectabunt. El.

13
Scribo ad te de concordia et pace/quam nupero magno consue-
su omnium civium nostrorum inter se celebrata est. Cum enim bel-
la civilia transierant: quod iam semel ac iteque partes in-
ter se percurrissent magnis viribus: viderentque omnes non
de preda sed de vita atque sanguine certare: statim quedam
vis diuina (ut ego arbitror) mentes hominum adeo inflex-
it ut nemo esset/ qui non summe pacem et concordiam affec-
taret. legatis itaque utrumque super hac re missis: statim
placuit omnibus (depositis odiis) renouare legem aureliam/
quam olim athenienses (duce traſſibulo) tulerunt. ne vi-
la omnino memoria offensarum extaret: illa enim obne-
scia obliuionem iniuriarum interpretatur.orta est ergo tam
ta quies in ciuitate: ut nulla vestigia bellorum appa-
reant. Nec tibi significare volui: ut qui super bella ci-
uilia execratus fuisti/ nunc tanta pacis tranquillitate
quanta nescio an unquam legeris: plurimum gaudeas et nostre
fortune congratuleris. Quasi maior cura te detineat
quiesco accedas. ut non iam per litteras: sed in presen-
tia hoc tanto bono sciens et videns nobiscum fruatur.
Elae.

Rem mihi nuncias gratissimam. Nam ut bella
civilia semper execratus fui: ita pacem omnibus re-
bus pretuli. Que porro potest esse patria / cuius res
prosperae magis me oblectent: aut aduersae maiori do-
lore afficiant: quam tua / in qua patria omnia fere
b iij

communia habeo. Cum enim genus aliunde traxisset
tamen plurima ornamenta atque adiumenta vite apud vos
consecutus fui. Multas quidem artes/atque honestissi-
mas disciplinas a vestris hominibus percepi. Et (quod
non in postrema parte locandum est) plures amicitia-
as ac societates cum tuis civibus contraxi: quam ea ipsa pa-
tria que me genuit. Preterea incredibile est/ quanto
mero esse cum audirem quotidie privatis odi-
is et publicis omnia inter vos decerni. Merito ergo ve-
stre fortune gratulor. que quo magis insperata erat
eo mihi iocundior fuit. Quod vero me hortaris/ ut hoc
tanto honore videam/ scies vobiscum frui (propter enim vobis
tuis) facis amice. quamquam adhortatione tua non egere
et iam apud vos essem: nisi fuissent maxime occupa-
tiones. quibus nostre reipublice causa detentus fui. Sed
ut spero: non multos dies abero. iterum illud cupio
tibi persuasum esse neminem vivere qui magis vestris
rebus secundis gaudeat: aut ex vestra civili concordia
maiores voluptates sentiat. Vale.

Magni honores his diebus relati sunt ad antonium
civem nostrum. hominem certe sapientissimum. quibus nemo
nostrum est/ qui non summe letari debeat. Non enim fieri
potest/ ut sua gloria etiam nostra non sit. Est preterea
non parva spes nobis omnibus iniecta bene sperandi
de nostra republica. et posse aliquando simili beneficio uti. si
quid enim aliud est quod faciat animos nostros erectos
ad virtutes: hoc in primis arbitror esse positum/ in ra-
tione honoris et glorie. Que si magis virtuti quam fortu-
ne confertur: videmus omnes regitiores atque alacri-
ores ad magnas res perficiendas tendere. Hortor ita

q̄ vos ac diu oro/ vt nostre reipubice p litteras d̄gra
tulemur. que sepe numero p̄ferendo iustos honores
his qui egregie de se meriti sunt: multos duces sum
mos ⁊ optimos ciues fecit. Non dubito pro vestro
in rempublicā amore/ vos in bonis vestris habere q̄c
quid honoribz ⁊ dignitate huius hoīs accessit. Sed
h̄ animi vestri iudiciū gratius erit. si (vt dixi) p̄ l̄tas
⁊ reipub. grām ⁊ optimis huiusviri factis d̄ignam
gratulacōem habeatis. Vale.

Nulla re scito nos multis annis maiorem volup
tatem cepisse: q̄z postq̄m renunciatū est nobis de bo
noribz delatis ad antoniū. Non em̄ sumus illi quibz
oculi doleāt: q̄ eos videamus in repu. magnos esse
qui sua virtute ⁊ industria b̄meriti sunt de illa. sed
hoc vnū male nos h̄z: q̄ qui virtute pares sunt: hono
ribz ⁊ dignitate inferiores existant. Licet em̄ tecū
omnia loqui libere ⁊ debemus: cū te socio ⁊ adiutore
semp v̄si fuerimus. Una tñ res nos (vt scribis) me
lius hortat sperare: q̄ respublica se illis p̄mittit: qui
bus debet. Nō em̄ putamus eos immunes futuros
b̄nficiōz eius: qui aliqua p̄latione virtutis excellūt.
sed plura alia de hoc scribimus quibz verbis oportet
patribz p̄scriptis. ⁊ gr̄as agimus sue sapientie q̄ oēs
ciues bonos ad bene cogitandū eritavit. Antonio v̄o
p̄gratulamur: q̄ virtuti sue fortuna p̄iuncta est. Tu
vero nos p̄mendabis illis. ⁊ hortaberis vt si quo lo
co videbunt nos reipublice auxiliari: non laboribz:
non periculis nostris parcant. sumus quidem illi q̄
nō patiemur vos aut sollicitudine: aut fide ab aliquo
nostro ciue vinci. Vale.

Gratulor illud tibi ex snia optimatū obtigisse: qđ
de tua restitutione in patriā semp optauerā. Curavi
aut añ oēs rem totā ad te p̄scribere vt intelligeres b̄
meo officio neminē esse: qui te p̄ntez magis affecta-
ret. Cū em̄ senatus de summis rebz frequēs in curi-
am venisset: multa qz inter se agitata essent / qđ ad salu-
tem ciuium p̄tinerent. postremo p̄mēmorata ast cau-
sa tua. Fuit aut in ea p̄sultacōe incredibilis de tua re-
stitutione oīm patrū p̄sensus. qui locus multa de a-
nimivirtute / de animi moderacōe / ac de indignitate
fortune tue / honorifice dicta ac responsa habuit. nec
nō multo post ex p̄muni snia placuit ragacōez de hac
re fieri. Senatus qđ p̄sultum eodem die p̄scriptū fu-
it / qđ nō solū patriā: s; etiā bona tua ⁊ dignitatē recu-
pares. Ego vō (vt statim dixi) nō expectaui vt hec pa-
trum snia ad te ferret. s; antecedere volui: vt qđ amo-
re ⁊ beniuolentia prior eram: citius tibi de oībz rebus
a nobis gestis p̄gratularer. Cl.

Quominus expectate lēē tue de mea restitutione
fueret: eo gratiores mihi extiterūt. Glideo equidem
qđ amor tuus vndiqz se expendit. nec facile dicā que-
res maiore voluptate me affecerit: an qđ senatus con-
sultum de meo reditu p̄mulgatū sit: an qđ tu illō mi-
hi in primis nunciasti. Cum em̄ omnia patribus p̄-
scriptis debeam: qui mihi illum optatissimū patrie p̄-
spectus: qui opes / qui dignitatem restituerūt: plura
tñ videoz tibi debere qui neqz in exilio vnq̄m desisti
me consolari / ⁊ de mea reuocatione in urbem ita attē-
tus fuisti: vt omnes necessarios meos / ⁊ ipsam rem

publicam que me restituebat hoc officio/hac huma-
nitate vinceres. Sed cupio p te certior fieri: vtrum
mibi liceat ppter inimicos meos tuto esse in patria:
etiā meo more pisco/ et causis amicor: et reipublice
veritari. Scis quidē quot inimicos ea res mibi fece-
rit: dñ resisto potentie illoz/ qui putāt se nullis aut
legib/ aut equitati subiectos esse: vnde oīm maloz
meoz origo fluxit. Valem aut (vt affineui) vitam i
exilio agere: qz totiens in eosdē fluctus ac pturbati-
ones reuolui. Spero tñ ea sapia ac moderacōe p̄es
pscriptos esse: vt nihil decretum sit ab his: qd nō ve-
lint constanter et bene tueri. Sed magis securo aīo
ero: si prius a te omnia explorata esse intellexero

Nulla res est que te perturbare debeat: si eo tempe-
re pace agitur / quo maxime de victoria tue partis /
omnia tibi permittere et sperare videberis. Maiores
crede mibi modestia tua laudem referres: q̄tulisset
gloriam ex victoria. Habet (non nego) quid magnifi-
cum et mirabile in oculis hominū fama belloz. multa
sepeq; numero ipsa disciplina militaris / magna rei
publice adiumenta ingenerauit. Que nisi suscipias
in us: et singulari quadam laude predicemus: certe
vel inuidi / vel insueti rerum maiorum videbimur.
Sed caue quicquam ex his que reposita sunt ma-
gis in fortuna quam in virtute posita: tu vel minime
virtuti compares. Nullius enim imperatoris: aut
ducis maximorum exercituum laus et gloria tanta
fuit: quin illa et centurionibus communis esset.
et hīs qui manu fortiter cum hoste conflixissent.

Modestie vero/humanitatis/clemētie/et ceterarū vir-
tutū neminē is h̄ sociū vel p̄cipē qui illis recte vti-
quare si p̄suadeo/nullū ex tuis laudibz maiorē: q̄si
publicis p̄modis inferuies/et paci studebis. q̄ si recta
sit: oī bello melior sp̄ fuit. Vale

Non ignoro de pace sp̄ auide audiendū esse: etiā si
muros (vt d̄z) aries p̄cusserit. Sed illā non arbitroz
pacē esse dicendā: que plus habitura sit insidiarum
q̄m b̄nivolentie. scio a te oīa bono animo dici. s̄ (plus
puto) nō satis attendis: que causa ad pacē hostes me-
os impulerit. Cū em̄ se desitutos oī p̄sidio viderēt
et oīa desperata: cogitauerūt qua racōe possent ali-
quod sp̄acium respiratōni dare. nō vt sibi imp̄petuū
esset quiescendū: s̄ vt acius bellum possent restitue-
re. Nemo quidē naturā eoz melius nouit: q̄m ego/
ipse. qui superioribz t̄pibz sepe de fallacia eoz doctus
fui. Dehinc p̄suadent vt te sponsozem pacis p̄ ipsis
prebeas. nec p̄spicias/ q̄ nō tam animo pacē optent
q̄z vt t̄pi p̄sulant. Nollem sapiens esse meo piculo:
vt hanc animi modestiā tantifacerem: q̄ illā victorie
quā in manibz habeo/ anteferā. Quare nihil aliō ha-
beas. noli michi suasor esse in ea re: que michi posset
plura q̄m credis/ non solum incōmoda: sed etiam vi-
te mee pericula asferre. Vale.

Si optas a me scire/ quid a te maxime velim:
summa est/ ne minoris amicitiani meam facias/ q̄m
ego tuam. Scis quantum amaui te/ et q̄ntū excolu-
erim. Nunq̄z vllū fuit t̄m in re mea p̄modū: qd̄ p̄ te
non negligerem. neq̄ incommodum: quod pro te

non su
Nescio
bi recte
re. Tu
causam
sempo
te nō v
pime cu
Littere
te et a
cirā me
verba tu
sponde
bona ve
more r
cesserit
alio au
officiu
cessaria
in te vi
pedime
me tibi
mittam
habere
tū esse
ceris e
rim. qu
vui m
piculu
lis in q

non susciperem: ubi hoc vsui tuo accedere intellexi.
Nescio quo alio officio/aut quibus signis maioribus ti-
bi declarare potuerim quantum te: et diligere et obserua-
re. Tu nisi me ames/et carissimum habeas: nescio quam
causam satis idoneam afferas. Cum enim ceteris in rebus
semper optauerit alios vincere: certe in hoc vno/et si a
te non velle in amore superari tibi parez te mihi esse ma-
xime cupio. Vale.

Littere tue magnam mihi attulerunt molestiam Amo cum
te ex aio: et valde obseruo. Tu vero mihi videris ami-
citiā meam subaccusare. nec satis intelligo/ quorsum hec
verba tua pergant. Vellem/possem aio imperare/et re-
spondere tibi modestius. Sed postquam me cogis: cum
bona venia tua vellem responderes mihi quam tibi in a-
more non responderim. immo quam te amando non ante-
cesserim. Aut enim vim amicitie ignoras: aut male ab
alio audiisti. Non nego te nullum in amicitia nostra
officium pretermisse. nec erat ista memoratio tua ne-
cessaria: nisi me plane vis (vt mihi videris) ingratus
in te dicere. Possem hoc in loco/ mihi nisi pudor esset in
pedimento multa narrare: quibus agnosceres nunquam
me tibi vlllo officio/ ac beniuolentia cessisse. sed non com-
mittam/ vt beneficiorum meorum videar maiorem rationem
habere: quam amicitie. Nihil enim videtur mihi minus aman-
tium esse quam sui officij meminisse et alieni obliuisci. Cum
ceris ergo me amando. nullo te vnumquam beneficio affecer-
im. quin fueris semper in his rebus attentissimus: que
vsui meo accederent. nullum ego pro te laborem: nullum
piculum pro tua salute susceperim. quid est quod a me re-
lis: in quo me accusas: cupio omnia a te scribi. Et est vt

Dicitur amicorum proprium omnia inter se apta habere. Si quid
erit quod a me sit corrigendum: dato operam ut quod tardius te
amando persecutus fui: eo celerius non solum hac moras
persequendo corrigam: sed aliquando etiam antecedam. **Cl.**

Non putavi id te latere tam iniquo animo: quod ego equis
fimo certe ad te scripsero. Sed postquam res ista quam sine
lite erat/ fuit in controversiam deducta: et amicorum proprium
esse dicis omnia inter se habere apta: ita respondere tibi
ut non putes me ad te sine causa scripsisse. Sepe ad
me Caius cecilius querelam detulit quod nihil summa fa-
miliaritas quam mecum habet/ sibi apud te profuit: (quin
semel ac iterum te admonuissim/ nullum ex omnibus
officiis tuis posse maius esse: quam si mea causa illum
recommissum habuisses. nec patereris sibi a tuis iniu-
riam fieri.) nunquam tamen adduci potui: ut verbis eius si-
dem haberem: donec sermone et litteris multorum idem
afferri mihi intellexi. Scripsi ergo ad te. et qua potui
modestia usus fui. Satis michi erat comonescere
te/ ne ego nimis a te amarer: quam tu a me diligebaris
quod res (ut video) tibi permolesta fuit. Sed liceat his qui
se amant aliquid inter se exposulare. liceat etiam accu-
sare/ irasci. Nemo illud putet/ altiores esse vere ami-
citie radices: quam ut leuissimis causis tolli debeant. Si
placet: facile concedam tibi/ me suspensum esse a te non
solum benivolentia: sed etiam omni officio/ et diligentia
in me et in eos omnes qui mei sunt. Fuerim inoffici-
osus. etiam (si vis) contumeliosus in te. omnia tibi con-
cedam: si illud mihi constabit/ non te putare alio nunc me
esse in te animo: quam olim cum te iudicabas maxime a me
diligere. **Vale.**

Q. in me fueris equo aīo: hoc tue modestie fuit. s; cū ignorare causam cur me admoneres: illud ego iudicavi non fuisse amicitie tue: p̄sertim: cum nullius errati p̄sciis fuissē. sed nō p̄cedam. Caio cecilio q̄ iure possit aliquo loco dicere: se nullū officiū meum neglexisse. si dō quicq̄m a me optauit/ qd̄ minus q̄s equū esset: ipse potius sibi imputet. Nihil esse puto/ quod amīcoꝝ causa/ p̄ter honestum sit agendū. Q. ni si videro me facile passum esse a necessarijs meis/ vt ipse dicit iniuriā sibi fieri: illud videat/ ne verius possit a se dici voluisse me racōem necessariōꝝ meōꝝ negligere: cū vltro inuectus esset. Iudicavi quidē nō minus a te diligi: q̄m hunc hōiem. qui vt videt/ vult amicia tua abuti. Qui aut litteris et sermone aliorū idē intelligeres: nō maiore fidem oportere illis haberi/ q̄s sibi/ arbitroꝝ. sunt em̄ oēs aut inimici/ aut inuidi. sed hic fit finis. Quantuz me sis amaturus. in te erit. spero q̄ summa beniuolētia me p̄sequaris. Ego oīa p̄ te sulcipiā: q̄ digna sunt nr̄a amicitia. Vale.

Nisi de tuo in me animo satis persuasum haberē/ dubitarem ne tibi molestus fuissē: cum his dieb; causam lucrecij apud questorem nostruz cōtra necessariuz tuum defendi. sed cum superiorib; temporib; nihil a me gestū in amicitia nostra cognosceres qd̄a veteri estimatōe nostra alienū esset: putavi in hoc facto meo/ te n̄ p̄mutaturū fuisse iudiciū meū. neq; e a te read te nō scripsi/ quia te negligere: s; p̄tim occu pacōibus meis: p̄tim q̄ iudicarem ita te sentire: vt nihil a me sine causa in tuos esse factum crederes.

Quare a te maxime velim / vt (sicut facis) plus mihi
credas: si forte aliter de ea re scripsissz / qz de his hoibz
qui inter nos discidiū optant. nisi em sperare ppe di
em apd te esse: diligētissime iam omnē cāz ad te scrip
psissem Interim hoc de me iudicabis / nullo tpe ami
citie tue respectū maiore me habuisse: quā dūcau saz
istā honestissimā cū rōne ptra hoīem tibi necessariuz
suscepi. Vale.

Bene est qd (vt soles) de meo in te aio iudicas. Cū
em te valde amare: anteferrēqz oibz: quos postea no
tos habebam: nō poteram cogitare / quin idē tibi de
me accideret. psuadebamqz nihil a te gestum in dese
sione lucreti: qd nō officio tuō alienū esset Gaudeo
tū ac plurimū letor: qd his cogitacōibz: 7 psilijs meis
acceserūt lēe tue. q̄ illius veteris beniuolētie tue. q̄ i
me 7 necessarios meos / ppetui amoris testes essent
Quā sit in iudicio ptra necessariū meū steteris: nec re
perhendo / nec accuso Scio em id a te (vt scribis) ho
nestissima racōe factū Plus ego vni tibi qz oibz alijs
credo. noui em modestiā 7 antiquā psuetudinē pru
dentie tue. si quid vō in hac re culpa necessarij mei cō
tractū est: id velim (scias) mihi omnino displicuisse.
Tu quid ad tuū officiū pteat: videbis. Ego vō iudi
ciū meū de te nō mutabo. Vale.

Cupis a me scire quo in statu res nre sint: caput
est: qd si oēs in excidiū nostrū iurassent: vix deteriori
loco possemus esse. Conflictamur em bellis: nō solū
exteris / sz etiā (quod summe detestandū est) ciuilibus
7 intestinis. Foris vagant hostes. passim agri diripi
unt. rura hostili incendio flagrant. hoīes ceduntur.

Intra
est qui
mitate
legū in
hū mal
nos oēs
puent
Cū dō
to esse:

Et
telarus
p̄la q̄
cesserū
derūt.
anda si
minet
fedicōe
de psili
insultu
oia futu
mirari p
diam te
putant
stium v
dolo pe
riant. E
re hoc n
blica m
puenit

Intra menias inter ciues male dūenitur. Nemo
est qui publice utilitati seruiat. Quisquis vult in ci-
uitate primus esse. Nullus pudor. nulla reuerentia
legū in urbe est. Jam palā sedicōes parant ciues. Ni-
hil mali est. qđ amplius restat. nisi ipsa captiuitas. q̄
nos oēs hostili ferro ac seruituti subiiciat. Eo quidē
puentum est. vt minimū maloz mortē ipsaz iudicē
Elides q̄ sit patrie nre fortūa. que tolerabi. icoz aliqn-
to esset. nisi nos spes omnis iam dereliquisset. Vale.

Et si rumor finister de rebz vris aduersis ad me
relatus esset. nō tñ putabo oīa apud vos desperata eē.
Plā q̄ qz venire mihi in mentē potuissent. vobis ac-
cesserūt. Sz oīa vobis ab exteris hostibz aduersē cecī-
derūt. Firmat bellicus et circūsona menia vta. Toler-
anda sunt oīa. et fortiter ferēda. que ab illis vobis im-
minet. Illud magis visum est mihi miserz. quod de
sedicōe et odijs ciuium ad me scripsisti. Que res nisi
de p̄silio et auctoritate eoz. qui bene volūt reipublice
insultum esse. instiget. Plane mihi diuinare videor
oīa futura. que etiā tu maxime times. Non satis ad-
mirari possum. q̄ amentia ciues tuos in hanc discor-
diam traxerit. nisi forte aliqui sint in ciuitate. qui se
putant rex dominio potituros. si oīa in potestate ho-
stium veniant. Et est timendū. ne inimicorū vestroz
dolo pestis ista p̄tracta sit. quo facilius illi victoria po-
tiant. Vallem hoc loco posse a vobis hoc malū leua-
re hoc meo p̄sidio. q̄ eo tpe p̄sulere. quo vestra respu-
blica minime potest p̄silijs iuuari. Sed postq̄ res eo
puenit. vt id quod potius volebā nō possit a me fieri

non dimittā/ut non ad te scribā quid te vestire reip.
salute sentia. Explorandū est ab ipsis qui rempub.
saluā volunt: quo quisq; aio sit. 7 sapienter sollicitādi
sunt oēs olim socij vestri: ut fidei 7 amicitie veteris
meminerint. Presidia sociorū sunt a vobis occulte in
urbem recipienda: donec videritis vi posse cogi illos:
qui nō bñ sentiūt de libertate vstra. Nūq; aut morbo
iste curari poterit: nec malū hoc/qd iam inueterauit
a vobis tolli: nisi abscindat ab ipso corpore illa pars
que est egra. (Spero) qd si meo consilio tua ciuitas
vsa fuerit: breui intelliges a vobis pepulsum esse oē
piculū/qd in ipsis viscerib; abundat. Sicut ei ego
sentio quid vos in re vestra facturi sitis: etiā atq; etiā
prouidebitis. Ego em̄ non minus de vestra salute la
boro qd si oīa vobiscū mihi essent communia. Vale.

De absolute iudicij

Ne desiderij tuū differā/statim satisficiam te eo
qd maxime optas a me audire. Absolutus es parib;
omniū iudicū sententijs. 7 his scdm te data. Nūq;
vidi autentiorē aut magis eruditū in causis agēdis
q; is ipse est: cui causam tuā mādaueras. Vbi em̄ pa
tuit/quantum vis dicendi posset apud iudices. Fuit q
dē adeo vellemēs: ac in pulsandis criminib; q; nō ob
ijciebant/ut oēs iudices 7 tibi pbenignos: 7 aduer
sarijs infestos tibi redderet. Laudabāt oēs ingenij
oratoris h'. Probabāt cām tuā. 7 equitatē iudicij pfe
rebāt. Cū itū est in sniam: tātus oīm p̄sensus fu
it: ut nō min' in rem p̄gratulati sint/qd si negotiū cō
mune ageret. Nec ad te volui scribere ut aīm tuū li
berare ea sollicitudinē q; (ut scio) multū affinebaris

Habeo tibi grās & magnas quidē: q̄ me liberaſti
ſollicitudine maxima: & moleſtia. S; nō minori vo
luptate id me affecit: q̄ ad me ſcripſiſti de patrono
meo: hōie modeſtiſſimo & eloq̄tiſſimo. Delector eī
velimēter laude ſua: & officiū eius ſp̄ magnifici. Nā
tſi nunq̄m dubitauerim de mea cauſa: quin ſm̄ me
lis eſſet danda: tſi q̄ in iudicijs nō aliter q̄ i nauigā
do ſepe imminet piclū: niſi is qui gubernator eſt: pi
tus in arte ſit. Sp̄ verebar ne equitas cauſe mee: a
liam fortunā habuiſſet ab ea q̄ optabam. Gaudeo
itaq; talē fortitū eſſe oratorem: in quo neq; ſumma
eloq̄tiſſia: neq; ſtudioſum defuit. Breui (vt ſpero) p̄ me
ipſum illi aggratulor. Interim ſignificabis ei me
ſummā eius ſtudijs atq; officijs habere gratiā. Vale
moda q̄ ſit accepta erga omnes & c.

Quid de te ſentiant oēs & amici tui: & ciues tui: ſi
gnificari a me tibi: deſideras. Omnīū vna eſt ſn̄ia:
neminem ex equalib; tuis maiorem eſſe ingenio. S;
maxime vereri: ne illo ſatis modeſte vtaris. Quare
mi antoni ſi fama bona te delectet: ſi opinio hōim (q̄
nunc certe non paruam ſuſtinet) vide ne ceteris vir
tutib; tuis: q̄ue magne ſunt: ſola modeſtia deficiat.
Intelligo quidem te ſummū in urbe noſtra ciuem
ſuturum: ſi ingenio tuo modeſte vti ſciueris. Quod
vt facias: etiam atq; etiam rogo. Vale.

Cum modeſtiam a me deſiderari ſcribis: ſcio hoc
vnde proueniat. Sed faciam: intelligent omnes &
ciues & amici mei ſi alia in me virtus ſit: nec iſtam
deſſe. Non poteſt fieri: quin iſta etas multa habeat:
cñ

que reprehendant a senibz Et sepe quales reperiunt
qui ppter inuidiā aut cōfingunt aliqui. l. aut maiora
vicia nostra faciūt: si quis vel ingenio/vel studio pre
stare illis videat. Inde scio causam oēm pcessisse. qz
hoies cū oīa in me laudauerint: subtrahūt mihi opi
nionez modestie. s; non permittā eos esse diu in hoc
errore Incumbā in hoc vnū/ vt neq; etate in q̄ sum
neq; labore impediar. quin oīa facias que ad extermi
nacōez hoim accedunt. Tu me (vt facis) ad hāc rem
adiuuabis: vt sicut tuis adhortacōibz et consilijs ml̄
to ardētiōr factus sum ad bonas artes: ita te beniuo
lentiam maloz ciuium conseruas: p te intelligā. ¶

Nunq̄ alias de maioribz/ q̄z nūc rebz ad te scripsi. 20
Tante em̄ sunt: vt nō modo te ad legendū inuitare:
s; etiā valde cōcitari habeant. Maximi quidē appa
tus agitant: quales forte a nostra vrbē p̄dita fuerūt.
Magni equitatus cōscribunt. classes instructissime
armant. fabricātur noue triremes. apparatusq; bellū
ingēs mari et terre ptra gentē sp nobis inimicissimā
Et est oīm spes/ nunq̄z tps fuisse nobis datum quo
melius de victoria p̄cipiendū fuerit. quā si adepti fu
erimus: eterna pars vrbis nostre futura. Qēs em̄ gen
tes (hac vna excepta) q̄ nob bellū inferre possent: aut
nobis amore deuicte sunt aut armis: aut vi p̄presse.
Nil aliud ergo nostre reipublice restat: qm vt etiā
hāc nationē frenemus: quod nobis facti nō erit dif
ficile: mō cōsilijs nostris celeritas adhibeat. habem⁹
oīa/ que facile p̄sit nostris conatibz victoriā suppedi
tare. Hostis iprouisus est. nos consilio moniti. Ille

imparatus: nos oib; reb; necessarijs instructissimi.
Ille domesticis et exteris bellis iam fractus et debili-
tatus est: nos vero integri et nunq; alias potetiores
Quid plura: q; multe vrbes a fide et societate nroz
hostium receperunt. Nostre aut vrbes quotidie viri-
bus nostroz socioz augetur. Nil ergo est/ cur non
plane ista victoria manu teneamus. Nil deesse no-
bis volumus. Sed bn etia de ipsa maturacoe spero
cu nunqua ad huiusmodi rem pficiendam/ pruden-
tiorib; aut fortiorib; ducib; vsi sumus. Scripsi huc
ad te. vide ne quicqua eoz prius efferas q; reipu. in-
tererit. Sed hoc nolui te ignorare: vt quod maxime
te optare sciebam: de maximis reb; a nobis que hic
agitantur per me doctior fieres. Vale.

Pruiusq; litteras tuas recepissim: iam oia de qb;
ad me scribis apud nos diuulgabant. quod minime
oporebat fieri: si mos antiquus in nostro senatu fu-
isset seruatus. Nil em apud nostros maiores cu-
studiebatur magis: q; silentiu in deliberacoeib; et con-
silijs reru/ que ad publicam vtilitate ptinebant. Sz
de hoc satis ad te qui ista no ignoras. Illud magis ad
rem: que nunc agis/ ptinere arbitror: vtru sapienter
a vobis deliberatum sit de bello suscipiendo: pro quo
tantus apparatus instituitur. Videris quidem spon-
dere certa victoria patrie tue. et oia bn sperare. Ego
do cu nihil magis incertu videa q; exitus belloz: et
oia q; aguntur/ parafacta hostib; ventris esse videatur
veroz ne vta pssia fallant. Quare si potius de pace
fuisset deliberao vestra sumptaria res no solu bone

rior: s; etiā tutior vobis fuisset. Poteras enī exēplis
aliarū gentiū vti: & videre sepe multas ciuitates bella
suscepisse. que quāuis oīa expedita & instructa habu-
erunt: tñ infelicē exitū sortite sunt. Cartago vrbis po-
tentissima multis annis (duce hanibale) bellū gessit
cū romanis. & quāq; vastitatē italie vidis; & romanā
pene captā: tñ exitus nō fuit victorie: s; captiua tan-
dem se vidit. & romanis legib; seruire. Cyrus etiā
rex persarū cū annis fere triginta multa bella feliciter
gessisset: bellū scithis intulit. sperabatq; illa gente vi-
cta: se postea in perpetua pace futurū. Quē autē finem
tanti conatus eius abhorruit thanays regina scitha-
rū (capto rege: & ducentis militib; persarū cefis) satif-
edocuit. Nec a me nō commemorant: vt bella que a
vobis gerenda sunt / malū exitū habeant: s; dū licet:
animū vrm potius ad pacē & concordia q̃ ad bellū con-
uertatis. Nec est aliqua res q̃ hec vobis assuadere de-
beat. poterit enī maiore cū glā totū hoc negotiū p̃fici
q̃ illud bellū administrari. q̃ p̃tra hostē nō imparatū
(vt scribis) s; prouidū ac potentē bellū suscipitis. Et
est timendū / ne alie gētes remouent. ne ciuitates q̃
nūc metu potentie vstre p̃iuncte adhuc vobiscū sūt
deficient a fide. Erit itaq; sapie vstre: oīa ista videre
modestieq; & humanitatis: nō auertere aīm ab orōe
eorū / qui pacē vobis persuadent. Si autē in suscepto
p̃silio vstro manetis: prouidete / ne in senatu vstro
deliberata fuerint ea: q̃ añ ad hostes pueniāt: q̃ a vo-
bis quidq; inceptū sūt. Nec ad te scripsi qui plurimū
in repu. potes: vt si tibi visum fuerit: senatus de hac
re habeas. & maturius de his reb; inter patres cōde-

liberetur
cupio
fecto
tur m
a nob
solac
z fame
muen
est ppe
muri
habet
quomō
patien
timu
da fort
la om
posset
nostre
ciuitati
vlla fig
patrie
nos tan
Et qm
mur (q
stra / oē
rem p
uis de
bus: tñ
mala

liberetur. Ego enim pro fide et beniuolentia mea in vos omnes
cupio vobis omnibus bene cedere. *Cl.*

Si nullo tempore de rebus magnis ad te scripsi: illud pro-
fecto est summum ac maximum omnium: quod tanta mihi vide-
tur mala rebus nostris impedere: ut nisi deus aliquis
a nobis excipiat auertat: facile possim nostrarum partium de-
solacionem ac ruinam diuinare. Bellum enim atrocissimum
et famem incredibile ac pestem/ qualem nondum neque legi-
mus: neque vidimus: tota ferme prouincia iam dudum
est pressa. neque vis tanti mali/ aliqua ex parte adhuc re-
mittit. sed malum hoc diutius integrascat/ et sperare deterius
habet. Cogita ergo non diu posse nos tantas clades proferre
quomodo enim usque nunc pertulimus. nunc vero defessi
patiendi sumus. et spes ipsa/ que (donec aliquid po-
tuerimus) nos animabat ad hec ipsa mala: vel repellere
da fortiter/ vel proferenda sapienter: ita reuersa est: ut nul-
la omnino esse videatur. Quis ergo non facile diuinare
posset: non solum de solacionem: sed etiam illam ipsam urbem
nostram ultimam interitum. Erit enim tempus in quo ubi nostre
ciuitatis vestigia fuerint: homines querent. neque extabunt
vlla signa huius olim potentissime ac florentissime
patrie nostre/ nisi deus iram suam remiserit. et cepit
nos tantis malis fessos: iam tandem propius aspicere
Et quoniam humana presidia res nostras destiterunt: cogi-
mur (quod in tempestate sepe nautis accidit) omnia consilia no-
stra/ omnem spem atque cogitationem/ ad deum referre. ad quam
rem persequendam/ nobis eris et adiutor et socius. Quan-
uis deus videatur auertisse animam et aures a nostris preci-
bus: tamen speramus clementiam suam mutaturam esse in me-
liora mala/ quibus periclitamur ac pene periclitamur. *Cl.*

Littere tue tantā attulerūt aīo meo molestiā: vt
nullo tpe maiori in merore fuerim. Cū em̄ eo pduc
te sunt. fortune nostre reip. vt iam nihil p̄sidij pos
sit ab hominib; expectari: maxime timendū est: ne di
uino etiam auxilio priuati simus. qđ si nostro alio ez
roze nobis accidisset: putarē oīa nō solū equo: s; etiā
forti animo p̄ferenda. Sed cū hīj sp̄ fuerimus. qui
pro libertate p̄muni/ p̄ fide socioz maxima bella: ma
gno cū piclo/ se penumero suscepimus: nescio qua
iniquitate fortune eo puentum sit vt diuino simul
7 humano p̄sidio priuati sumus. nec procul abesse
uideo mala oīa que vbi vestre euentura diuinasti. iq̄
rent (vt scribis) fortassis homines qui post nos veni
ent. vbinam fuerūt tante vrbis fundamēta: 7 tandē
illa ipsa patrie nostre fama qua diu in italia florui?
forte interibit: postq; necq; id extabit: cui? rei ḡta n̄ra
gloria 7 nomen dudū ingens fuit. Vna res potest in
tantis malis p̄solari. q̄ habemus exēpla clarissimaz
vrbium atq; regnoz/ que similem exitum aliquā ha
buerūt. ita vt nihil aliud ad nos q̄ ip̄um nomē pue
nerit. Plures hō (ego arbitror) ciuitates fuisse/ que
suis t̄pib; gloria rerū ḡstaz insignes 7 p̄clare extite
runt. cū quib; fama simul extincta fuit: p̄pter inopiā
poetarū vel oratoz/ qui sua gesta aut oracōe aut carmi
ne illustrarēt/ 7 nō paterent eaz rerū que digne im
mortalitate essent: memoria interiri. Vti nā n̄ra re
pu. que glorie auida fuit: ita 7 homines cōquisisset/
quoz eloquētia sempiterna esset rerum nostrarum
memorandaz p̄mendatio. Nunc incipio intelligere
quanta debeat esse veneratio apud omnes ciuitates

magni
cia vel
defu
dicare
suscep
morta
cui q
laudo
proo
nos su
cū nob
fieri ex
bis cor
in sum
plo tu
ta faci
ne ing
nulla
quo v
missu

ex
est ere
acie st
mori
ergo
bis tr
utur
sum
ac om

magnificas/ eorum qui sciunt egregia ratione res/ vñ pa-
cis vel belli facta plecti. quā maximā oportunitate
defuisse nostris hoibz nō satis possum admirari. cū in-
dicare possent oēs suos conat' ac labores a se frustra
susceptos esse: nisi pviderent qua rōne possent im-
mortales fieri. Sed de hoc hactenus. Consiliuz vo-
cū q̄ in rebz externis dicis esse vtendū: suscipio/ ⁊
laudo quāq̄ serum est (vt aiunt) tempus placādi su-
peros: cū magis necessitas q̄z nostra voluntas facit
nos supplices. Valem hoc remedio vsi fuisset: mus:
cū nobis oīa erant integra ⁊ signū fuisset ea a nobis
fieri ex aīo. De qua re plura nō scribo: postea q̄z a no-
bis corrigi nō potest. Facimus ergo qd ⁊ ipsi naute
in summa tempestate faciūt (vtar em̄ libenter exem-
plo tuo) iam arboze fracta ⁊ quassata naui nra oēs ro-
ta faciamus. Si deprecatio nostra exaudita fuerit:
ne ingrati repiamus aduersus numina. si vero facta
nulla, nostra pace inflecti potuerit: eo bono fruemur
quo vtunt' illi qui suis rebz aduersis nihil a se pter-
missum esse intelligunt. Vale

Maximā omnīū laudem hodierno die consecut'
est exercitus noster / qui fortissimā pugna eousq̄ in
acie stetit ptra hostes: vt p̄tinaci s̄ p̄ defensiōe patrie
moriendo clarissimā inde victoriā retulerit. amor'
ergo a nobis ille ingēs metus ac summa totius vz-
bis trepidatio. Cū em̄ maluimus semel perire q̄z di-
uturna obsidione premi: insperatā victoriā cōsecuti
sumus. quo in bello nobis certe visum est ipm celū
ac omnia numina pro nobis militasse. Talis em̄ ha-

fusse maximi p̄flictus/exitus fuit: vt vir vllas nr̄p
militū in bello ceciderit. Quā dō fortunā altera p̄s
habuerit: ex hoc apparet q̄ oēs tanq̄ pecudes ad mo
riendū parati fuerunt. Signa viginti militaria cas
pta: castra omnino hostium fracta ⁊ direpta sunt. nēo
in illa pugna fuit qui aut in ore gladij exceptus non
sit: aut a nostris copijs interceptus. Cū autē victor
noster exercitus in urbem reuerteref. plurimisz ma
ximis hostium troplexis ornatus: mix in modū tota
ciuitas nostra fuit ad spectaclm̄ effusa. Nemo erat q̄
nō daret laudes ⁊ grās deo. Dēs dō nō vti rem hu
manā: s̄ diuinā laudabant. Tanta vero leticia ⁊ exul
tatio oīm fuit: vt iam nō multoz hominū: sed vniū
facies eadē itaq̄ idem animus videret. Nullius dō
hois edes oībz nō patebant. Passim nostra militia
eripiebat tanta largitate ⁊ rez oīm copia: vt nunq̄
in sola summa felicitate agroꝝ maior fuerit. Glolui
hec tibi oīa nota esse: vt qui piculoꝝ nostror̄ semper
socius fuisti/etiaz publice tranquillitatis particeps
fieres: ⁊ fortunis nostris p̄gratuleris. Vale.

Quominus expectatū fuerat a me de liberatione
vestra: eo mihi victoria/de qua ad me scribis: iocun
dior fuit etiā ⁊ gratior. Non poteram quidē nō mag
no dolore p̄fici: cū audiebam urbem vestraz artissima
obsidione cinctam esse. Dolebam ⁊ plurimū ciuita
ti (que diu caput nostre prouincie fuerat) debere i de
dicōem hostium venire: Liberasi ergo me hodie max
imo timore: quo p̄ vestra salute p̄ficiebar. Et habeo
tibi quā debco gratias: qui me participē fecisti rez

que vobis prospere cesserunt. Intellego quidē ex his
que vobis diuinitus contigerunt: quāte cure debeat sa-
lus vestra hominibus esse. cū eadem iam desperatis omnibus
a superioribus immortalibus p̄seruata fuerint. Meminēat
bitros esse qui nō iudicet ista (vt scribis) numina cel-
li/ pro vobis non solum pugnasse: s; etiā vicisse. S;
aliud a vobis etiā atq; etiā videntū est: ne aī vestrū
nisi in secundis rebus efferatis. Et illud maxime pro
videndū (sicut facitis) vt victoriā vestram potius ad
diuinā causam: q̄ ad humanā referatis. Sumus ei
fere oēs in piculis nostris aīo submisso. tunc sūme
veneramur/ et extollimus dñm deum. Nescio qua in-
iquitate postea ingrati reperiamur: cū summa voto-
rum attigimus. Deinde querūtur homines nullā
felicitatem esse perpetuam. et fortunā accusant. Ego
vero nullam aliam prosperam fortunam/ aut aduer-
sam iudico: q̄ diuinam providentiā. que homines
nunc rebus aduersis exercet: nunc ratione corrigit.
Deinde autem rerum alia est ratio. quarum instabi-
litas sepi⁹ vicio nostro: q̄ fortune nobis accidit. Nec
ad te ista nunc scribo/ quia putem a te iguorari/ s; vt
ciues tuos cōmonefacias/ nullo tempore deum esse
magis timendum: q̄ vbi maiora ab illo beneficia su-
scipimus. Spero bene de ciuib; tuis. Non nihil
tamen valebit apud eos auctoritas tua: si docueris
nihil magis. r. p. conuenire q̄ vt fortitudine in bel-
lorū religionē in pace colere. ¶

Nihil est qd libenti⁹ faciā q̄ de maximis et pulcer-
rimis rebus: que hic sunt te certiozem reddere. Po-
tea enī nostrā ciuitas hostili metu liberata / otio ac

paci se dedit: ineredibile est quātū status ipse reipū
reformari indies ⁊ quasi renouari cepit. si que erāt
veteres inter nostros ciues discordie: oēs statim sub
late fuerūt. Principes vrbis nouas affinitates ineūt
Arces que ppter vim belloꝝ interierāt maiore cultu
q̃ patrio: ac maioribꝫ opibꝫ reperūtur: neqꝫ vnqꝫ ali
as in tāto p̃cio fuerūt. Durime dō leges antiquę ⁊
vetera statuta q̃ interierāt: ppter nostrā insolentiam
atqꝫ negligentiaꝫ mō renouant̃. ⁊ cōmuni fere oīm
consensu iā approbata sunt. quibꝫ si obtempatū fue
rit: nemo dubitat/quin breui nostra in ciuitate (Is
em̃ est status vrbis nostre) aliquāto beatioreꝫ vide
amur/ qꝫ diuturnā calamitatem experti sumus ⁊ for
titer p̃cep̃: si qꝫ si eandē q̃ diu freti eramus) trāquil
litatem/ ⁊ otium sp̃ inuenisset. Gaudeo itaqꝫ hec ti
bi p̃munia facere: vt qui sp̃ n̄re glorie attentissimus
fuit/ felicitatē n̄tam hoc tpe nō ignores. *Clale.*

De his q̃ ad me scripsisti magnā certe voluptatē
animo p̃cepi. Cū em̃ sp̃ continuo in metu steterim/ q̃
diu sint de v̄stra salute dubitatum: magna molestia
me liberaſti cū ſup̃ioribꝫ l̄is tuis intellexi ciuitateꝫ
v̄strā ab obſidiōe (q̃ opprimebat) liberatā eſſe. Illō
aut̃ tāta leticia me affecit/ qꝫ mihi renunciaſti: nō ſo
lū vos grauiſſimo piculo eē exēptos. ſ; etiā ip̃az. r. p.
quasi nouā aliquā formā ⁊ beatioreꝫ ſtatū dieti ſulci
pe. Gaudeo mediūſſidius. ⁊ pluſqꝫ credi poſſ; felici
tate v̄rā letor. video: q̃ dē illa egregia maiorꝫ v̄roz in
tempu: fundamenta. magno ſtudio a vobis excitari
Iā cū leges i quibꝫ v̄ſtre ciuitatis ſalus erat poſita

quasi in ol
in v̄re ſe
ſidione p
repetita o
v̄ſtrā am
futura ſir
vbi quibꝫ
timendū
tis. Retin
mande. ſu
ſſitura. ne
uitate: q̃
fuerit: pla
prouintia
tibꝫ: quibꝫ

Scio
me: qꝫ nun
hodierno t
meā. Imp
qꝫ ſalſis ru
res habem
nauigaue
etati eſſen
uem vnd
mas gēte
nihil tale
ſum hoſti
terceptus
urbem ala
nigte p̃ce

quasi in obliuionē vestrā venissent: nec mos antiq^{us}
in vrbē seruare. nihil mirū fuit si patriā vestrā ad ob
sidionē pducta fuit. Nunc vero restitutis legib^{us} / et
repetita oīm bona cōsuetudine: spero nunq^{ue} ciuitatē
vestrā ampliorē aut opulentiorē fuisse: q̄z breui tpe
futura sit. modo in medio cursu nō deficiatis. Sed
vbi quisq^{ue} priuate potentie magis q̄z reipu. inseruiat
timendū erit. ne hac noua libertate frustra gauisū si
tis. Retinēda est ergo inter vos concordia. nec cōfir
mande sunt leges antique. 7 edenda sunt in noua in
stituta. nec pmittendū est. vt quisq^{ue} plus possit in ci
uitate: q̄z equitas q̄z iustitia. Quod si a vobis pfectū
fuerit: plane video vestrā tempus. (vt scribis) in tota
prouintia primā esse futurā. 7 vos impaturos his gē
tib^{us}: quib^{us} aliqui seruiuistis. Glor

Scio te noua rerū cupidum esse. 7 accusare sepe
me: q^{ui} nunq^{ue} ad te scribo de his reb^{us} q̄ hic sūt. faciā
hodierno die ne deinceps possis criminari negligētiā
meā. Impleto te nō vulgarib^{us} (vt multi solent) ne
q^{ue} falsis rumorib^{us}: s^{ed} magnis 7 de quib^{us} certos auto
res habemus. Nup^{er} ex egypto quidē in vrbē nostrā
nauigauerūt / a quib^{us} cū nostri ciues diligētur p^{er}cun
ctati essent de oīb^{us} reb^{us}: retulerūt proximis dieb^{us} na
uem vnde soluerāt: multas nacōes orientis: 7 pluri
mas gētes australes p^{er}fluxisse. Aiebāt autē regē ipm
nihil tale suspicantē: se effudisse ex vrbē regia i occur
sum hostiū. qui cū toto exercitu insidijs inimicorū in
terceptus fuit. Nec multo post signa hostilia fuisse ad
urbem alexandriā mota. qua trepedacōe fuga ex om
ni pte pcepta est agitari. Alij mare rubrū periebāt. alij

Veni qua sollicito voluisti scire causa

vero libiā. Quisq; eo ferebat: quo metas eū impel-
lebat. Quid deinde secutū sit: dicūt se nihil certū ha-
bere. Nam sp. ventis ad pupem flantib; pspex cursum
maxima celeritate ad nos tenuerūt. Nec si vera sūt:
multū arbitror illa ad nrōs ciues ptinere. Agis effi-
de priuata pecunia nostrorū hoīm / qui se in priu; illis
exercent. Si quid est qđ ad te ptineat: curabis vt nū-
q̄m nimio detrimēto fieri poterit: transigant a te oīa
idē et ego facturū sum. Aliud ad pns nō habeo qđ
ad te scribā. Si alij cursum ex ea regione ad nos ip-
buerint: faciā te de oīb; reb; certiorē. Vale

Non puto dubitandū ex his que ad me scribis /
quin vestri hoīes qui in egipto versant / passuri sint
maxima detrimēta: nisi rōnes suas inter inicia rerū
nouarū in aliquā regionem turā ptulerint. Vita effi-
sunt q̄ me ī maximū metū inducūt. nam si ciuitate
alexandrie ille nacōes barbare potite fuerint eadem
ruina sepe trahent non tñ egiptiorū opes: s; etiā oīm
qui ex multis partib; negociando ibi versant. Si vo-
diu in obsidione manendū erit: timendū est / ne pec-
cunie mercatorū sumptū belli prius exhauriant: n-
q̄m suo ere publico: aut priuato vtant. Quid futu-
rit: nihil possum reb; meis diuinare. Nam cū supio-
ribus annis omnē pecuniā meam eo loci piecissim
video vna die oēs fortunas meas esse consumptas
nisi pcuratores mei tēpestiue vsi sint cōsilio. Cupio
g de oīb; reb; certior a te fieri. Si quis forte ex ori-
ente ad vos nauigauerit: curabis / vt quamcūq; for-
tuna in res nostre subierint: nihil sit quod per me te
lateat. Vale.

Multa ex finitimis regionibus ad nos afferuntur quod
tidie noua/de incredibili apparatu validissimi exerci-
tus regum orientaliū contra ciuitates et terras nostri im-
perij nihil adhuc tamen certi habemus. Misimus autem
in varias partes punctatores nostros: qui sagaciter
edocerent omnia. Hos enim indies expectamus. Sum-
mus animo et viribus intenti: qua ratione a nobis atque so-
cietatis periculum illud propulsemus. Multas ad hanc rem
vias habemus. Constituimus enim si nobis ita (ut fa-
ma est) renunciatum fuerit ab his quos promissimus su-
per hoc negotio: legatos nostros in orientem mittere.
qui cum eisdem regibus de pace tractent. que res si agi po-
terit: mandata illis reddimur/ut neque pecunia/neque polli-
citate vlla (cūmodo res equa ab illis poscat) a pacis
tione discedant. Quod si infecta re videant recedendum esse
tunc his artibus utantur: quibus facile barbari vincuntur.
Serant inter ipsos discordias. Fingant: simul et atque
dissimulent omnia. Denique attentent: quibus illorum o-
dia inter se inflamari possint. Exercitus dissipentur
nec ullum finem his rebus faciant: donec aut illi ipsi ex-
ercitus dissipent/aut bellum: quod nobis imminabat
in se conuertant. Si vero hec nostre cogitationes:
si hec nostra consilia nos fallant: siat manu pugnare
et omnia prius experiri: quam barbaris nationibus seruire.
Sunt enim nobis arma et equi. habemusque viros au-
daces in bellis: neque duces nobis deerunt: qui consilio
et viribus non solum fortiter cum hoste configere:
sed etiam vincere sciant. Quid sit futurum: deus no-
uit. nos bene rebus nostris speramus. Tale.

Bellam mihi significas magno apparatu ab oriente
talibus regibus institui contra vestrum imperium. sed nihil a vo-
bis permitti: quod ad propulsandum hoc periculum a vestris
ciuitatibus et sociorum pertineat. Non video quid possit vel
ad hanc sapientiam vel virtutem vestram addi. Si enim for-
tuna consilia responderit: non dubito omnes istos bel-
lorum cito motus quieturos. Si vero manu dimicandum
erit (spero) tamen copias inferiores sitis: tamen et robore mili-
tum et scientia rei militaris superiores futuros. Quan-
uis hee nationes barbare multitudine equitum et poten-
tia sepe multum valuerint: raro tamen in suis bellis victores
fuerunt. Magno clamore belli ineunt. Fortes primo
impetu videntur. Spargunt tela sua temere. sed cum ad
enses ventum est (fracto agmine) omnes terga vertunt. No-
stri vero exercitus: nec segnes sunt ad inuadendum
nec minus fortes ad sustinendum vel pericula vel castra
ses labores: quotiens ab hoste lacessunt. omnia tamen prius
(ut facitis) tentanda sunt: quae experientia fortuna belli
Quod si vestra sapientia a vobis euitari non poterit: quin sit
conflicendum cum his barbaris: decertandumque a vobis
per gloriam vestram ac impio: quod a vestris maioribus ampli-
ssimum et illustre accepistis. cauendum maxime erit: ne
hostis vos imparatos offeudat. Nam dum explorato-
res in omnes partes dimisistis: qui ad vos referrent de con-
siliis hostium: de motibus si qui ab illis agitantur: dum le-
gationes mittuntur ad eos: interim occupandi sunt adire
artes inueniende. prescribendus est equitatus. et omnia ita
a nobis sunt instruenda. quasi iam inter fines vestros
et in medio regno versarentur. Celerius enim legati vestri
agent de pace: et totum negotium perficient: si intelligent

vos non
dia. Sed
esse pect
quod pro
erit libe
te aditu
Rom
lo nostror
facere cer
tam oculi
tam pect
lexis: qu
um miler
quo facto
stra perti
que optin
ui penas
interclusi
Cum vero
pit agitare
menibus
stra hosti
ducem hos
nulla etia
pa: nec vll
inde hoste
gnari posse
bitum: bre
longe a me
sua fugam

vos nō minus ad bellum paratos: q̄ ad otīū ⁊ cōcō-
diā. S; q̄ spero hec a vobis p̄ vestra summa sapia iā
esse p̄fecta. Plura ad te de hac re nō scribo. S; quid ē
q̄d pro vestra repu. possit a me vel p̄filio vel manu fi-
eri: libenter omnē laborē/atq; oīa picula p̄ vestra salu-
te adibo. Vale.

26 (19)
Mouissima res his diebus nobis accidit. neq; ab vl-
lo nostrorū ciuiū alias audita: de qua ego te certiores
facere censui: vt negligeres nullā rem fore tantā aut
tam occultā quā nō maxie cupere tibi in p̄mis esse no-
tam. Puto (ni fallar) te olim cū apud nos esses intel-
lexisse: quorū hominū factione ciuitas nostra in exili-
um milerit suspiciū/hoiem patrie amantissimū. De
quo facto plura nō scribo. res em̄ ista ad ciuitatē nos-
strā p̄tinet. Interim hostes nostri inuaserūt urbem
que optimi ciuis p̄filio infecta: sue temeritatis h̄es
ui penas dedit. Obsessa quidē ciuitas fuit. cōmeat?
interclusa: ita vt res plane ad dediticōem expectaret
Cum vero sulpicius animose ad primū p̄uertens ce-
pit agitare noua p̄filia/quib; hostem iam insulantes
menib; deuictū suis ciuib; traderet. Repente se in ca-
stra hostilia p̄tulit. dixitq; de reb; maximis verba ap̄
ducem hostiū facere. qui comiter exceptus inquit se
nulla etiā ratione patrie teneri/qui nūquā eius cul-
pa: nec vilo errore/tam male de se merita esset. De-
inde hostē nostrū monuit urbē nisi vno mō a se expu-
gnari posse. q̄si p̄filij suis obtemperatū esset: nō du-
bium/breui illos urbe potituros. Erit em̄ locū nō eē
longe a menib;/arborib; p̄situm. suasiq; vt de indu-
stria fugam simularet. occuparetq; locū insidijs ap̄-

tissimū. futurū (inquit) et ciues remissiores esse ad cus-
todiam noctuq; facile posse menia cōscendi. et totā ci-
uitatē capi. Quā res cū ab hoste credita esset: neq; a-
liter q̄ ipse p̄sulerat/ factitatū. Deinde oīa nostris
significat. qui portis aptis/ circa secundā vigiliā effu-
si: hostes insidijs positos p̄cluserūt. paucisq; bñficio
noctis elapsis: ceteri p̄pressi sunt/ celi/ aut capti Nec
nondū patefacta esse volumus: quo maturius exer-
cituū vestrū ad eorū menia pducamus. Tu autē hec se-
creta habebis: dū efferēdi tps datū esse p litteras in-
telliges. Vale. Data Sandali kalendis februarijs
aū ortū solis/ cū hec gesta essent.

Sulpicij magnū in. r. p. amorē narras Ego vō plu-
rimū gaudeo oīa vobis p̄ter spem euenisse. Sed
nō possum induci vt factū ciuitatis probem de exilio
viri. Nō eī ciues tui sp̄ sulpicios habebūt. Nec erūt
qui patrie male de se merite bñ referēt. Illud autē
maxime a vobis cauendū est: ne aliqñ ciues paratos
de sua patria bene mereri: postea sibi res nra publica
infestos sentiat. cū et auxilio militari viros optimos
intelligēt: et primū locū in senatu esse ijs/ qui nō du-
bitāt patriā q̄libet rōne a se oppressuz iri. mō ipsi oīa
possint q̄ velint. Quā autē scribis/ ne hāc vestrā victoriā
efferā: haud multa admonitōe indigeo. vtinā ita au-
xilium/ vt fide: p̄silia vestra iuuare possem. Spero vos
oīa sapiēter prosperisse: que in vtrāq; partem possint
accidere. Nec vobis dēst p̄siliū aut vires/ ad hanc
maximā rem conficiendā. Sed non forte minoris
sapientie est: scire vincendo vti modestia: et aliqñ in
medio cursu victorie subsistere: q̄ vltra progredi:

Non dico tam bonam occasionem negligat. Multa enim
sunt que vobis hanc illam victoriam praeferant. improvi-
sus aduentus vester. trepidatio inimicorum. novitas fa-
cti. meror suorum quos fere omnes audierunt insidijs
vestris esse interceptos. Omnia apud illos perturbata
ita facilius vobis prestabunt. Sed cum in rebus
bellicis fortuna magnam imperium habeat: multa a vo-
bis timenda sunt. Sed nescio an aliud magis: quam quod
hi qui ceperunt vincere non satis pericula attendunt
Nihil non temere sepe ab eis fieri solet. At hostibus
interim crescit animus. et spes que primo impetu ex-
cidit: maior his insurgit. Preterea nonnunquam ac-
cidit: ut qui in fugam versi erant: restituant bellum et
acrius pugnent: quam si a principio non desperassent de
victoria. Plura de hac re scriberem: si mihi otium esset.
aut si tuam civitatem egere consilio putarem. Et est
etiam non post factum: sed antequam res fiat: consilium de
summis rebus habendum. Vos autem (ut ad me scribis)
iam insignia ad urbem hostium movistis. opto ut illorum
exitum vestra consilia inveniatur: quem fortuna visa est
mihi patrio in successu vobis promississe. Rem pergratam
mihi feceris: si mature de exitu rerum vestrarum
omnia ad me scribis. Vale

Si te nova delectent: habeo quidem unde possim
abunde huic tuo desiderio satisfacere. Nostra quidem
aut patrum memoria: tante rerum mutationes non fuerunt
quam hodie insistant. Et iam in nostris partibus fiant: omnes
fere civitates huius nostre cisalpine gallie novas res
agitant. Alii veteres dominos deponunt: et se in libertatem

vendicant. Alie sibi nouos tyrannos faciunt. Multe
nouis rebus student: suo magis quam alieno ingenio
utitur. multe exempla ceterarum sequuntur. Non
nulle conantur reuocare antiquos dominos: que bella po-
tentiorum de principatu suo disposuerant. Nec ulla est ci-
uitas in hoc imperio: que satis vel consilio in tantis mo-
tibus utatur. Cives alius in alium conspirant. Populi
eos habent sui furoris duces: qui vi et scelere ceteros an-
cellant. Cremona olim urbs opulētissima intra pau-
cos annos multos principes mutauit. nunc sub tyran-
no seuisimo est posita. Brixia crebris equitatum pul-
sationibus atteritur. et iam videtur statum suum inclinare. ho-
mines iudicant illam breui nouum dominum habituram. Per-
gamum vero ciuitas magis bellorum civilium discordiis op-
pressa: ceteros hostes in se admisit. Certat enim non so-
lum utra pars imperet. sed etiam utra sit. Neque malum
ipsum in uenis est (ut aiunt) sed multo fortius in medijs
visceribus effuat. Non enim sub vno tanto principe: sed
sub diuersis et in manibus tyranni affligitur. Nam cum ali-
quando magis ingenijs et animis suorum ciuium floruisse: nec
facta colonia est. et omnis colonie hominum sordidissimorum et
agrestium repleta. quam urbem vnam in tota italia omnium mi-
serissimam atque infortunatissimam facile possum iudicare.
Innumerabiles alie sunt: que suam et ipse infelicem for-
tunam habent. et magna in tempestate posite. Sed omnia me-
lius intelliges ab eo quem cum his litteris ad te mitto. Tu
si quid magni habes in his partibus in quibus diuersarum:
omnia ad me scribe. ne quicquam rerum vstrarum ignorem.

Epistolam tuam plenam nouarum rerum accepi. Miseret
me predicōis et status tot magnificarum urbium et populorum

promin-
ingenijs
lice clal-
lacōm
tuna ut
exitiū est
ua repe-
ham vic-
macedo-
rebus h-
Romani
vniū im-
perio q-
vero ne
termina-
erat. ve-
primo a
gibz mō-
tam. H-
q̄s regni
manorū
certū ge-
ut ceter-
dere/no-
bis. Ma-
vestraz
leo: qm
asperū
quod si
Sumu

proiuntie vestire. Cū em̄ in totalatio nulla esset pars
ingenij/aut armis illustrior: video illā veterem gal
lice cisalpine gloriā/iam ppe defloratā esse. 7 ad desol
lacoem redactā. Sed hoc habet oīs maximar rerū for
tuna vt cū ad summū puenerit: tūc intelligam⁹ ppe
exitū esse. Grecia ipsa (vt exempla maiorū paulo alci
us repetam) diu nō solū disciplinis: s; etiā armis ita
liam vicit. nec procul absuit: quin (duce alexandro)
macedonie imperiū orbis terrarū possideret. s; eo ex
rebus humanis sublato: circa ipsam verticē defecit.
Romā vero exemplū oīm proiuntiarū ac nationum
vnū imperij quod a regib; sūperat: sub p̄solari im
perio quousq; ad prothos extendit. sub impatorib;
vero nō solū famā: s; etiā potentiā suā cū finib; orbis
terminauit. tū nō potuit illū imperiū: qđ olim dñatū
erat/vel p̄seruare/vel tueri. s; vidit omnē suā gl̄iam
primo a Cōstantino in greciā: deinde ab externis re
gib; mō ad occidentē: mō in septentrionē eē transla
tam. Hoc vno gaudet 7 p̄solari: qđ nemo est ex his ad
q̄s regimē n̄i orbis mādauit: qui nō gaudeat se ro
manorū regē dici. Cēstra aut gallia iam eousq; 7 fama
rerū gestarū 7 optimarū artium excellentia creuerat:
vt ceterarū proiuntiarū splendorem vincere/7 antece
dere/nostrū videret. Nunc ruinā 7 finem ad me scri
bis. Non habeo quo solatio melius possum fortunā
vestrarū leuare: q̄ his exemplis/quib; etiā sepe vti so
leo: qñ aliquid mihi accidit/qđ nimis durū sit/atq;
asperū in rebo meis. Nichil aut in hac regione agitur
quod sua nouitate vel magnificentia sit scribendū.
Sumus em̄ omnes in tanto otio: quāto nescio an

alias fuerimus. & vereor ne hoc forte virtuti praeferat
bonis actibus nostris noceat. Nam ut nimia fortune
asperitas ita imoderata prosperitas sepe glorie nocuit
Cale.

¶ Et si ea de quibus ad te scribo: non ita noua inusitata
re sint: ut nunquam alias hominibus aliquid homini obtigerit
tamen non paruum ex opinione que habebis admirationem
excitabit. Electurius homo (ut scis) quondam habitus non
sitorum cuius opulentissimus: re sua male procurata /
multum eris alieni contraxit. cauit autem magnopere: ne
id a quoque necessarios aut eorum qui hominem illum diligere
bant. rescitum esset. Quid postea egerit: tum apertum fuit
ut cum fortunis eius amplius succurri non poterat. res
fortassis aliquo anno posita fuisset. Contractis ergo
vndique sarcinis eius quae occultissime potuit: ipse profici
cisci peregre simulauit. matureque affuit: primo die
sextilis aut ipsis kalendis pollicitus fuit. hortatusque
est nos omnes qui diligebamus: ut sponsonem per ipso fa
ceremus: si quis forte eum conuenisset in iudicium. Arbitri
trabamur autem illum: aut nullo / aut per modicum ere ali
eno teneri. Quod si magno etiam teneretur: putabamus eum
soluendo esse. Quid plura: fideiussione pro illo feci
mus. deinde profectus. Cum vero dies contracti eris ad
uenisset: isto homine (ut ex bona fide oportebat) die statu
to non comparente: paulo post ad satisfactionem reposcimus
a creditoribus. Multa de isto questi sumus. orabamur
iudices: ut die termini nobis prorogaret: quod ubi a
nobis impetratum iri cognouimus. necesse fuit per illo
dependere. Renunciataque fuit illa summa pecunie quam
suis creditoribus debebat. Quae res si per incommode ce

teris ac
rem pol
contrax
le ad ta
nacionib
quibus n
maxime
perfero
exempl
esse / qu
minibus
fisti / et
dem in
uit. S

Idi
quibus n
pietate
tior fa
et macin
paulor
tum / q
factum
posse t
quod
ille. Na
meum
fiduis
sumpt
nec ille

teris accesserit: mihi tñ adeo grauis fuit. vt nūq̃ spe
rem posse me exoluere ere aliēo quod eius rei gratia
contrari. Nunq̃ posse fieri putassem: vt aut homo il
le ad tantā inopiam venisset: aut suos hñmō machi
nacōibz ⁊ dolis peteret. Sic res euenit: vt fides illis
quibz nil pudoris/aut modestie inest: prestat. Ceteri
maxime hoc factū admirātur: s; ego penam fidei mee
perfero. Tu si qñ a te spondendū aliquid erit. p alio:
exemplo meo cautior fies. Nullā em̃ artem arbitroz
esse/que minus gratie ⁊ magis incōmodi afferat ho
minibz: q̃ eam que docet pro aliēo debito in iudicio
fisti/ ⁊ fidei uere. Et est notum prouerbiū. Qui per
dem in laqueum mitrit/suo tñ piculo ⁊ labore exolt
uit. S; tarde in re mea p̃speri. Et.

Idibus februarys reddite mihi sunt littere tue/
quibz mihi significabas de perfidia vecturij. ⁊ me sa
pienter admones: q̃ tuo exemplo in re mea fñ cau
tior. Facis hoc pro tua in me beniuolentia: q̃ sūma ē
⁊ maximas tibi dico gratias. Sed illud velim (scias)
paulominus me hac tua iactura esse animo cōmo
tum/ q̃ si in parte mearum fortunarum damnum
factum esset. Ita enim semper de te iudicaui: nihil
posse tibi accidere: quod non michi proprium esset:
quod ego arbitroz multis olim per te signis perspe
xisse. Nec longe abesset/quin hoc tempore tibi animū
meum recondiderem: si facultas adesset. Sed cum as
siduis bellis patria nostra iam attrita sit/ac pene cō
sumpta: nec redditus agrorum dominis respondent
nec ille artes in ciuitate exercentur/ quibus magni
v iij

no

proventus et pecunie inter ciues agebatur: oia qui
dem emolumenta nos destituerunt Et si qui sunt qui
bus opes et pecunie sint: nemo tamen est qui non mallet
suas res in portu continere: quam se manifestis periculis com
mittere Si quid est tamen in quo tibi possim aliquo stu
dio/vel opera mea prodesse: oia bono animo faciam / que
usui tuo intellexero esse. Nec volo consilium tuum de be
re intelligi his rebus/que ad te pertinent. Ceteris vero
in rebus utar prudentia tua. Pecunia non possum mea
te iuvare. Satisfactionem autem non dubitabo / et cauti
onem pro te facere: et obligare oia mea: si intelligam que
tibi super hac re voluntas sit: et si mihi erit pro te depen
dendum. Quod si cognovero te vlla in re propter verecundiam
officio meo noluisse uti: minues eam opinionem: quam
sepe mihi de tuo in me officio / atque perpetuo amore se
ceram. Vale.

Quod de rebus inusitatis ad te scribo: videoz mihi
rem tibi gratam perficere. Scio enim te semper huiusmodi
cupidum fuisse. Faciam ergo te participem facti pul
cerissimi: neque multis annis ante a quoquam nostris au
diti. Inventus est in ciuitate nostra princeps / qui
cum libertatem publicam armis diu pressisset: actus (ut
nos omnes putamus) conscientia rerum suarum tandem cepit et
filia sua in melius vertere. Locato enim populo ad con
tentionem: orationem habuit apud illam egregiam atque il
lustrem. in qua et sui propositi et administrationis / quam
gesserat (reddita ratione) ciues docuit / quo animo in re
esset. non sibi concederetur / communi libertate cum suis ci
uibus secure uti. Multa sapienter atque magnifice ad
hanc rem adiecit: que admirationem omnibus faceret. Post

29

qz ab eo
ter nos
tibi ali
tibi qu
tas die
vnuqu
no diu
sedem
lu rei in
salute
opera
cu solu
lecta fi
uitqz
tuit. n
omisit
aut in
re aut
hoc pul
luis m
in sena
pmodi
et quo

Re
tate co
filiom
studio
tissime
qz re

q̄ ab eo aīo poratum fuit: magnū aliquādiu extitit ī
ter nos silentiū: alijs nō satis se intellexisse arbitran
tibz alijs (quibz maior prouidentia inesset) dubitan
tibz quozum illius oratio pgeret. Sz cū oībz liberi
tas dicendi facta esset: ac plane hortaret / poraretqz
vnūquēqz optimū sententiā suā dicere. nemo fuit q̄
nō diuinas atqz īmortales grās ei ageret: q. r. p. in
sedem suā reduxisset. Pollicitiqz sumus oēs nō so
lū rei impunitatē futurā: sz etiā opposita nrōz corpū
salutē eius atqz incolumitatē defensuros. daturōsqz
operā vt priuatus aliquāto beatiōr viueret: qz olim
cū solus vbi imperasset. Que res vbi ab illo intel
lecta fuit: ipse oēs suos fasces populo subiecit. dona
uitqz antiqua libertate patriā. leges antiquas resti
tuit. nec aliquid ex prisca ⁊ bona psuetudine libertatē
omisit. Nunc vero equali iure fruitur nobiscū. Nos
aūt in tanto otio sumus quātum nunqz alias spera
re ausi fuissēmus. Credo te huic nostre felicitati qz
hoc pulcerrimū eius factū admirari. ppter ea oīa vo
lui a me significari tibi. Si quid vero erit quod: vel
in senatu nostro: vel quod populū geri a me pro tua
pmoditate poterit: habebis me tibi summū amicū
⁊ quo p tuo iure in oībz rebus tuis libere vtaris

Recte vobis accidit qz patria vestra antiqua liber
tate donata est. Siue em̄ casu hoc obtigerit: siue cō
silio: nō potest hoc nō diuinitus accidisse. sed magno
studio a vobis curandū est: vt vestro bono isto qz diu
tissime possitis frui Nulla aūt res magis hoc efficit
qz si rex sūma ad plēs delata fuerit. Sophocles (vt

esset i fabulis grecorū cū vellet quadā tragedia hoc idē
psuadere atheniēsi pplo: piculū induxit ab inferis. q̄
longa oracōe athenienses hortabatur ne leonē in vrbe
nutrissent: aut nutritū discerent equo aīo perferre.
Quā rem sapientissimus poeta suo carmini inseru-
it: vt ⁊ gravitate auctoris ⁊ nobili figmento: doceret
pplm nō pmittere potentiā vrbis alicui vni/ qui opi-
bus ⁊ ingenio ceteris prestaret. Quod si ea sibi libertas
esset pmissa: suadebat etiā seruitutē esse perferendā
ne p̄tūmācia populi dñō grauiore vteret. Nil vni
q̄ fuit quod romanū pplm: dñm gētium: eque liber-
tate priuaret: q̄ cū maluit potestatem que erat oīm/
esse paucorū: q̄ suam ⁊ seruire potius imperatoribz q̄
regnare. Incredibile q̄tum restituta libertas delec-
tet: ⁊ cum alter in magistratibz p̄ferendis/ studet al-
tero gratiosior videri. facile euenit / vt non possint
oēs iure equo vti. cum plures sint in ciuitate qui vlt
opibz/ vel eloquētia animos multitudinis ad se allu-
ciant. Que res si a vobis etiā atq̄ etiā non fuerit. p-
uisa: verendum est ne potius a vobis nouus dñs sit
in vestrā tempu. inuectus q̄ p̄petuo a vestris ceri-
uicibz sublata seruitus. Non dubito heceadem p v-
stra sapiētia (que summa est) prudenter a vobis p̄fici.
Sed nisi edoctus fuerit de suo piculo populus: vi-
debis breui in varia studia illam scindi. nec satis in-
telligere/ quorsum facta sua vergant. Quod autē cupis
omni officio tuo vel in senatu vel in populo pro me
desungi: nulla me noua voluptate afficis. Est enī nō
solū tibi p̄ficatum: sed etiā quotidianū omnem cu-
rā suscipere: que vsui mearū rex accedat. Aliud non

est q̄dā
me dili-
tenuol

Tan-
sum. S-
rissim-
romani
stabat
Butab
tismor
parare
mibi in
rem: in
q̄z ausi
quibz
scent: r
lo tpe
rare bo
liquor
nitate
bito in
tu pecc
meatu
tendi
ad me
luptat
tua sp
dis rel
scribae

est quā te magis velim: quā vt me (sicut facis) maris
me diligas. persuadeasq; tibi neminem viuere: cui?
beniuolentiā et veritatem maioris faciam. Vale.

Tandem ex magna solitudine et metu liberatus
sum. Spero te multorum et litteris et sermone intelle
xisse: me dum iter eturie pagerem / quo peterē urbē
romanā: i. quādam incidisse: qui assiduīs latrocinijis infe
stabāt eā provinciam. et fere omnes vias aditus occupabāt.
Putabam in manus carnificū puenisse: qui me mul
tis modis cruciarent. Ego vero cū animū ipsū meū
pararem ad fortiter pferendum omnes penas quas illi
mihi inferre voluissent: neq; iam istos quicquid roga
rem: inueni apud eos maiorem pietatē quā fuisse: vn
quā ausus ab eis sperare. Cum enim quismā essem / aut
quibus artibus / quoque questu vterer / diligenter perquisi
ssent: respondi semper ad ea / que mihi visa fuissent il
lo tpe pro meis fortunis dicēda: statim me bene spe
rare hortati sunt. Detinuerunt autem me apud se a
liquot dies. omnique officio meo in me / atque huma
nitate pfuncti sunt. cum vero ipsis visum fuit (ha
bito inter se consilio) non solum me sine vllō interuē
tu pecunie dimiserūt: sed etiam necessariū mihi cō
meatum presiterūt. Omissa autē proposito romā per
tendi (habita prius illis maxima gratia) incolumis
ad meos regressus fui. Hec ad te magno studio et vo
luptate scribo: quē scio per singularem in me beniuolentia
tua spaduērsis casibus meis indoluisse. et maxie secū
dis rebus letari. Vale; Et te tuo statu ad me sepe
scribas

Quod hūanissime tecū predones egerūt: nō taz
fortune tue attribuendū est q̄ moribz tuis. Es em̄
oīm hōim lepidissimus Aliquo scio p̄fuerūt tibi ille
tue facietie / et in omni sermone tuo suauitas. nō mi-
nus fortasse: q̄ q̄ nūq̄ rei pecuniarie opulētus fui-
sti. Est em̄ genus hōim magis auarū q̄ crudele Cū
ergo pbenignus / et comis es: nec haberes quid lu-
cri tecū facerēt: probe sibi p̄spererunt / ne diu fieres
illis sumptuosus ita ego factū iudico Illud vero q̄
in tuo discessu factū ab ipsis narras: nō solū libe-
scellum: s; etiā cōmeatū et cetera officia humanitatis
eos tibi p̄stitisse: nō satis possum admirari. cū vix hu-
iusmōdi pietas inueniat ap̄ illos hōies: qui se volūt
frugi et bonos dici. Sed (vt arbitror) hi qui sceleribz
suis diu freti sunt: reperent interdū auidius honesta
studia: q̄ illi qui semp̄ inter leges et iudicia viuunt.
Quicquid fuerit: maxime tibi gratulor q̄ me ex me-
tu maximo / et te ex piculo nō paruo liberaſti. Cupio
tū eiusmodi fortunā non itēz experiendā / et eris (vt
spero) deinceps in tua salute custodiēda cautior. Ha-
beo tibi gratias: q̄ de tua liberacōe in primis ad me
scripsisti. Sciebas em̄ me non minus tuis: q̄ ma-
gis incōmodis angī. Doro vero te atq̄ obsecro vt
ad nos accedas. Facies em̄ rem oīm post tuū reditū
amicis tuis gratissimū. mihi vero adeo iucundum:
vt nulla maiori voluptate comulatus possis me as-
ficere. Vale.

Rem non p̄suetā ad te scribo. quam si quāta sit ex
tua prudentia iudicaueris: excitabit (crede mihi) q̄n-
dā ad res magnas incredibilē in te amorē / Caius Luc.

ai petat
gloriatu
solutus
p̄mittit
ex nris a
vltro no
terent: tā
pugnā de
tuos / n
et p̄muni
tati. et in
aliquid c
vt nihil
etiā tu v
ficile nō
no ac no
Caius
dignitate
Nec aliū
vnusquis
bus a se g
cū glia m
moleste f
inuidia a
que mag
p̄nicioſa
si vna m
melius o
pestius r
Sicū n

cū p etatem nō dū possit ad sūmos nostre repu. ma-
gistratus admitti: nuper magno consensu ciuitatis ab-
solutus est a legibz. q̄ nihil p̄ter morē antiquū fieri
p̄mittūt. Cū em̄ p̄ter crebros p̄fectus multi duces
ex n̄is aiam fortissime pugnādo admisissent: neq̄
vltra nobis suppetarent/ qui ad tantū piclū admit-
terent: tāta supioribz bellis hui' adoleſcētis virtus ī
pugnādo aspecta fuit: vt milites nostri nunq̄ se vic-
tuos/ nisi ipso duce: sperare possint. Istum est itaq̄
ex omni inia p̄tra leges n̄as: cessitq̄ honestas vtili-
tati. et instituta necessitati paruerūt. Quē res mō si
aliquid cū sit: tñ inflāmare te debet atq̄ incendere:
vt nihil dies ac noctes magis cogites: q̄ et cōmodo
etiā tu viā tibi ad huiusmodi glāz facias. Qd̄ tibi dif-
ficile nō erit: si nihil tam arduū putaueris: qd̄ magi-
no ac nobili aīo nō sit facile. ¶

Caium lucium/ donatū esse nostra repu. egregia
dignitate/ p sua virtute: bono exemplo factū iudico
Nec aliud puto in nostra ciuitate melius esse: q̄ vt
vnusquisq̄ in nostra repu. possit: quātū virtute et re-
bus a se gestis alios antecedit. S; vereor/ ne pleriq̄
cū glia maior magis q̄ sua virtute cōfidant/ idipm
moleste ferāt. Scis ergo mala que sepe vbi nostre
inuidia attulerit. Nam cū plurime sint alie pestes/
que magna plerūq̄ regna euerterūt: nescio an nulla
p̄niciosior hūano generi: q̄ hec quā statim dixi. que
si vna modestia euitari possit: id forte legibz et patrie
melius adduceret tarde ad honores accedere: q̄ in tē-
pestiuīs magistratibz/ cū inuidia et odio multoz vti-
S; cū nulla sit hūilitas (vt aiūt) q̄ morsus huiusce

hōim vitare possit: oīa que casus tulit / sunt magno
animo ferēda. et eo fortius virtute vīdēdū: quo ma-
gis a pluribz illa expugnātur. Proboq; id nostre ciui-
tatis factū / quo Caius lucius absolutus est legibus
et illa dignitate p̄stitutus: quā ille sepe p̄ patria for-
tissime pugnādo emeruit. Quantū autē ista res prio-
ribz studijs meis: que pro rep. suscepi adiecerit: bre-
ui itelliges. Gloria em̄ Caij nostri sepe me e somno
exercitat. Non quiescam ergo: donec quem etate et glo-
ria superorū p̄pe equalem video: eundem et magnitu-
dine animi et rebz magnifice gestis p̄secutus fuero.
Vale.

Non de priuatis cōmodis (vt sepe antea) sed de sa-
lute nostrorū ciuium has litteras ad te obsignaui. si
vnq; tempus fuerit: quo tibi status reipu. cure fue-
rit: vide vt hodierno die illi et consilio tuo: et auxilio
velis adesse. Multa em̄ impendent: que nisi atten-
tissime sint a te procurata: facile erūt in magnū eru-
ptura incendium. Quare etiā atq; etiā iter ad nos
festina. Necolla res tanta sit / quētū aduentum re-
moretur. Dēs quidē p̄sentiam tuā affectāt. sciūtq; i-
te vno cōmunē oīm salutē esse repositā. Noli itaq; tā-
tam oīm expectacōem differre. psuadeasq; tibi / omī
principatu melius esse hōiem a suis ciuibz diligī / et
hanc p̄sequi gloriā: q̄ nullū pro repu. vel piculū vel
labore effugisse. Plura de bñuolentia / et spe ciuium
oīm in te posita scriberē: nisi tu qui oīa nosti / et sūme
patriam diligis: ea tecū melius p̄spiceres. Vale.

Si ea in me esset vel autoritas vel factas / vt ma-
gis reipu. subuenire possem / nullū certe vel laborem

vel piculū
que incu-
racōem.
pturbat
vivere.
noscūt /
Si qui
et iudice
nem va-
patrie
citias /
vbi in e-
bus et p̄
oīa p̄
iudiciū
tate ci-
na. Vale.
Quis
q̄ meli-
q̄z hodi-
mis re-
uideba-
re. nē
vmbra
q̄z vī-
ei q̄ p̄
equo-
tit di-
uat
oēq;

vel piculū pro hūmā salute fugerem. Sz multa sūt
que incutiant mihi huiusce rei diffidentia ac telpe-
racōem. Nam 7 pleriq; ex nostris malunt potius oīa
pturbare/ vt ipsi pesse videant: q̄ equo iure int' eos
viuere. 7 plures sunt in ciuitate qui nō satis inter
noscut/ quid inter seruitutem 7 libertatē ciuium sit.
Si qui vero inueniant in ciuitate/ qui bene de rep.
7 iudicent/ 7 sentiant: nihil eorū oratio ad multitudi-
nem valet. Nec video itaq; quid possit mea p̄sentia
patrie 7 ciuib; nostris afferre/ nisi vt multas inimi-
citas/ neq; mihi necessarias/ neq; r. p. assumam. Qz
vbi in ea sententia oēs sūt vt salutē meā his flucti-
bus 7 pcellis. r. p. pmittā: nō recusabo amore patrie/
oīa pri' expirā q̄ fallere tāta ciuiū expectacōz. Dares
iudiciū meū de r. p. Tu qd sim facturū/ cū de volū-
tate ciuiū nostrorū itez p̄stiterit: ad me scribere festi-
na. Vale

Quis sit nre ciuitat' stat' ex h' potes itelligere: q̄ nū
q̄ meliorib; auspicijs iacta fuerit fūdamta nre. r. p.
q̄z hodierno die. Cū em̄ oīi senat' nē cogere/ vt d' sū-
mis reb; consultaret: oēs fuebāt tpi. si qn snia p̄s di-
uidebant: nēo erat q̄ qd sentiebat/ auderet libe p̄sule-
re. nēo pcurrit tātis studijs ad libtatē nō fictā atq;
vmbatile/ vt oīi sz 7 q̄lē a p̄ib; nris accepim' vt nū-
q̄z vifi sum' nob; viue: nisi h' tpe/ in q̄ nē sum'. Pauc;
ei q̄ publicā libtatē opprebāt d' ciuitate electi: oīes
equo iure vtūtur. Licz cuiq; de nrā repu. 7 quid sen-
tit dicere/ 7 quid dicit libere sentire. Studia que pri-
uat; reb; adhibebāt: oīa ad ipletudinē reip. sūt cōsa-
oēsq; i h' vno maxie sūt intēti: q̄s eorū potissimē p̄sit citi

Si ergo cupis inter tuos magnus haberi: accede ad
hanc nostrā repū. quā optimā & pulcerrimā habem?
tū quidē in ea poteris. quātū ceteris laborare/ indu
stria & sollicitudine p̄stabis. Vale.

Quod optima repu. ut uni magis vestra q̄z mea cā
gaudeo. Mihi em̄ cū maxima pars vite exacta sit: ni
hil potest esse quo diu utendū sit. Vestra aut̄ etas/ q̄
in meliori cursu est: in futurū spectat multa: que iure
sibi possit in gerendis magistratibus p̄mittere. Si
quid vero erit in quo possum patrie prodesse. nō solū
oēs labores fortiter pro illa suscipiā: s; etiā oēs mole
stias: & sollicitudines equo aio fer am. & satis fructus
p̄cepisse ex laborib; & studijs meis arbitrator: si vestrā
rempū. q̄z optimā atq; amplissimā/ posteris vestris
vna vobiscū reliquero. Si aut̄ illa officio meo non
eguerit: gaudebo summos atq; sapientissimos in ve
stra ciuitate reperiri: q̄ optimis legib; sapientissimis
institutis/ patriā possint tueri. Ego vero iam magis
otium/ q̄z negotiū: concedi senectuti mee desidero.
Vos qui in ea exornanda atq; locupletāda occupati
estis: p̄ vestra sapia p̄siderabitis/ quid reipu. pueni
at. Quicquid em̄ de ea p̄stitueritis: ego boni p̄sulam
Vale.

Quid de publica vtilitate nostrorū ciuium senti
am: & qua racōe ea res melius possit a nobis agi: p̄sti
tui ad te scribere. ut oīm p̄silioꝝ meoꝝ racōem tibi i
primis aperiam. Sepe animo p̄speri quō n̄te ciuita
tis vectigalia/ ac ceteri p̄uētus/ sine vllō nostrorū ci
uiū/ aut socioꝝ incōmodo maxime possint adaugeri
S; ad hanc rem p̄ficiendā: vidi opus esse mihi tuo

psensu atq; prudentia. Non ignoras / multis annis
antea neq; mercatores / neq; publicanos (ppter icur
sum piratarum) tute potuisse hoc nrm mare nauigare
Unde accidit vt multominoris nostra vectigalia ve
nirēt. Nam cū vnusquisq; pacto isto pducatur vt sibi
nō reip. pereāt: necesse est vt nauigādi lucrū illos ad
hāc vecturā ipellat. sitq; vt nūc sit piculo suāmittere
cū maior pars cōmodorū ad eos pueniat ex quo nostrū
erariū nō parua iacturā ac dispendiū sustinet Quid
autē mercatorib; accidit ppter metū piratarum: quottu
die intelligimus. cū fere oēs artes in ciuitate nostra
defectu mercium ad nihilū deuenierint Quod damnum
non solū ad priuatas psonas: s; etiā quousq; ad ipas
rempu. peruenit. Consiliū meū erat / vt publice tri
remes instruerent. pscriberentq; hoies assueti bellis
maritimis: qui p moratus tutos redderent. Hoc eī
mōz aios nroz socioz pfirmaremus: / et vectigalia no
stra recupemus / que ppe modū interierūt Mercato
rib; autē mare tutū esset: piratis metu nostre classis
non audientib; p mare vagari Hoc sepe in nostro se
natu pmemoramus. que rsi a multis omnino pba
rentur: tū aut propter inuidiā / aut ppter gratiā eoz
qui me nō possunt equis oculis aspicere: nondum
ea res in psultacōe deducta est. Sed vbi te adiutorē
ad hanc rem haberem (spero) facili obtentu ea oīa fi
eri / de quib; ad te scripsi. Non fugies ergo (velut cō)
fido) hunc laborem. suscipiesq; tum reipublice causa
tum summa in me beniuolentia tua / hanc procura
tionem tibi honestam / et reipublice q;vtilem.
Cale

Nisi res de qua ad me scribis/possit aliter q̄ p̄ntia
mea expediri: p̄pediam accedam ad urbem. S; illud
valde miro: q̄ in re aptissima nemo est qui tibi sen-
tiat. Non video em̄ quid ad tuū p̄siliū addi possit.
Nam si nostra .r. p̄. diu oppressa fuit: volum⁹ necesse
ut mare quod his annis piraticis latrocinijs veratū
fuit: aliq̄ nostris vectigalib; ac mercatorib; pateat
aliter nostra respu. (que vir adhuc stat) breui nulla
erit. Constitui tñ prius ad senatū hac de re scribere.
et hortari quosdā qui in suis dicendis graues in pa-
tres habent: ut hoc negociū rei publice causa susci-
piāt. Sepe em̄ gratia quedā summis viris habet:
cū ab his de p̄muni salute rei publice agit. que res
si ab hominibus inferioris ordinis tractet sepe inui-
diā magis efficit/ q̄ reipublice ratio possit. Et quia
modestā tuā cognoui: scio id te nō moleste passurū/
q̄ ea que a te sapienter pro publica vtilitate p̄specta
fuerāt: ab alio p̄ficiēt. Curabis aut̄ ut si qd hui⁹ rei
in p̄sultationē venerit: tuis lēs certior fiam. Tale.
Si de nostra re publica ad te liberi⁹ hoc tēpore
scribo q̄ olim fecerim: nihil est q̄ ad mirari te opor-
teat. Nūquā em̄ t̄p̄s fuit/ quo vehementius ad te
p̄ publica vtilitate scribendū fuerit. Nā postq̄ te ex
cura eius exemisti: alij timidiorez facti sunt. alij vo-
tū licētie atq; audacie assumpserunt: ut nihil putēt
sibi in sententijs dicēdis veritū esse. Si ergo cupis
illā saluā esse: omnibus possibilib; ad eā gubernā-
dam atq; regendā accedes: fundamēta que male ia-
cta sunt: tua auctoritate/ et sapientia euertes: priusq̄
illi se confirmauerint et assuefacient multitudinem

sue libidini seruire. Et ideo ut si qui sunt non recte te
communī salute sentientes: eos (si potes) de senten-
tia sua dimoueas si minus maiorem habeas reipu-
blice q̄ priuate amicitie rationem. Quos vero timi-
dos ad suscipienda pro suis ciuib⁹ pericula animad-
uerteris: oratione tua excita bis. ⁊ eos inflammabis
ad fortiter sustinendum omnes labores: quotiens
ratio aut necessitas hoc ab eis pro re publica de-
petet. Sustines quidem incredibilem omnium bo-
norum expectationem. Facies itaq; quicquid respu-
blica hoc tempore faciendū esse tibi suadebit. Sed
vnum hoc a te queso: nō obliuiscaris te illum esse:
cui ipsa. r. p. se ⁊ suos omnes p̄mendat. Vale.

Cū littere tue de statu reipublice delate essent: si
multo post alie superuenerunt: que nunciarent oīa
a te priuato odio ac maliuolentia fieri. nec alio in sta-
tu ciuitatem esse: q̄ olim cum eam incolumē ⁊ atq;
florētē reliqui. Non possum induci ut hec a te cō-
fecta esse putem. Sed illud maxime doleo: priuatis
dissentionibus reipublice euersum iri. Siue enim
illi quadam in te maliuolentia causam horum ma-
lorum dicāt in te residere: siue (quod potius reor)
tu illoꝝ mores ⁊ cupiditatem dominandi non pos-
ses ferre: nostra respublica nō pōt quicq; ex hac re lu-
crifacere. Gaudebā me illud a patria impetrasse: ut
pro multis laboribus ac p̄ maximis periculis: que
sepe numero pro publica salute perpeffus fueram:
aliqui otio ac quieti donat⁹ essem.liceretq; mihi cuꝝ
diu inter fluctus ac tempestates eius p̄ersat⁹ esse:

tandem rebus meo labore propositis in portu quiescere.
Sed postquam eo peruentum est: ut vel ego non possim in hoc
meo otio: vel illa non possit in pace esse: non deferam hoc
in extremo tempore illam qui omnem superiorem vitam spero
in laboribus ac periculis pro salute eius exercui. Nam ga-
lba itaque ad vos quod primum huius venti erunt. Spero dum
adhuc omnia noua et recentia sunt: posse omnem cau-
sam orientium malorum me tolli. Quod si a me perfici
non poterit: tamen neque studium meum neque diligentia unquam
aberit. Tu vero (velim) pro tuo in tempore perpetuo
amore id mihi prestes: ut plus apud te reipsum utilitas
quod illi hominis odium aut inuidia valeat. Et.

Nisi rebus tuis caueas: implicabis te aliquo graui
inconcomodo. Credis unumquemque eo esse in te animo: quo
tu in alijs es. Falleris (crede mihi) Nam ex his qui
tibi in presentia videntur amici: paucissimi te ex animo
diligunt. Si vero me audies: abdicabis omnes illos a te
quorum frons est blanda: et qui omnia que ad te fiunt im-
mense laudant. Suadeo: in omnibus rebus a te gerendis
utaris consilio Ciceronem: omnem certe sapientissimi:
et qui te summe diligit: is non patietur te in delectu
amicorum errare. Nemo est ex numero nostrorum hominum
cuius prudentiam pluris faciam: et optime de nostra na-
tura et moribus nostrorum civium potest iudicare. Quicquid
ille tibi persuaserit: veridici Appollinis (ut aiunt) dictum
puta. Si attendere volueris: videbis illum nec posse
propter sapientiam errare: nec velle: propter summam in te bene-
uolentiam. Cupio quod constituas intelligere: ut cum ea opi-
nionem: in qua adhuc fuisti: mutatum te esse cognouero
amicitie nostre satis congratularer. Vale.

Cicero
illius sapi-
cam: vide-
tere vide-
frons bland-
hominibus
est. Non in-
ipsum fle-
Ita enim
comoda
tiens aut
quod cum his
Ita scio
sunt qui
da. non o-
non boni
purgare
ter digni
omnia (ut fi-
tua huius
me tem-
liquor a
aliena
Hoc si
bus de
S
tua ca-
te ea r-
se desi-
Cicero

Gaij vecturij consilijs maxime vtor. Semp effi
illius sapientiā plurimi feci. Si bona venia tua dis
cam: videris mihi mun' bñ de me sentire. cū dissua
dere videris me illoz hominū amicitia vti: quozum
frōs blāda est. Ego vero longe a te dissentio. Sz cū
hominibus ita viuendū est: vt suus vniciqz mos
est. Nō iudico sapientis esse: cū ceteri sibi ardeant:
ipsum flere: aut nimiū seueꝝ esse: cū alij sint in ioco
Ita em̃ vitam institui: vt me sp̃ presentibz rebz ac
cōmodare: nec paterer aliquē mihi iure irasci. Quo
tiens aut mihi licet: scito me nihil libentius facere:
q̃ cū his versari/ quoz sapientia doctior fieri possim
Ita scio nondū sunt ab emulis meis relata. Nec
sunt que pro causa mea duri hoc tpe tibi respondē
da. nō qz tuis admonitionibz succēseā: sed vt si quā
non bonā opinionē de me pcepisses: ego me apud te
purgarem. Tu si quid aliter de me fertur/ qd sit pre
ter dignitatez/ et eam estimationē que de me habet:
oīa (vt facis) amice ac libere scribes. Unū velim pro
tua humanitate impetratū iri a te finas: vt nihil de
me temere credas. Plures effi sunt/ qui aut odio a
liquo aut inuidia p̃moti: veniūt ad impugnandum
alienaz famam qz ratione vel causa honesta induci
Hoc si mihi p̃stiteris/ qz maxie tuis admonitioni
bus delectator. Vale.

Spero me animo persperisse/ qua ratione possit
tua causa in integrum restitui ne id lōge aberit: mō
de ea re p̃siliū habeas cū hys: qui te in lauta parte ef
se desiderant. Cū em̃ idibz Ianuarijs forte puenisses
Gaiū Cornelū/ hominē in iure ciuili prudētissimū:
e ij

multiq̃ adessent: oēs tibi summi amici incidimus
(nescio q̃mō) in sermonē de rebus tuis. Puerūt aut̃ qui
dicerent: vel nūq̃ se iniquius audiuisse: q̃z eā sentē
tiā q̃ pridie in iudicio criminali de te lata esset. Cui
rei cū oēs assensu fuissent: nihil aliud diffinitū fuit:
q̃z q̃ singuli factū illud nimis indignabant. Ego vo
cū iam discessum inde fore: animū ad causam tuā
aduerti. Cūq̃ diligentius eam cōspexissem: cognos
ui nihil ex more maior: nisi in ea longitudine actū
esse. Nā potentia aduersarij tui magis causam istā
q̃z equitas: rexit. Consulo: prouoces ad superiores
magistratus. qui de huiusmodi sententijs habent
cognoscere. Semp̃ em̃ horū iudicium habitum fuit
in nostra ciuitate grauissimū. neq̃ vnq̃ a cēsura eo
rum appellatum fuit. Sed vide: vt ad hanc rē Cor
neliū tibi patronū p̃stitutas. qui et causam tuā op
time nouit: et in dicendo acerrimus est. Hoc si fecer
is: video te superiorē. Si quid aut̃ erit in quo mea
opera possit tibi prodesse: senties me non solum pa
ratum: sed etiam maxime cupidum ad omnia que
tibi commode accedant. Vale.

Non dubito omnes amicos de eorū iniquitate/
qui sententiā p̃tra me tulerunt: sepe p̃questos esse.
Nemo em̃ est: qui nō maxime pro indignitate hui⁹
facti cōmoueri debeat. Nec potest fieri quin met⁹ lo
nos omnes tangat vbi iam aperte iustitia oppressa
est. Te vero non solum diligo: sed etiam admiro: q̃
me (nullo in te officio meo) sp̃ vt fratrem amasti. nec
vnq̃ passus es fortunas meas ab his p̃culari: qui
omnia volunt potentie contra ius et equitatem p̃cel

di. Sequi
tuum: q̃z
licet hab
corneliū
orator el
velut qu
quomod
naria op
(q̃ apu
ere alien
si q̃d ren
alios ad
Constit
tuerint
nium si
Tua
gas. Nā
tibi ad
atq̃z di
his pu
tus eff
amicos
Grās
q̃z illi
tior si
Nū
cam: q̃
Nec c
que a
illa m

di. Sequar ergo ut in ceteris rebus ita in hac filii
tuum. Quod rem illam iam prope desperatam ac dere-
lictam habeas. Quod autem me hortaris ut patrocinio Caii
cornelii utar: certe suades. Semp enim vidi in causis
oratorum eloquentiam plurimum valere. et iudicij:
velut quodam in regno suo dominari. Sed nescio
quomodo ea res a me bene transigetur. Nam in re pecu-
niaria opus est. et ego superiore lite non solum argenteo
(quod apud me fuerat) exhaustus sum: sed magno etiam
ere alieno teneor. Sed illud te rogo atque obsecro: ut
si quod remedium ad aliquam opportunitatem potest per
alios adhibere: nullam occasionem pretermittas.
Constitui quidem (nisi amici mei spem meam desiti-
tuerint) aut in integrum restitui: aut omne patroci-
nium simul perfundare. Vale.

Tua res in tuto est. et iam (ut aiunt) in portu navis
gas. Nihil enim quod ab amicis desiderari posset: defuit
tibi ad victoriam cause tue. Pugnatum est enim studio
atque diligentia: ut eo res tua adducatur: quo tandem super
his puenit. Nemo fuit qui aliter hac in tua causa sollici-
tus esset: ac in sua et fortassis eo magis: quam in causis
amicorum decet aliquando nos attentiores esse quam in re nostra.
Gras ergo quas debes mihi et amicis tuis dices. Non
quod illi animum tuum ignoret: sed ut tua apud illos te sta-
tior sit benivolentia. Vale.

Nullum officium est: quod magis necessarium dis-
cam: quam his gratificari a quibus bene accepti sumus.
Nec oportuit erat mihi tua admonitione: quod semper omnia
que a te dicuntur non solum me delectant: sed etiam
illa magnificatio. Scribam ergo ad amicos. nec illud
e nñ

gratiaz gen^r pretermittā. Postq³ enī res mea studio
eor³ in tuto est locata. nihil est q^d a me illoz officio sa
tisfieri possit. Sed faciam: intelligēt nullū me finē
quo adiuuaz huic maxio beneficio eoz factur³. Tibi
vero plurimū debeo/qui pro beniuolentia de his re/
bus quas maxime audire optabam: certiozem me
ante omnes fecisti. Vale.

Scio me omnib³ possibitis: magno studio pfe
cisse oīa q³ ad te p^rtinere intellexi. de quib³ nūc ad te
scribo. q³ sint a me ordie gesta p^rscribo. q³ p^rmū i puin
ciā appuli statū pueni hoies illi³ regōis. p cūctat usq³
ab illis fui: an mercatorib³ p^rmeat³ adhuc essent libe
ri. De q³ re cū satis edoct³ fuisset ab eis: p^rtuli me Alex
ādriā. expeditisq³ p^rus mercib³ tuis/q³ de reb³ meis
quicq³ sciuisset: p^rtinus curavi/ ne tēpus q^d mihi ad
cetera negocia tua p^rbreue erat: p^rmiserim esse otio/
sum. Cōtraxi ergo vndiq³ sardinas. 7 quo paratiores
essent ad nauigandū: adduxi illas in portum. Ad se
cundū vero idus marcij/ cū iam oīa in naui p^rposu
issem: naute a portu soluerūt eā 7 cū secūdi essent vē
ti: oēs fere vno tpe ceperunt vela facere. Quid inde
secutū fuerit. nō nullo post renūciatū mihi fuit. vix
duas vl³ tres naues ad summū corticē applicuisse in
quib³ tua fuit. Letere vero (vt dicebat) naufragiuz
fecerūt. Sentio nondū p^rpter metū tēpestatis/ illas
ex eo portu adhuc se dimouisse. sed q³ p^rimū illa se tē
pestas remiserit: iter ad nos facturaz. q^d nostra nu
mina vtinaz bene vertent. Nec tibi p^r nostras trires
mes in primis nota esse volui vt de omnib³ reb³ tu
is doctior esses. 7 deponeres omnē sollicitudinem;

si quam forte ex hoc naufragio pceperas. In ceteris
aut rebo cū sis prudens/nihil est quare te admoneā
Satis em̄ per teipsum potes iudicare/multo cari
ores merces:q̄ si naufragiū nullū fuisset. Reliqua/
cū tēpus fuerit:expediā. Tu si quid aliud voles in re
tua me facturum. per litteras tuas mihi significas
bis. Vale.

Nihil ad hāc tuā sollicitudinē addi potuit. Effeci
sti/vt si oīa aduersum accidissent: tñ gratiā tibi ha
buissem:q̄ maiori studio negotia tua geri nō potuis
sent:q̄ hoc tēpore mea gessisti. Plurimū tñ gaudeo
et maxime gratulor q̄ tue diligētie fortuna profuit.
Cū em̄ tñ pecuniarū causa illarū mercū effudissem:
vt nūq̄ alias tñ eris negociandi gratia consumple
rim:vidi pene oēs fortunas meas simul euerfas fu
isse:nisi diuino munere nostra illa nauis ceteris pe
untibz incolumis portū subijisset. Eo aut mihi gra
tiores fuerunt littere tue: quominus de salute rerū
nostrarū sperabā. Nam paulo anteq̄ eas recepissem:nā
rumor exortus erat de hoc naufragio. et fuerunt qui
dicerent nullū oīno periculum effugisse. Quā tñ me
admones de caritudine mercium:vt in re mea cau
tior et prudentior siā:recte vt cetera facis Ero em̄ di
ligens et attētus:ne cū fortuna mihi auxilio fuerit:
ego mihiipsi defuisse videar. De ceteris autē rebus
que ad me ptinent/aliud nō est qđ impresentiarū
a te erigā:nisi vt q̄zprimū poteris: ad nos nauiges:
Habeo em̄ tecum de multis cōferre.que vtriq̄ nos
strum maximā(vt spero) vtilitatem afferent. Sed
vide ne te mari cōmittas: nisi oīa ad nauigandum

tuta videris. quā opportunitatem non tibi difficile
erit cōsequi si potius triremibz nostris tuam sulus
tem: qz nauibz rostratis pmittas. Vale.

52 (40)
Cupis a me scire/ quid ad bñ viuendū ppi? acce-
dat. Nā te ignorare ad me scribis/ quā potissime viā
ingrediaris. Ego hō ita a veteribz accepi. nihil diui-
na religiōe meli? aut qd magis libertati/ quā in vita
volum? pueniat/ quāqz alia in sentētia maior p ho-
minū exsistat. Sz nemo illoz est/ qui ex re: nō opini-
one iudicare voluerit: nō statim videat oēm vitā su-
am qz similē esse hōibz/ qui hyeme nauigāt. Nā vt
illi vētis 7 tēpestatibz: ita isti affectibz suis nō possūt
imperare. Ex quo raro videbis quēqz illoz aut letaz
frontē: aut tranquillū animū pferentē. Nēo est
qui fortē suam laudet. 7 quo sibi magis indulgēt: eo
sp min? placēt. qd nō aliunde eis accidit/ iudico: nisi
q de via recesserūt. 7 oia eoz pfilia circa summā ex-
tāt. Sequētibz aut diuinū cultū oia sunt trāsquilla.
nihil eis ex animi pturbatiōe accidit. Oia intra se
despiciūt. fruūt seipsos. nihil nisi diuinū admirant.
nihil ad eos de mutatiōe fortune ptinet. eodez loco
apud eos scda 7 aduersa iacēt. Quare si pfilii meuz
audies: nulla erit res tāta: quā religiōis otio 7 trāsi-
quillitati pares. Nec te sentētia illoz hoīm ab hac
re detrahat: qui felicitatē putāt nō nisi in rebz terre-
nis positam. Crede mihi aut nō tibi amici sunt: aut
ignari vbi vera beatitudo pstat. Qd si hoc genus vite
nō ideo a te pda. qz ab humanitate remotū habet:
7 tibi magis cū hoībz pfaci/ viuere cū deo placet: sen-
tētia mea ē/ vt te lris 7 philosophie tradas Magnū

em auxiliū ad hāc vitā ciuile/ quā mlti sequūtur: ab
his humanitatis studijs mutuaberis. Si dō splen
dor iste fortune magis delectet. vide ne te implicēs
rei/ vñ cū voles: te explicare nō possis. ¶

Satisfecerās desiderio meo: cū religionē ad bene
viuendū/ maximū adminiculū habere scripsisti: nisi
vita nostrorū hoīm qui illā p̄ficētur/ me a cōsilio tuo
detraheret. Neminē fere hoc meo tpe video: qui non
magis sequat̄ ea in re ābitionē/ vel animi auariciā.
Pudet me bonorū tēporū. ⁊ maxie piget p̄memorare
ea/ q̄ nostri p̄rifices sine vlla honestatis reuerētia/
suo arbitrio faciūt. Satis est q̄ in eos a plerisq̄ di
cit̄: maximorū vicioz capita (quasi ingētū fluminū
origenes) domo sua primum nata esse. ⁊ postea cor
ruptis moribus seculi: illuc vnde orta erant iterū
esse relapsa. Non possum ergo eam vitam commen
dare/ in qua nullum ducem inuenio: ad mores cui⁹
me conuertaz. aut quem sequar in ea via: in qua er
rare facillimum est. Quā autem post religionem phi
losophie studia valde commendas: probō consiliū
tuum. Est enim res prorsus digna admiratione ⁊
laude nostra. in qua non solum rerū humanarū:
sed etiam diuini cultus ratio mihi videt̄ esse repōi
ta. Naz ⁊ altissimarū rez causas aperit: ⁊ bene aliquid
a me agendum esse/ atq̄ caste cum hominib⁹ versari
instituit. Constitui ergo siue cum. R. P. siue cū
amicis sit negociandum/ ⁊ auxilium ⁊ consilium ab
ea petere. Nihil tamen est qd̄ in illa magis me delec
tet: q̄ q̄ docet ea p̄tēpnere: q̄ pleriq̄ admirā. ⁊ anis
mū ab omni molestia atq̄ ārietate abducit. Sequar

igitur potius hoc mediocre genus qđ est in phia po-
sitū: qđ hoc aliud vmbrosū atq; inane/ pleni erroris
7 infamie. qđ nemo pfitet/ nisi anim' eius: qui maxi-
me ab honestate dissidet. Tu vō qui mihi adiutor 7
auctor ad hāc rē fuisti: sepe admonebis me/ nec pati-
eris in ea re me errare: in qua prudētissim' oīm qui
hodie viuūt/ ab hoīb; haberis. Vale.

Cū ad telrās meas dare pstituissem nulla res cō-
parebat in mediū/ q̄ vel tuis morib; v' studijs mihi
videret melior aut tibi futura gtior: qđ si ea q̄ de cul-
tu diuino ab hoīb; sapientissimis accepissem: tibi in-
primis nota esse curarē. Legēs itaq; his dieb; qđā
Grecoꝝ scripta: forte incidi in Basilū. quo in libello
multa ad nostrā eruditionē diuinitus ab illo homi-
ne cognita 7 dicta reperi. Erat autē eius sententia:
tantam vim esse diuino cultui (queꝝ Greci latrām
vocant) vt nulla vnq; gēs fuerit tam immanis/ aut
tam barbara: que deos negaret. Qui vero plus intel-
lectu valuerunt: vnum aliquem inter omnes prin-
cipantem/ 7 quasi cōmunem omnium numinū pa-
rentem pstituerunt. quē eundē 7 rectorem hoīm/ 7
deoz patrē appellabant. Plato vero (quē deus nasci
voluit. vt multa aperiret gentibus que prius de re-
bus diuinis nondum intellecta essent) altius homi-
nibus qui ante ipsum scripserāt/ ita de deo sensit: vt
non multum a nostris philosophis ille abesset. 7
que sentiebat: acuratissime litteris mandauit. Is
enim mihi auctor fuit: vt diuino cultui nullam rem
comparandam esse ducerem. Quare inferebat nul-
lum magis fidei nostre augmētū esse: qđ qđ omnes

hies aliq
his addeb
ergo ad te
uino illi b
hanc viā a
p tuas līa
quātū lec
Librum
uitatis: qđ
tasse in
strū diuin
sciplinis q̄
rerū diuin
fiare non
effecit rep
stis pen
tissimis r
Platone
deinceps
prudenti
cui nōmī
grecos flo
mi 7 fam
profeceri
quā tñ fu
erno die
h hoc ma
modestie
meis exc
ero: cura

hōies aliquid de diuinitate senserint. Multa præterea
his addebat. que p te melius ipse intelliges. Mitto
ergo ad te librum Basilij. quē ubi plegeris: scito te di
uino illi homini maximā habitū gratiam. qui tibi
hanc viā ad bene beateq̃ viuendū aperuit. Cupio tñ
p tuas lras intelligere quid de sententijs iudices. et
quātū lectio eius tibi pfuerit. Vale.

Librum Basilij vestri perlegi. i quo nōminus sua
uitatis: q̃z sententiarū grauitatis inueni. nunq̃z pu
tarem in hōie greco fuisse tantū peritie ad hunc no
strū diuinū cultum. Nam tñ grecis hōibz in his di
sciplinis q̃ ad mores ptinēt plurimū sp attribueri: tñ i
rerū diuinaz cognitione/longe illis nostros hōies p
stare non iniuria videbar mihi iudicare. Tantū aut
effecit repetita lectio huius libelli: vt illos in hoc no
stris pene pares iudicē. Quid cñ sapientius de al
tissimis rebz dici aut excogitari potest: q̃z ea/que cū a
Platone deo (vt illi aiunt) philosophorū/ tñ ab his q̃
deinceps illū secuti sunt et sepe disputata: et nōnūq̃z
prudētissime ab eis pscripta fuerūt: s̃z nihil ad te
cui nōminus oēs qui in aliquo genere doctrine apō
grecos floruerūt: q̃z nostri latini/ sp autores notissi
mi et familiares fuerūt. q̃z vero legendo Basilij vñ
profecerim: malo te ab alijs q̃z a me intelligere. Nū
quā tñ fui ad bene de me sperandū erectior: q̃z hodi
erno die. Multa sunt que me in eo libro delectant.
s̃z hoc maxie: qd̃ illud genus dicēdi tñ suauitatis et
modestie hz: vt nihil supra. Ulix enī vnq̃z de manibz
meis excidit. S̃z cū eo sat̃ imbut⁹ et eruditior faci
ero: curabo vt primū illū ad te trāsmittā. U.

Quod ad te scribo / maxime ad diuinum cultum
attinet. de quo si ita sentis vt puto: bñ est. si ño alia
in sentētia esses: breui cognosces q̃ a te discētiam.
Ego em̃ de religione iudico / oēs qui ad animū p̃su-
gunt vt se dent inertie ⁊ lāguorū: nō solū hos nō re-
ligiosos: r̃p̃ etiā sacrilegiorum nūero habēdus esse.
Qui vero ambitioni seruunt aut voluptatib: ipi di-
uinū cultū ita prostituerūt: vt nulla sit maior pestis
inter homines adhuc orta. Tu vero qd de religione
sentias: etiā atq; etiā videbis. Ego em̃ sic iudico / ali-
quāto melius esse a religione abstinere: q̃ ad illā nō
eius rei gratia ad quā fuit a nostris maiorib⁹ primū
p̃pta (non vt oportet) accedere. Si ergo vis factus
tuū ab his p̃bari qui tibi maxime erant p̃trarij cum
velles religionē p̃ferri: nō mediocri virtute tibi op⁹
est. Illi quidem non tibi satisfidebant. cum id futu-
rum dicerent: vt neq; constantiam esses in re habi-
turns neq; modestiam. qui ille tuus animus refri-
guerit: qui ipso initio ardentissimus fuit. Omnem
illoz timorē r̃p̃ fuisse. ⁊ nomini tuo maculā genera-
bis que nunquā abs te aboleri poterit. Illud ergo
tecū sepe cogitabis: ceteris in rebus p̃stantiā p̃bari.
in religione ño necessariā esse. Quā vnā virtutem
nō erit tibi difficile p̃sequi: si te otio ⁊ remissioni nō
dederis. Nā cū hec vicia in omni vita sint fugienda:
certe in homine religioso maxime notant. Tu quid
tibi oueniat: etiā atq; etiā videbis. Ego te amabo:
si p̃firmaueris iudicium qd de te feci. si min⁹: habes
bis me tibi summum aduersarium / qui te plurimū
ad hanc vitam ante omnes hortatus fui. Vale.

Et reli-
quos atq;
magis in
in rebus
p̃ me solle-
ciam / qu-
⁊ plus in
positū co-
me de via
redargut
sentia p̃m
ledictis l-
ferre. nisi
erūt. nec
tati duc-
ma ⁊ lon-
lā p̃fing-
quib; ab-
lia haberi
rint. Nā
in me v-
nomine
tim inte-
ficaz m-
via me-
tū tesim-
cio) ad
stantia
male de
vi ⁊ ma-

Et religioinem pbo: et te maxime amo/qui mihi
suctor atq; hortator in ea re fuisti. nec est aliud quod
magis in omni re me delectet q̃ seruare p̃stantiam
in rebus optimis atq; honestissimis. Quare si vllā
p me sollicitudinē sumpsiisti. queso te p nostrā ami-
ciciam/que ab ineunte etate incepit: vt iā deponas/
et plus mihi in hac re credas: q̃ his qui mihi hoc p-
positū conātur excutere. Si quid aut erit in quo tu
me de via errantē videris: malo tuas cōtumelias et
redargutiones audire: q̃ ab his laudari/qui in pre-
sentia p̃mēdant: in absentia vero nō cessant suis ma-
ledictis lacerare atq; minuere. Quō iniquo animo p-
ferre. nisi q̃ hec vetus esset p̃suetudo. Semp̃ em̃ fu-
erūt. nec in futurū deerūt homines. qui sibi volup-
tati ducāt: quos alieni bono studio creditos: vidēt fa-
ma et bona opinione spoliare. et sp̃ aliquā falsā fabu-
lā p̃fingere. et spargere in vulgo varios rumores/a-
quib; abstinere non est facile. Multa quidem p̃sumi-
lia habent neq; vnq; deprehēdunt: nisi postq̃ noue-
rint. Nec ad te nō scribo sine causā. Quāq; summa
in me vtaris modestia: neq; quenq; in tuis litteris
nomines: tamen q̃ primum tuas litteras legi: sta-
tim intellexi quo ex fonte om̃ia emanarēt. Tu vō
si cap me habes: nō plus his hominibus credas: q̃ et
via mea et ip̃a dicta et facta/verbis eorū sentiāt. Non
tñ desinas sepe me adhortari atq; admonere (sicut fa-
cis) ad religionem obseruandā: et ad retinendā con-
stantiam/atq; modestiam in tota vita mea: etiam si
male de me tibi refertur. Quod si feceris: vere a te ama-
ri/et maxime ex animo coli me iudicabo. Vale.

Scribo ad te de religione. que vna res semp a sapientissimis hoibz iudicata est pro sua nostra cura / ac nostro studio dignissima. Neq; em̄ romanus populus rerū potitus esset: neq; dictus gentiū omniū atq; nationū princeps: nisi religionē omni imperio ac oibz rebz p̄tulisset. Quasi etiā qui falsam religionē p̄ vera coluerūt nunq̄ arbitrati sunt suū imperium aut coalescere tm̄ potuisse: aut postq̄ adultū fuit tā diu stetisse: nisi bonis auspicijs ac diuino cultu/ oīa eorum facta etiā minima prius iniata essent: quid nos arbitrari puenit/ quibz vero ac immortalis religio a nostris maioribz prius inuēta/ 7 postea a nobis optima ratione tradita/ 7 conscripta fuit Idemq; qd̄ romanū pplm̄ athenienses/ 7 inde spartani censuerūt qui principatū grecie diu obtinuerūt Putauerunt em̄ nihil esse/ quod magis hoies ad humanitatē cōuerteret q̄ si deos timerēt atq; reuererent. Quod bene ac fideliter/ nō mlti ex impatoribz nostris vere fidei sectatores/ in rebz pacis 7 belli animaduertērūt Nam q̄ diu ad diuinū cultū pacem 7 bellū retulerūt oīa illis prospere cesserūt. ita etiā vt pro eorū victoria sepe numero elementa 7 ipsa rerū natura pugnarunt. Theodosius iure optimo inter duos cesares numerādus: cū oīa bella diuinis auspicijs peteret: ac nomen vniuersi ac immortalis dei signis ac verillis inscriptū deferret. nō solum hoies 7 arma: s; etiā ipsos vetos auxiliares habuisse legitur. Magna sūt que Constantino primo impatori cristiano diuinit̄ p̄cessa 7 attributa fuerunt. que si quis attentius secum reuoluerit p̄siderare: nemo est qui nō facile debeat.

ad amo
taris sed
ego ch
do: hab
ge aliu
te ad h
aut in
futura
de mul
que no
bus d
Lit
Munq
q̄ poss
7 eo lo
Ego
rem:
tia/ill
eius r
p̄fiter
me ill
valeat
cū at
tutio
Nec
salus
cessa
quor
si te
esse

ad amorem studiūq; diuinarū rerū non solum concitari: sed etiam animo vehementer inflammari. Hoc ego cū lego: incredibile est: q̄tū me rerū diuinarū ardor habeat. Sentio enī totā mentē innouari. ⁊ longe alium mihi animū: q̄ olim. Sed maxime cupio te ad hec studia ⁊ adiutorem ⁊ sociū habere. Fuisse autē in scribendo prolixior: nisi sperarem te breui affuturū. Qd̄ ut facias: vehementer rogo. Spero enī nos de multis rebus eā deliberationē: p̄siliūq; habituros: que nos ab his curis ⁊ molestiis extirpabūt: in quibus dudū sine spe exēdi fuimus. ¶

Littere tue incredibili voluptate me affecerunt. Nunc enī maiori studio rerū diuinarū inflammar' fui: q̄ postq; epistolā tuā legi. in qua p̄mēdas religionē. ⁊ eo loco reponis: ut illa sit omnibus rebus anteferenda. Ego vero q̄si de diuino cultu nō mediocriter sentirem: ⁊ eos in primis laudare: qui omnibus p̄siliabitis: illi se in totū ex animo dederāt: nondū tñ tanta eius rei admiratio me habebat: ut illam me optare p̄stiteri. Nunc ideo nedū cupio: sed iam etiā ardeo: ita me illi tradere: ut nihil possit in vita esse: quod satis valeat me sine illa delectare. Cupio itaq; me tibi sociū atq; participem iungi. Olim alia ratio atq; institutio vite fuit: quādiu vxor/ liberi/ ac parētes fuerūt. Nec animus vnq; ad eā fuit. Nec si fuisset id mihi salua pietate licuisset. Nūc autē cum omnibus fere necessariis morte ipsorū priuatus sim. ⁊ eos amiserim/ quorū causa iuuabat me omnes molestias ferre: q̄zq; si te nouerit me aīcedas. Spero p̄pedie apud te esse. Interim sarcinūculas (ut aiūt) p̄ponā. ⁊ quo liberi
fi

or sim atq; expeditior ad illud genus vite/qđ maxio
aĩmo amplector: ita me extricato ab his impedimē
tis que me hucusq; vinctū deinuerūt: qđ nulla ma
ior erit mihi cura. qđ vt de nulla re nisi diuina curē U

Si quid est qđ ullo tpe apud te magno studio
ptederim: nunc a te hoc etiā atq; etiā exigo: vt p nra
amicicia legas attētiſſimē ea de quib; hodierno die ad
te ſcribo. Sepe (vt ſcis) te admonui/ vt ſentētiā tuā n̄
negligeres. pſpicereſq; tibi in futurū. Tu ūo id negli
gēt? adhuc tu liſti. S; niſi tibi aduigilaueris: vřdo
nō lōge tibi abeſſe piculū. Iſta em̄ de te narrauit mi
hi claudius/ hō pantiqus tue familie amicus. 7 q
familiariſſim? fuit patri tuo/ quoad vixit. Na inquit
te neq; modoſto ſumptu neq; honeſtis hoib; vti. cir
cūuentū dolo atq; infidijs eoz qui tecū viuūt/ 7 qz
pſilio in oib; reb; vteris. qui tēdita opa/ ſubornaue
runt. L. ſyllā/ hoiem viuūtē/ 7 qui plurimū in ciuita
te poteſt. Iſs eoz factione tibi litē mouebit de bonis
paternis. Illi ūo ſcrupulū tibi injitiēt. pſuadebūt/
vt eos fidei tabulas bonoz tuoz pmittas. qđ liberi?
ac facilius poſſint tibi in cauſa tua patrocinari/ id eſt
bona tua diripe 7 expilare. Qđ ſi a te factū fuerit: pla
ne video te excluſum eſſe. Noli ergo ſi me amas im
mo ſi te caz habes: te pmittere huiuſmodi hoib; qz
oīs oratio blāda eſt: facta ūo aut infidiar plena: aut
ab eoz oratione lōge diſſidentia. Cogor em̄ de ſalu
te tua/ ac de oib; fortunis tuis ſollicit? eſſe/ qđ mini
me facerem: niſi te maxie colerē. Tu ūo id mihi pce
das/ ne minorē de teipſo curā geras: qđ illi qui te ſal

cum esse ac res tuas incolūmes valde optāt. Vale

Tabellarius tuus nuper ad me tulit litteras tuas. **N**ones autē me p̄ tua beniuolentia/ne fortunas meas credam his hominibus/cum quibus assidue conuersor. Facis quidem amice. nec a tua consuetudine recedis. **S**ed Claudius quem suspectum habeo/plura tibi de me retulit: q̄ ego cognoscā. **C**eteroꝝ ne hoc magis aliquo odio: q̄ recto animo faciat. **N**ō potest equo animo ferre/ q̄ omnia suo arbitrio (vt olim) non verſet. **D**e me multa confingit. **N**eminem non suspectum habet: cui aliquid apud me vel consuetudo/aut gratia possit. **P**reterea nimis illis dolent oculi: quotiens videt me (q̄quam ex meis equalibus) magis q̄ se/diligi. **S**ed nō efficiet vt amicos pro inimicis habeam. **Q**uod si tales insidie ac machinamenta ab illis contra me instruuntur (vt ad te nuper retulit) non poterit hec res diu latere. **E**t ero maximo animo intentus. si quo signo ac coniectura dolus eozum a me comprehendī poterit. **S**i nō nihil huiusmodi ab his ex cogitatum fuerit aut cōfectum: quid aliud credendū est hunc hominē voluisse: q̄ vt a se vno oīa more antiquo r̄sent. **N**ā si res toleret atiquā familiaritatē: **E**t veteris beniuolentie quā habuit cuz patre meo reminisceret/nouos amicos poti⁹ mihi faceret: q̄z osuetos abigeret. **S**ed de hoc satis. **P**la ei ad te de illo scribā: si spero falsa cē ea q̄ nup̄ tibi narrauit. **N**ō tñ interim ita illis hoībz pfidā q̄s apd te de me insinuauit: vt in re nra quicq̄ aut negligētē/aut min⁹ attētū videat. Vale.

Nihil est quod a te mihi gratius fieri possit/ q̄z vt
te sp̄ attētissimū prebeas. Sēpe ad te scripsi/ ne ve-
lis in tua re negligens esse/ aut minus cautus: q̄z oī
portet. sed mea verba nescio quomō adhuc pro ioco
atq; ludo habuisti. nec videris curare/ quid ego aut
ceteri amici de te opinant̄. has ad te litteras vtilissi-
mas dare p̄stitui. quib; si obsecutus fueris: tibi vni
bene p̄sules. Si vero pseueraris p̄gere quo cepisti:
p̄siliū nō est pro tua stulticia meipsum cruciare ani-
mo. Ego vero (vt aiūt) in portu nauigo. tibi (crede)
iste ludus agit̄. Scis iā annū tertiu p̄terisse/ post
q̄z pataniā litterarū causa p̄fectus fuisti. Quid egeris
hoc tpe: q̄z tōve profeceris: non latet amicos tuos.
Utinā hec esset summa iactura: que t̄m ad opes perti-
net. Illud multo veterius est/ q̄ hoc tēpus t̄m inter
digitos fluxit. nec intelligis mltos ex equalib; tuis/
iā egregie doctos atq; eruditos esse. Si te aliquā
dō lris meis reprehendi: ⁊ qd de te ciues tui sentiāt
scripsi: dicis me fabulas tibi narrare. ⁊ eē nimis gra-
uē atq; ioco molestū. nec satis attendere quid etas
adolescentiū ferat. Nūc vero ne te non admonitū a
me dicas: scribo oēs amicos atq; necessarios tuos a
te aduersos esse: neq; vllaz rex tuarū deinceps velle
curā agere. Ego adhuc resto: quem (vt video) a tuo
amore ⁊ beniuolentia extrudes. Nō possum t̄m non
tolere/ ⁊ nō vehementer angī: q̄ eū quē t̄m dilexi vi-
deā cū summo dedecore ⁊ infamia in patriā reditu-
rū. que oīa v̄tura tibi nō citius intelliges: q̄z te ip̄a
experieris. Nec ita velim mihi credas: vt ex oraculo
sacri Alppollinis nō certius edictū putes. Vale.

Qu
est al
huius
noctu
sas illi
patien
quare
si quam
sim p̄f
mltū h
tibi vi
habere
tona st
nō t̄m
curre
cred
aut m
scep
debun
maria
geres
(si tibi
interi
uideā
S
sunt:
cū at
inuid
me n
bus t

Quid egerim: nemo nouit meli? q̄ ego ipse nec
est alius qui si male vixi: pro me deprecet. Semper
huiusmodi cātilenas ad me scribis: in vacas studio:
noctu per adulteria p̄gis. p̄stringis hostia. hunc pul/
sas. illi p̄tumeliosus es: et multa h̄mōi. que vir nūc
patientissimus quidē posset equo aīo ferre. Nescio
quare mihi toties irascaris. et maxie: cū hāc re: (ni/
si quantū etas et p̄suetudo iuuenū affert) mihi non
sim p̄sciūs. nihil facio preter morez alioz. Q. si non
m̄ltū his ānis p̄feci. et m̄ltis equaliū meoz inferior
tibi videor: scito nō oēs eodē esse ingenio: nec eadez
habere ad discendū adiumenta. Sed vbi animū ad
bona studia vocaueris: ita ego oēm morē corrigā: vt
nō t̄m sequi eos qui aīcelierūt videar: sed etiā p̄re/
currere. Quare nolo: vt t̄m de me desperes. nec oīa
credas que de moribz meis ad te scribunt. q̄ recte
aūt mihi amici mei curā eā deposuerūt: quā olim su/
sceperāt: forte aliqui intelligent: cū eo me venisse vi/
debunt: quo nūq̄ p̄uentur iudicauerūt. Tibi vero
maxias gratias habere: si paulo modestius me corri/
geres. q̄q̄z paterne a te oīa dici scio. Curabis autez
(si tibi videbit) oīa mea: vt olim fecisti. et ego dabo
interim operā: vt me talē efficiā: cui inimici mei in/
uideāt. et amici p̄gratulent. Vale.

Si vllū apud te locū preces mee vnq̄ habiture
sunt: a te maiore immodū q̄so vt has lrās summa
cū attētiōne legas. et p̄suadeas tibi nō odio/nō ira/nō
inuidia: hoc a me tibi scribi sed pro nostra amicitia
me negotium tuum agere. Procuratores quos re/
bus tuis proposueras: tibi verba dant. Alios enī
f iij

fiunt/qui tibi aliquid debent:soluendo non esse.
alios aufugisse:cū alijs paciscūt:7 aut tps differūt:
aut summe eris q̄ tibi tenent/alijs p̄e detrahūt. Tu
quotidie pauperiores:illi s̄o locupletāt. Nō possūz
hoc tacere:cū tui misereāt amici:alijs te pecudē vocēt
q̄si gaudeas ijs qui te assidue corrodūt. Nec solum
doleo cū tua direptū iri video:sed etiam stomachor/
q̄ a mltis ptēneris. Scio te 7 sermone mltor/7 lit
teris meis nō semel admonitū esse:sz nōdū voluisse
aliquid de pfidia tuor/pcurator/ credere. Eloui in/
terim oia ad te scribere:vt tū expgiscaris:cū de rebz
tuis actū erit. Si mihi fidē habueris:gaudebo me
diussidius magis tua q̄ mea causa. Q̄ si in opinio/
ne tua prescribis:ego meo in te officio functus ero:
tuo vero lues.

Excusatio

Grās tuas diligēter plegi:intelleriqz te valde ama
re me.nec solū p̄ p̄modis meis laborasse. Q̄ aut vi/
sus sim nimis difficilis ad ea/q̄ quotidie mihi nū
ciebāt de pfidia meor/pcurator/scito nō me posse fa
cile induci/vt ab ijs nō credā me amari:q̄s ipse ma/
xīe diligo.nā si peccādū est:malo poti⁹ decipi meo in/
cōmodo q̄ alios non credā in me bono esse oio: q̄ si
dē his nō habere/qui se amicos ostēdūt. Sz cognito
errore:diuti⁹ in eo pseuerare/neqz p̄bo/neqz laudo.
Exp̄giscar ergo sero poti⁹:q̄z nūq̄.7 (vt spero) si poss
mltos hos dies ad pcutores meos veniā. Nonaz
cū eis rationē:7 oia cognoscat/q̄ ab illis in gestione
negotior/meor/a p̄ma die vsqz in p̄ntez acta fuerūt.
Qui preter equū 7 bonū male gesserint negotiū re/
petā ab eis quicquid de summa rez meaz abstraxerit:

nec pati
maiorē
ture fer
ne sine
oēs am
nuerūt.
prelens

Hab
lis ocul
a te attr
us 7 tib
tim ab
for:una
retinet
Certū
hoīe al
faciāt.
poti⁹ n
tas tua
placui
tuas ti
si mea
cū tuip
ignob
iozē ei
dēfens
prece
idem
feris:
bonos

nec patiar eos diuti⁹ negotiari. Illud q̄so te aceti⁹
maiorē immo dū rogo/ vt quicquid p̄tra illos cōiectu-
ture ferre potueris/ oīa instructa parataq; habeas :
ne sine cā p̄sumpisse p̄tra eos videar. Idē vltim
oēs amicos adlaxeris: qui sepe de eadē re me admo-
nuerūt. Sed caue ne procures quicq; horū/ prius q̄
p̄sens tuero. Vale. p̄ *Intercessionē*

45 (144)
Habeo tibi immortales grās si ea q̄ ad te scribo/ il-
lis oculis ⁊ illo aīo p̄legeris quib; aīo lescū aliquid
a te attetū ē fieri solet. Q. metell⁹/ meus necessari-
us ⁊ tibi familiaris p̄fecta partim ab inimicis/ par-
tim ab inuidis fuit: ⁊ p̄duct⁹ cū p̄spiratiōe eorū vt
fortunā suā quā florētissimā possedit/ non possit diu
retinere: nisi tu causam ⁊ defensionē eius suscipias.
Certū habeo hoīes nō desse/ qui studeant te ab hoc
hoīe alienū reddere. Ita fingit/ vt te illi nō amicu
faciāt. Sz tuū erit/ a tua hūanitate nō discedere. ⁊
poti⁹ naturā tuā sequi: q̄ eorū studia quib; neq; pie-
tas tua/ neq; modelia/ neq; reuerentia meorū vnq;
placuit. Ipse tibi se p̄mendat. rogatq; vt fortunas
tuas tuearis. Ego vō p̄ cā eius fere magis laboro: q̄
si mea res ageret. Quare te maxie exoratū volo/ vt
cū tuipse sp̄ nobilitatis defensor fueris: huic hoī non
ignobili faueas. iudicesq; nullā ex tuis laudib; ma-
iorē eē q̄ si a te hoīe ornatissimo atq; āplissio/ cā sua
ōfensa fuerit. Nec has putas/ aut illi⁹ tū: aut meas
preces esse: nemo vir bonus est in ciuitate: qui non
idem a te maxime velit. Si effi causam hui⁹ sump-
seris: incredibile est/ quantam gratiaz apud omnes
bonos inuenturus sis. Vale.

Et si Metellus noster satis causam suam mihi com-
menderet: tamen littere tue mihi commendatorem
illum fecerunt. Suscepi itaque causam: nec ullum fi-
nem studiis meis in illum prius faciam: quam eum ab-
solutum videro. Video enim factione hominum im-
proborum magis quam equitate: suas fortunas impe-
ti. Sed nihil cogitauerunt. Si non potero consilia
eorum discutere: frangam certe audaciam suam: nec
patiar hominem nobilem/ciuium deterrimis oppres-
sum iri. Noui ego multos ab iis missos: qui me in-
flammarent odiis contra ipsum: qui non solum ni-
hil fecerunt: sed a me turpiter/et contumeliose dimissi
sunt. Non sum ille qui quolibet vento huc et illuc im-
pellatur. Altiores semper iudicavi amicitiam radices
habere: quam ut qualibet causa tollatur. Quod ad ami-
cum nostrum pertinet: illud tibi polliceor neque indu-
striam meam/neque officium tibi defuturum. De qua re ad
te plura scriberem: nisi sperarem omnia melius suis
litteris breui intellecturum. Vale.

Quid adhuc in causa tua iudices egerint: satis
arbitror ab iis hominibus renuntiatum tibi: qui quotidie
a nobis ad te perueniunt. Huiusmodi autem cetera de
tota re ad te prescripseram: et grata: ut puto. Nam cum
nudius quartus iudices pro tribunali sedissent: exa-
minassentque diligenter omnia: illud viderunt/sententiam
(nisi alias aduersarii tui probationes afferret) secun-
dum te esse laturos. Sed cum nihil nisi nugatorium
postea illi attulerunt: tum ex communi consensu fe-
rende sententie tempus statuerunt: que cum lata fue-
rit: tu a me statim certior fies. De negotio argenti

quod n
factum
posse
prestan
remun
te/inste
quid al
litteras
ipsis p

indici
luptate
dium
nas no
tentia
vel dese
cisa. et
miff. ci
dicunt
tado h
quiesce
bem?
me p
hoc a
suis el
Sed
em p
acceda
tui po
sepe n

quod mihi olim commiseras: scito nihil adhuc esse
factum. Negant enim necessarij tui/te absente rem
posse transigi. Ego vero sponfionem pro te feci. ⁊ de
prestando cautionem eis obtuli. Illi vero nunq̃ se
remuneraturos pecuniam affirmant: nisi te p̃senti
te/instrumenta conficiantur. Hec ad te scribo: vt si
quid aliquando vis me hac in re facturuz: per tuas
litteras significes. aut tu ipse accedas: vt rem tuam
ipsis presentibus facias. Vale.

Que de mea causa scribis/ ⁊ si hec semper de his
indicijs mihi pollicitus fueram: magna tamē ro
luptate me affecerunt. Sed tu vide: vt curaz ⁊ stu
dium quod pro me in ea causa suscepisti/ non depo
nas. ne aliqua mea causa vel negligentia/patiar sen
tentiam quaz in manibz p̃pe habemus/vel mutari:
vel deferri. Scis enī fere nihil piculosius esse iudi
cijz. ⁊ oportere oīa suscepta habere: q̃ iure ciuili dissi
mūt. cū nulla repiať lex q̃ (si hoīes qui periti in iure
dicunt: ingenīū accōmodauerint) nō possit in dispu
tādo huc ⁊ illuc trahi. Instabis ergo ne prius cum
quiescas: q̃z ea manu tenebis/ q̃ adhuc sola in spe ha
bem⁹. Qd̃ autē de negotio argēti ad me scribis: valdē
me pturbauit. nec satis possūz intelligere/ q̃ ratione
hoc a meis necessarijs facitātū fuerit: vt me verbis
suis eludāt. Nā hoc mō putāt: si es alienū p̃soluero.
Sed faciā: intelligent/ nihil se cogitasse. Iudicauit
enī p̃ occupationē nō mihi licere/ q̃ ea causa ad eos
accedā. Ego x̃o ⁊ si p̃ incōmode ex vrbe discedā: p̃sti
tui potius oīa posthabere: q̃z ab ijs ludificari/ ad q̃s
sepe multa ornamēta atq̃ adiumēta detuli. Quare

de hac re amplius eos nō appelles: s; rem integram
in meū aduentū reservabis. Vale.

49 (57)
Scripti de bello p̄ficiendo/ de annonā p̄parāda/ et
pecunijs p̄soluēdis militib; ad q̄stores nr̄os. Qd̄ ve
ro nūc agitat n̄ pōt expediri: nisi prius fiat id: quale
sit. dr̄a Dēs ad te vnū sua p̄silia referūt. tuāq; auc
toritatē maxie attēdūt. Constitui itaq; maturius de
hac re tecū deliberare. S; cū id neq; p̄ aliū/ neq; per
lras possit trāfigi: nō grauaberis ad me ire. Duo em̄
eodē itinere p̄ficies. Mā et officiū tuū qd̄ vlximēter
ab oib; desiderat/ reipublice prestabis: et mltā expedi
es/ que sunt inter nos hoc tempore pagēda. Plurib;
verbis te ad hāc rem excitarem: nisi iam iter ad nos
te agere considerem. Vale.

Que adhuc sunt a te p̄ nostra república p̄fecta:
maxie p̄mēdo. Utinā oēs qui in ea v̄sant/ eo animo
in p̄servāda atq; exaugenda patria essent: quo sp̄ fuit
isti. S; de hoc plura in senatu v̄ba faciā: si qñ a me
inter patres p̄scriptos sententia erit dicenda p̄ his/
qui optime p̄ r. p. meriti sunt. Clemo ad ea que scri
bis neq; p̄ aliū/ neq; p̄ lras posse trāfigi. et p̄pterea
me hortaris: qd̄ meū aduentū maturē. Velle/ oia (ta;
reipublice causa: tā etiā p̄ perpetua in te beniuolētia
mea) vel cōsilio vel opera mea possent bñ patrie n̄re
euenire/ aut vsui tuo esse: q̄q; admirer/ q̄ possit res
esse in qua tātope officiū meū desideret. S; postea
q̄z tñ opā meā atq; studiū in rēpublicā a ciuib; no
stris expeti significas: nō differā vltra accessū meū.
Scio em̄ te nō sine causa (vt ita faciā) ad me scrip
sisse. Non possum frustra hoc iter agere: modo te in

columē
Qu
as licu
Sed q
ic rpi
qua rat
Olea q
sp̄ vnā
nūi nol
intente
stra et
sequat
bus do
bus rel
odio fu
se malo
v̄sitate
ad opin
referat
videtis
as: q̄z q
ra laus
ria nos
tius ho
gita er
nam el
stat. Ma
ris: qui
in ferio
te illis

columē (salua republica) inueniā. Vale.

Multa sunt de quibus si mihi per occupationes meas licuisset: te in r. p. pluribus verbis admonuissē. Sed quia ed ea oīa mihi nō otīū fuit: satis erit huic tpi de studijs tuis/ de modestia atq; humanitate/ qua ratione illis utaris: p̄siliū meūz tibi aperire. Nea quidē sententia fuit: itē 7 oīsm philosophorū: sp̄ vnā rem optime ab vno agi. Nec oportere ingeniū nostrum (cum vnum sit) rebus pluribus simul intentūz esse. Illud autē video: neminē fere hac nostra etate inueniri/ qui diuersa studia eodē tempore sequatur: non quo magis proficiant: sed vt hominibus doctiores videantur. Mihi vero cum in omnibus rebus: cum maxie in disciplinis/ semper maxio odio fuit ambitio. Nec eorum opinionē probo: qui se malunt videri q̄z esse. Quōd viciū hodierno die ita vsitatum est 7 frequens: vt nemo sit qui nō magis ad opinionem multorum: q̄z ad veritatē studia sua referat. Tu vero qui bene a natura institutus mihi videris/ magis curabis quid te studijs tuis sentias: q̄z quid alij iudicent. Nam plerūq; refert/ an vera laus te nobis predicetur: an falsa 7 inanis sit gloria nostra. Illa enim suas habet radices: ista vero potius hominū sermone fulta est q̄z suis viribus. Cogita ergo/ non posse vlliū hominis famam diuturnam esse: que nulla aut vera/ aut honesta causa constet. Nec est q̄ emulatiōe tuorum equalium decauris: qui 7 si pluribus artibus vno tpe studeant: nō tñ illis inferior eris: si tu vnā bñ didiceris. Nō tñ iūuanū te illis prebeas. Fieri em̄ pōt: vt cum modestia tuā

dignitates ac mores tuearis. Plura enim sunt (quod tua
cogitatione inuenire poteris) quibus omnia quae a te fient/
et si diuersa ab alijs sint: tamen certa ratione a te facta esse
tueri poteris. Nec mandata: cum adhuc puer essem: olim
a patre meo audieram. hece ad nunc ad te ipsum quae
loco filij habeo: libenter perscribo. Quae si studio tuo et
virtute perscribis: ego tuo profectu maxime letabor. **U.**

Nunquam litteras tuas lego: quin animo voluptatem percipiam.
Sper enim aliquam egregiam utilitatem in illis spero. quam
vel consulendo vel admonendo id efficias: ut me doctiores
ac meliorem indies reddas. Sed incredibile est: quod haec
littere me delectauerunt: quod per tabellarium tuum mihi red-
dite fuerunt. Nam ut paterne ad me scribis: ita antiqua
sapientia redolent. Nec sum is quae tanta ab initio delect-
ter: ut non pluris faciam iudicium tuum: quam vulgi opinionem.
Quibus ergo posthabitis: in animo est: vnam tamen sequi artem.
nec vno et eodem tempore diuersarum rerum studia conplecti. Quod
qui faciunt: nunquam satis sibi perficiunt. Cum autem (inquit tu ti-
bi videbitur) in vna re proficere: tunc ceteris studiis ope-
ram dabo. Nec vagabor modo in hoc: modo in illo genere: nisi
prout quod tu satis erit: hausero mihi ex fontibus illius artis/
cui laborem et ingenium impendero. Quod autem de modestia
et humanitate cum equalibus meis habenda: ad me scribis:
id tanto studio perficiam: ut nulla nouitate vite discede-
re ab ipsis videar. Et spero mihi bene in futurum. Nam quod
minus ambitiosus in studiis meis fuero: eo pluris gen-
tiae ac beniuolentiae apud omnes consequar. Aliud non est quod
ad te scribam: nisi quod melius tuis admoneas. Quotien-
sus enim ipsas lego: video: mihi tecum esse et loqui. **U.**

Qua
expecta
maxime
glereris
ratione
si tibi no
Elabora
tati tuor
lius habi
hoibz p
liges. E
hoim ca
tuo iter
Nec au
Nam aut
prime ho
fis amic
non sol
placabil
neris q
alor tun
meas al
maturi
non m
Nisi
no cert
cu ceter
cu etati
lorea v
tebar

Quantum omnes per sentiam atq; officiū tuū
expectant: ex hoc potes cogitare / q; etiā inimici tui /
maxime in gratiā tuā redire exoptāt. Quā rē si ne-
glexeris: nec fame tue p̄sules. ⁊ oīū ciuiū tuoꝝ pec-
cationē decipies. Nā ita se res habet vt etiā facultas
si tibi nō esset: nemini tñ idipsum p̄suadere possis.
Elaborandū est itaq; ⁊ toto aīo incubendū: vt volū-
tati tuoꝝ ciuiū satisfacias. nihil certe natura tua me-
lius habere potest / neq; industria laudabili: q̄ vt te
hoīb; prebeas. ⁊ ea velis: que ab hoīb; desiderari intel-
liges. Est em̄ preclare a stoicis dictūz oīa in terris /
hoīm causa genita esse. hoīes nō hoīm gratia: vt mu-
tuo iter se officio alter alteri suū studiū accōmodet.
Nec aut labor aut periculūz ab ea re nos deterreat.
Nā aut nulla alia est ad immortalitē via: aut ma-
xime hoc in loco ē reposita: vt p̄ salute bonoꝝ / p̄ cau-
sis amicoꝝ / nullis molestijs frangamur. p̄ximūq;
non solū illis quo amare / aut tueri debem⁹ nos ipsos
placabiles: sed etiā inimicis exorabiles. Si memi-
neris quantū vnusquisq; nostrū debeat patrie: glori-
abor tum ⁊ tibi valde p̄gratulabor. si intellexero lrās
meas aliquid īgenio tuo atq; virtuti adieciſſe. quo
maturius oīa que a te vides magno studio expeti:
non minori perficias. Vale.

Nisi rei publice ⁊ amicis satis a me factū putarē:
nō certe expectassez vt me in ea re admoneres / que
cū ceteris honesta sit: mihi etiā necessariū esset. S; cū
etate meā in rēpublicā cōsumpserim: neq; aut la-
bores vllos / aut pericula pro illa vnq; defūgerim: vi-
debar mihi sine iniuria patrie: aliqñ in oriū tāq; in

v. reda hunc bodan duxit two hedy pionydy
ny mag hedy

h to ma pyc
dyad h
ny: roj
ny: ne d

aliquem vnum vite nostre portum me stulisse. Et
erat hoc etiā ab oīb; ciuib; 7 necessarijs meis pcedē/
dū: vt qui diu in mari nauigauerā; tandē ipso in por-
tu me pponerē. Sz est vt in ceteris reb; in amiz-
cicia 7 caritate patrie nimia quedā cupiditas 7 desi-
deriū hoīm. cui nūq; satisfieri potest. Nescio quid sibi
āplius velint vel patria vel amici: nisi vt itez antiq;
ami molestias repetā. 7 cū adhuc aliq; tpe possim mi-
hi viuere: videar man' mihi intulisse. Noli ergo (si
me amas) ad eā rē adhortari: q̄ nec huic etati/ nec stu-
dijs iā meis puenit. Satis em̄ presidij nra republi-
ca habebit: si p̄silijs eoz ciuū q̄s h; vt i volet. Mihi
ho quies pro antiquis in republica meritis/ par-
te esse debet. Tu vero si sentis amici causam: apud ci-
ues defendes. 7 maiores tibi gratias habeo: q̄s si oti-
um meum interpellaueris. Glale.

Qualē in gerēdis m̄gratib; me pbueri: volo poti-
us sit alioz q̄z meū iudiciū. Illud ho nō dubito ad-
te scribere: nūq; me amiciciam cuiusq; neq; grati-
am tātificasse quin leges 7 equitatē oī priuate cau-
se pretulerim. Sz illud scio: neminē posse tā subduc-
ta ratione viuere: vt ei' officiū oīb; placeat/ 7 nemi-
nē offendat. Nā cū in sentētijs ferēdis vni pti faue-
am': necesse est vt alterā ledam'. Illud aut̄ satis erit:
si leges 7 iura ciuitatis a me p̄seruata fuerint. Quid
ceteri de me tibi deferāt: ipsi videant. Ego p̄scientia
mea utar. Tu vero qui sapis/ 7 similit̄ aliqñ procellā
exptus es: pro tua sapientia videbis quid huiusmo-
di hoīb; credendum sit. Si quid aut̄ erit qd̄ suspi-
cionē aliquā de me tibi afferat: scribe. 7 ego te (vt spe

roy ab om
Ech de
ex litteris
sa mea leto
tueris. Ad
stimat. Et
luntate: v
nō tñ sit ab
psequor. Et
q̄ egoiple
teaz: vnde
xime porto
gea: eo p̄st
cundum le
scende vel
cor: vt nihil
itatem po

Quotiē
maiorib; n
quibus etiā
puto vob; f
mee dignit
qui nulla n
vinci: quin
pulo sperge
pro singula
mum in ha
alieno mor
Omnia cog
cere: nullan

ro) ab omni suspitione erimam. Vale.

Et si de officio tuo nunquam dubitauerim: magnam tamen ex litteris tuis voluptatem percepi. Non ergo tamen causa mea letor: quam aliorum: quod dignitatem tuam in his litteris tueris. Non enim omnes idem quod ego: de tua integritate existimant. Et sunt adeo varie ac multiplices hominum voluntates: ut etiam si vita nostra sit omnibus notissima: non tamen sit ab omnibus eque probata quod locum ulterius non persequor. Cuius erroris causam melius intelliges: quam ego ipse qui ad te scribo. Gaudeo itaque (ut illuc redeas: unde orsus fui) te ista ad me scripsisse. ac te maxime hortor ut quo magis fame tue detrahi intelligas: eo instantior sis in omnibus causis/que ad te aut secundum leges nostras: aut ex equo et bono/vel cognoscende vel iudicande erunt. Ego enim ita de me iudico: ut nihil a te putare contra morem maiorum/aut equitatem posse fieri. Vale.

Quoties de officio meo scribo: rem maxime incongruam maioribus meis facio. Sed quia multa sunt tempora quibus etiam id a sapiente est necessario faciendum: puto vos facile daturus mihi veniam: si rationem mee dignitatis habuero. et maxime aduersus eos/qui nulla modestia aut humanitate possunt a me vinci: quin semper aliquam fabulam de me in populo spergant. Spero vos omnem vitam meam/pro singulari prudentia vestra recognituros. Cum primum in hanc urbem vestram aduenissem: statim vidi alieno more/ non meo viuendum mihi esse deinceps. Omnia cogitavi/omnia feci ac denique his civibus placere/nullum vero offendere possent. Omnes ad

me venientes admisi/neminem exclusi. Neam ope-
ram (si qñ fuit opus) nedū petentibz nō negavi: sed
etiā sepe vltro obtuli. Sperabā autē/hidē artibz mlt̃
tos mihi amicos pparasse. Nec ea res certe me fefel-
lit: nisi plus inuidi hoīes q̃ boni potuissent. Quid
hoc loco egerint: quos rumores de me struxerint.
aliud nō scribo nisi q̃ p amicis mltos fieri mihi mi-
nicos intel eri. Plura de hac re ad vos si scribo: nisi
vt modestie ac humanitatis vestre memineris. No-
lite ergo pati: vt apud vos hoīes sapientissimos/pl̃
inuidia valeat q̃ equitas. recordaminiq̃ vos huic
officio a.r.pu. repositos: vt bonos viros in ciuitate
retineatis. 7 magis p̃sideratis quo quisq̃ aio sit in
r.p. q̃z quibz maioribz apud vos nat̃.

Cum in maximis occupationibz nostris tue lre
essent nobis reddite: nō statim potuim⁹ ad te scribe-
re. Sed posteaq̃z nobis p eas licuit: diligēter illas
plegim⁹. Sententia nostra est: nos velle eos in nra
ciuitate plurimū posse: qui de nostris ciuibz melius
merētur. Nec patiemur (salua republica) plus inui-
diaz q̃z equitatē valere. Si quid est in quo indices
te perpeſsum aliquā indigētiā vel cōtumeliā: mone-
mus te a tq̃ hortamur: ne p litteras/ sed per teipsuz
agas. Reperies certe nos pro tua dignitate promp-
tissimos. Nā sumus hi qui ciuitatē nostrā/ bonis vi-
ris ornare potius volum⁹: q̃z redū dare malis ciuibz.
Nec ignoram⁹ quid eos deceat: quibz (quo plura pos-
sit) nostra respublica se p̃misit. Nisi em̃ cause tue de-
fueris: nos neq̃ tibi/ neq̃ reipublice aliquo officio
aut integritate tuerimus. Vale.

Posse
ambitio
maiori
tem. Ma
atq̃z tem
Ergo n
natio ad
cta illud
aut ostan
causam
lerim: ci
subierim
tores pro
apud te
Sed m
si te iudi
a sua p̃li
cogitabi
aduerter
Ego
7 vt aio
iudiciū
aliquid
hi referi
psequer
esse. N
7 hi hoīe
amicicia
potest ha
in aliqu

51
Possem ad te de mea p̄stia scribere: nisi res ea
ambitiosa videret. Tantū dicā nunq̄z vllū crimen
maiori studio me fugisse: q̄z in rebz agendis leuitatē
tem. Nam cū in omni vita: tū maxie in amore hoim
atq; beniuolentia/sp̄ hoc vitium in primis accusauit.
Et quo magis miroz/quid sibi velit apud te crimi-
natio aduersarioz meoz qui inter cetera mihi obie-
cta illud obijciunt: nullā mihi fidez cum socijs esse.
aut ostantiā cū amicis valere. Dicant: cuius amici
causam vnq̄z deseruerim. aut in quo fidē cuiq̄z fefel-
lerim: cū etiam sepe in rebz aduersis amicoz/mlta
subierim pericula. neq; vnq̄z molestias vllas/aut la-
tores pro his defugerim. Sed video: sperauerunt
apud te q̄si nō me satis notū haberes: fidē facturos.
Sed mores tuos (meo iudicio) nō satis intelligūt:
si te iudicant eis fore simile. Algāt aut vt velint. nec
a sua p̄suetudine recedāt. Tu vō/qd te dignū erit:
cogitabis. 7 q̄ztum alius alio prestat: sapienter tecū
aduertes. Vale.

Ego te omni caritate ac beniuolētia prosequar:
7 vt aio ad te affect⁹ sum: nūquā possem immutare
iudiciū qd semel de te feci. Sz n̄ possū n̄ audire: q̄n
aliquid p̄ tuos inimicos/vel poti⁹ inuidos/de te mi-
hi referi. Qui si intelligerent quid gratie apud me
p̄sequerent: curarent alijs moribz q̄ illis/se p̄batoz
esse. Morigerendū est aut huius tpi in quo sum⁹. Nam
7 hi hoies ferendi sunt. nec tñ p̄pter eos a virtute 7
amicicia discedendūz. Nihil em̄ melius natura n̄ra
potest habere: aut industria digni⁹ p̄sequi: q̄ vt qui
in aliqua opinione virtutis sunt positi/studeāt ma-

xime se dissimiles esse istos qui non possunt equo animo
boni de alio audire. Illud quoque in primis curabis/
ut nihil magis velis quam te illis dissimile esse. et ipsos
tui. Quod si feceris: nihil erit quod de huiusmodi homini
bus a te dubitandum sit. Vale.

Quod apud te hoc tempore dignitatis mee rationem habe
am: id me necessario facere: non periculum a te aberit: si an
actam vitam meam: longe spero ab ambitione fuisse remisci no
lueris. Sed non satis equo animo possum ferre (nisi animo
submissio et ignavio) si in magistratibus et honoribus ge
rendis soli volunt in nostra republica videri: qui
sapientes sint. et omnia pro prudentia sua conficiant.
Ego vero dolorem meum non possum dissimulare: quod
bene agendo nullam gratiam promeri possum. Sunt
qui leviter hec ferenda putent. ac dicant: virtutem
cum expeditione invidie/honoribus datam esse. nec ullum
velle in lauta parte vivere: qui non possit invidiam forti
ter pati. Sed ubi res arbitrio meo ponere liceret: li
benter hanc sapientiam illis precederem. et mallem sine
invidia virtute uti: quam cum invidia. Quod si hec pestis
nulla ratione posset evitari: non facile dixerim: hono
rum aut ambitionis causa: debere hominem in mole
stia sperare. et famam suam ab invidis (quorum numerus
non parvus est) quolibet loco impugnari. Quare ni
si timerem potius a quadam humilitate animi quam ex mo
lestia factum credere impresentiarum ex ipsa civitate hu
iusmodi hominibus: qui nullas pretensiones fugiunt: ut ceteris
dignitate prestare videantur. Tu (vel) dignitatem meam
perindam habeas. Et pro sapientia tua partes meas quam tu pote
ris: pro potentia illorum hominum tuearis. Vale.

Quod
suasum e
ptinebu
vidiam qu
ri in nost
illas pte
non hi h
nostra ci
nitate su
illos ing
rant: et fa
adminis
co abitic
qui hoc
laudo in
quolibet
destie/la
nec sibi
blicam t
potentia
plitudin
senties
maior/
erit in o
tum no
te) a me
Non
vel inim
obijci m
nta fui

Quāq̃ sperem de meo in te animo satis tibi per
suasum esse: tñ ea scribam que ad beniuolentiā meā
ptinebūt. Nollē tā submisso animo esses aut iñ in-
uidiā quorūdā ciuū meorū timeres. Nūq̃ magni vi-
ri in nostra republica fuissent: si pro vtilitate p̃muni
illas p̃tētiōes aut labores fugissent. Crede mihi/
non hi homines iñ possunt: quātū videri volūt in
nostra ciuitate posse. Sed vbi intelligunt alios dig-
nitatē suam atq̃ honores sibi vindicare: remittunt
illos ingentes animos/ quos temere sibi assumpse-
rant: 7 facile patiuntur socios ac adiutores sibi in hac
administratione officiorū 7 magistraturū dari. nō di-
co ambitionis 7 bonorū oportere nos cupidos esse. Nā
qui hoc faciūt: rēpublicā funditus euertunt. Sed
laudo in oibz rebz honestis p̃stantiā: 7 non deterreri
quolibet momēto a virtute. qui vero sub noīe mor-
destie/ languori ac desidie sese dederūt: hi nec patrie/
nec sibi vtilēs ciues reperiuntur. Noli ergo (si rēpu-
blicam tibi caram habes) timere cuiusquā hominis
potentiam: cū libere dicas ac facias quicquid ad am-
plitudinez ciuitatis accedere intelligas. Satis est
senties tibi p̃sidiū esse apud illos: qui omnia more
maiorū/ constitui ac decreui volunt. Si quid autem
erit in quo possim tibi auxilio esse: cognosces me tā-
tum nostre amicitie tribuere: quātum (salua liberta-
te) a me fieri excogitariq̃ possit. Vale.

Non possum non commoueri: cū ab hominibus
vel inimicis vel inuidijs negligentia pro republica
obijci mihi video. Quis est multīs annis in vrbe
nra fuit: qui maiores p̃ p̃modis nre patrie p̃tētiōes

susceperit q̄ ego ipse: qui nullū vnq̄ pro republica
labore aut piculum fugi: Si ergo pudor aliquis in
eis esset: puderet certe illos ciues laceffere: qui ni-
hil aliud agunt: q̄ vt hoīes equa libertate vtant. S;
nisi me sectari desinant: experient me esse illū qui so-
leo: quotiens iniuria laceffitus sum neq̄ hoc tantū
mea causa: q̄ reipublice cā faciā. Iuuat certe cuz ad
te scribo: oīa loqui libere que sentio. Nō em̄ arbitror
salutē meā a cōmuni vtilitate seiunctā esse. mallez
tñ ipsi meliori aīo essent. Nō sum (crede mihi) vici-
sendi cupid⁹. Q̄ si bono aīo in rēpublicā fuerit: sen-
tient maiorē me dignitatis eoz: q̄ iniuriarū rationē
habituz: vides quis sit mihi anim⁹. Tu nō vtrum
fecerint: eris mihi (vt soles) ad hanc rem socius atq̄
adiutor.

Quātū sim litteris tuis d̄mot⁹: melius ab amī-
cis ⁊ a necessarijs tuis itelliges q̄ ego ipse ad te scri-
bā. Nihil em̄ puto i nostra republica esse: qd̄ sit mo-
lestius ferendū: q̄ pro bñfactis nostris malefacta re-
ferri. Nō tñ odio maloz: nostra innocētia est deponē-
da: sed eo studiosius in rēpublicā incūbendam: quo
plures inueniunt: qui vel inuidia vel alio dolore: in
nra studia inuehūt. Quē locū vltēr⁹ n̄ psequor: ne
videar tue sapientie (q̄ summa est) diffidere. Mole-
stia nō tuā n̄ sat possuz p tua dignitate vl̄ p̄ndare/
vl̄ admirari. Quid em̄ sancti⁹ ab yllō n̄m pōt fieri:
q̄z adia q̄ reipublice cā suscepim⁹: eiusdē reipublice
cā deponere. Quicqd̄ ei a te gestū fuerit: habebis me
ad oīa sociū atq̄ adiutorē. Nā siue illi recōciliati fue-
rint: siue in sententia tua māserint: nihil scio te sine

causa facti
plurim
nunquā m
cio meo: d
dio in illā
lorum mo
pio vltim
beniuolen
Ulnā me
meo versa
nobis pro
dere: nūc
fensione
rebo mea
intelligat
animus:
sarijs me
cites. ⁊ de
certiorem
Si in
affecti esse
stra: pulk
stibo nost
eius rem
ingens a
ris. Rec
ma cū let
fuit: qui
cū beniuo
primuz o

causa facturum esse. Vale

Plurimū sp nostram rempublicā amauerā, sed nunquā magis: q̄ hodierno die. Nā cū antea oī om̄cio meo/illa non tñ indigeret: nō putabā tanto sūdio in illā incūbendū. Nūc vero ppter maximos bellozū motus/qui vndiq̄ circūionare videntur: cupio vehementer probare omnibz ciuibz meis/qua beniuolentia atq̄ amore sum in publica oīm salute. Utinā meliorē casu possem in ea cū labore ⁊ piculo meo versari. Sed postq̄ ita fortuna (que aliqui fuit nobis propicia) videt rebz nostris diuturnis inuidere: nunquā viuendi cupidior fui q̄ hoc tpe pro defensione patrie mori cupio. Constitui ergo omnibz rebz meis p̄sthabitis: ad vos proficisci. vt re oīes intelligāt: quis mihi sit in patriā/ ⁊ in omnes ciues animus. Sed dum rebz ad bellum p̄ficiendū necesarijs me instruo: meas litteras velim in senatu recites. ⁊ de p̄silijs patrum ac de p̄muni sentētia eoz/ certiozem me facias. Vale

Si in nostrā rempublicā oēs eodē modo quo tu affecti essent: at q̄ non solū periculum oē a patria nostra, ppulsaremus: rēz etiā vltro bellū inferrem⁹ hostibz nostris. Sed quomāgis ceteri sunt pro salute eius remissiores: eo gratior patribz nostris fuit iste ingens ac egregius animus/quo maxie hoc tpe vteris. Recitare em̄ fuerunt in senatu littere tue summa cū leticia atq̄ alacritate oīm. Nec tibi quisquam fuit: qui nō magnis laudibz te extolleret. summaq̄ cū beniuolentia p̄pleceret. Hortantq̄ te oēs/vt q̄ primū oportunitas tibi aderit: non differas tuum

aduentum. Est enim opus celeritate: cum malus non
strum diutius prius accedat. Nec multos defensores
habemus. Ita me ad te scribi patres nostri voluerunt.
Ego vero si quid ad illorum auctoritatem potest accedere:
id etiam atque etiam a te magnopere quod ut cum reipublice
tamen omnia feceris: tum pro nostra benivolentia quam ad summam pue
nit: expeditionem tuam matures. Vale.

Desperarem: nisi rempublicam sepe plurifeci quam aut
me ipsum / aut meos liberos. Propterea / non possum
non iniquo animo ferre maledicta eorum qui nihil aliud
student: quam quomodo in ea possim infamari. Tu qui
diu in illa versatus es: scis quam molestum sit non probari
ea que a nobis honorifice pro communi salute aliquo
loco dicta sunt / aut egregie facta. Laudo sapientiam
eorum qui nulla ratione abstrahi a publicis modis po
tuerunt / neque impediri: quo minus sepe de patria sua ali
quid egregium ac magni cogitarerent. Sed nos ea vir
tute non sumus: ut excepta gratia quam unusquisque
nostrum velut fructum ac mercedem laborum suorum de
sideret: non aliquando defatigamur. Numquam enim (ut de me
ipso dicam) tot labores atque pericula pro republica susce
pissim: nisi ab his facta mea commendarentur / pro quibus
illa admisi. et esse certe remissior ad illa ipsa de
inceps assumenda: si putarem beneficia ad ingratos
ciues peruenire. Quis enim (hac mercede excepta) non
mallet in pace sine inuidia vivere quam in assidua pre
tione cum molestia? Alius forte cum ad maximas res
gerendas / maior esset animus: illud sentiret. Ego
vero ita sum institutus ut que propter dignitatem ac
cidunt / non satis possum equo animo perferre. Expecto

litteras
aut enim
habent
fortiores

non pos
multos ac
ceptio a
prudens
preferre
Nemo ei
Nec est e
minimod
(fateor)
uolentia
eisdem no
summa
nulla ra
tuisse. I
qui tibi
et infest
aio ferre
se. Ubi
ris ea vi
et magni
recte fac
qui nipi
te expoli
do concl
pugnati
inferuia

litteras tuas: quibus intelligas quid mihi sit agendum.
aut enim me consolaberis: aut ad omnia que male me
habent/ magno animo sustinenda tua exhortatione
fortiorem facies. Vale.

Nō possis dolorem tuum accusare: qui cum bene faciendo
multos ad invidiam incitaueris: nō potest nisi iusta con-
ceptio a te viri. Sed cum habeas in omnibus rebus gerendis
prudētissim⁹ magis cogitabis quid tibi respublica
preferre debeat: quā quid ingratos ciues suscipe conueniat.
Nemo enim potuit unquam reipublice sapiēter irasci.
Nec est eius ciuis qui se primū esse velit: paucorum ho-
minum odio patriam velle suo presidio deserta esse. Est
(fateor) permolesta res et inique ferenda: odium pro beneficiis
uolentia persequi: et quod nō deuictos beneficio speramus:
eosdem nobis inimicos reddere. Sed ego nunquam tam
summis viris laudem attribuissem: nisi vidissem illos
nulla ratione a caritate reipublice unquam depelli po-
tuisse. Ista velle te cogitare animo: quotiens horum hominum
qui tibi videntur preter equum et bonum nimis graues at-
que infesti esse/ maledicta magis te urget: quā possis equum
animo ferre. Scio tamen hec nūduz tibi pro tuo dolore licuisse.
Ubi vero paulū ista perturbatio tua se remiserit: vte-
ris ea virtute ac modestia/ qua soles in ceteris rebus
et magnis quidem vti. Nollem enim/ ut gloriam quam
recte factis consecutus fuisti: eorum causa deponeres/
qui nihil magis intendunt: quā ut bona estimatione
te expolient. Neum autem consilium/ ut aliquan-
do concludam/ est/ quo magis ab alijs tua gloria im-
pugnatur: eo studiosius et reipublice/ et bone fame
inseruias. Vale.

Quomodo in piculis rei publice me gesserim / rñ
tibi renūtiatū esse nō dubitē: tñ quo certior de oīb;
rebus fias: illud ad te scribo / nūquā maiori virtute cū
hoste certatū esse / neq; maiore piculo: q̃ his diebus /
cū apud inimicorū castra pugnātū fuit. Quod nisi nostri
minores ardētissime in hostē irruissent: ac fortissime
pugnādo seipsos abiecissent telis hostiū: certe victo
ria alteri⁹ partis fuisset. Non⁹ em̃ exercit⁹ noctu fu
erat (nobis ignorātib⁹) in castra inimicorū admissus.
De autē oriēte / cū signa ad castra hostiū admonuisse
mus: repente ex ipsis portis omnis eorū equitat⁹ emis
sus fuit. Nostri hō nouitate rei pculsi: primo impe
tu nisi sunt ex acie cedere. Qd̃ vbi a me intellectum
fuit: statim cepi nostros equites circuire / atq; adho
tari: vt memores patrie essent velleq; magis p glo
ria: q̃ pro vita dimicari. Iussi autē partē nrōz equi
tum se succēturiare. Tūc pugna acrior restituta est /
et tātis virib⁹ vtriusq; pcursum: vt vsq; ad sextā ho
ram diei (equo Marte) dimicatū fuerit. Nostri pedit
es qui iā piculo essent exempti: peditib⁹ eorū incur
sabat equites equitib⁹. donec nostra virtute paula
tim vidim⁹ aties inimicorū pugnā subtrahere. Tūc
via nobis ad victoriā aperte fuit. Nec citius a bello
destituimus: q̃ fugādo atq; cedēdo fugientes / castra
illoz simul inuasim⁹. q̃ res mltas ciuitates ad socie
tatē nrāz induxit. mltas etia; in fide pfirmavit. Hec
oīa ad te breuiter scripsi. Nā de singlis q̃ a nobis fi
min⁹ fortiter q̃ feliciter gesta fuerūt: doctior his si
es: qui hunc bello interfuerūt. quib⁹ ego litteras me
as p̃mendaticias ad te p̃misi. Vale,

Gaudet
etiam tua:
fecisti. Nā
fuisse: tu
oēs celos /
nostris fug
ciuiū ptur
mone eorū
est de victo
leticia men
tutē milit
dabat tua
bat. Illud
facta ex im
tib⁹ nō sol
ctores for
ris. Immo
et gloriā a
luz opinio
ere: qd̃ tua
etiam hor
one nostre
bites (etia
culum de
qd̃ si cū ei
parū: sec
hec sepius
Sed illu
tis in nos
tere fa

Gaudeo mediūfidius tū reipublice causa: tū
etiam tua: q̃ bellū nostre reipublice piculosū cō-
fecisti. Nā paulo antequā tue ad nos littere/delate
faiſſent: rumor exortus fuerat/nostros pedites fere
oēs celos/7 equites nostros turpiſſime ab hoſtib⁹
noſtris fugatos. Que res multū animos omniū
ciuiū pturbauerat. Sed poſtquā litteris tuis/7 ſer-
mone eorū qui ex caſtris huc veniebant renunciatus
eſt de victoria exercitus noſtri: incredibile eſt/quāta
leticia mentes oīm tenuerit. Nemo erat qui cū vir-
tutē militū laudaſſet: nō te maxie admiraret. Cōmē-
tabaſ tua diſciplina militaris/7 auctoritas extolle-
baſ. Illud vero mirū immodum oēs admirabant: q̃
facta ex improuiſo inimicorū eruptiōe (noſtris cedē-
tib⁹) nō ſolum bellū reſtitueris: ſed etiam ipſos vi-
ctores fortiffime pugnando/in caſtra ipſa contule-
ris. Immortalitatem (crede mihi) hodierno die/
7 gloriā apud ciues tuos conſecutus fuiſti. nec vl-
lū opinione oīm/tū poſteſ deinceps patrie ingru-
ere: q̃ tua virtute nō ꝓficiatur. Quare te etiā atq̃
etiam hortor 7 rogo: vt hunc animū quē pro deſenſi-
one noſtre reipublice ſuſcepisti: nō deponas. Nec du-
bites (etiam ſi pro patria moriendū eſſet) nullū pi-
culum deſugere. Nihil eſſi mali poſteſ tibi accidere/
q̃ ſi cū eternitate glorie ꝓparandū fuerit: nō modo
parū: ſed nullum oīno nō debeat videri. Clez quia
hec ſepius a te recogitata ſcio: ſinem ſcribēdo facio.
Sed illud tibi prius perſuaſero/neminē annis mī-
tis in noſtra ciuitate fuiſſe: cui nſa reſpublica plus
debere fateatur/q̃z tibi vni Vale

Qua pietate patrem meum semper excoluerim
nemo potest melius q̄ tuipe iudicare. Nam cum
morbo ⁊ senectute ⁊ sibi grauis ⁊ alijs molest⁹ esse
cepisset: scis cū quo oīo ptulerim. Sp̄ em̄ putauī
omnes labores ⁊ molestias/non solum fortiter: sed
etiā humaniter pro illo esse ferēdos. Quā si quid per-
turbationis in ea re accipit: totū sua magis causa
q̄ mea/pttractū erat. Hoc ad te nō sine causa scribo.
audio quotidie mihi a maliuolis hoīb⁹ detractum
iri. Quā si hoc facrum meū ab omnib⁹/aut a te intelli-
geretur: nihil maledictis eorū mouerent. Sed cum
plures sint quib⁹ vitā mea non satis est perspecta:
facile euenit: vt hoīes ad male credendū paratiores
sint: q̄ prudentes ad bene iudicandum. Quare ne
opinionē quā apud ciues sp̄ optauit/aliq̄ mea negli-
gentia aut tarditate amittas: vide vt si aliqñ hūmōi
sermōes de me p̄fingi/aut disceptari audieris: fas
me ac nominis mei rationē habeas. Nec minori stu-
dio defendes: quē sp̄ ad omnē hūnitatē atq̄ mode ⁊
stiam adhortatus fuisti. Vale.

Nihil est qd̄ te manope pturbare debeat: si tuam
famā sepe impeti audis ad his: qui nulla parte lau-
dis sunt p̄stituti. Est em̄ puetus mos ⁊ inueterata
psuetudo: vt nūquā equo aīo alienā virtutem hi se-
rant: qui maxie a virtute absunt. Sed maledictis
eorū occurrere ⁊ magis vitā q̄ verbis omnē inuido:
rum orationem pfutare: ⁊ sapientis ⁊ docti hoīs est.
Quod ergo me hortaris vt defentionē tuā suscipiā:
prudenter facis. Nā ⁊ honestius hoc officio sp̄ in alie-
na causā q̄ in nostra ptimur. Et quia sepe minus

homines a
quibus de
vt huius
Quintus
sus eos/q
hūt: male
Illud ha
odium tā
nem omni

Patre
ficio atq
femina p
ro non ta
se: q̄ hoc
quitur: p
da. Qua
cuiq̄ asse
nocentie
secus ab
esset: plu
bil enim
dimouet
uidiam p
qui cum
xime in
sus dici.

Quā
tauerim
virtutis
de te mi

homines a maledictis tempanit/cū hi sint absentes
quibus tetralere in onimo est: q̄s dum adsunt: fit
vt huiusmodi sermonibus sepius q̄s tu interfim.
Quantas vero ptentiones pro re susceperim aduersus
eos/qui magis inuidia q̄s alia ratione tibi tetras
hūt: malo te ab alijs/q̄s a meis litteris intelligere.
Illud habeto/me nunquā inuidiam neq̄ cuiusquā
odium tātissactuz:quin tue dignitatis ⁊ fame ratio
nem omnib⁹ antepnam. Vale.

Matrem meam iam vltime senectutis/omni of
ficio atq̄ pietate prosequor: qd̄ meli⁹ ex sorore tua/
femina prudentissima:q̄s ex me cognosces. Illud ve
ro non tacebo/me nunquā in maiori honore habuif
se: q̄s hoc ipso tempore. quo fere ab omnib⁹ derelin
quitur:propter multa que illa etas habet fastidien
da. Quare si quis aliter tibi de me dixerit:caue ne
cuiq̄s assentias. Non enim hoc a te scriberem:nisi in
nocentie mee p̄scius mihi essem. Tu vero si aliquid
secus ab emulis meis (q̄s multos habeo)tibi relatū
esset:plus mihi vniquā omnibus illis credas. Ni
hil enim aliud mali studēt: q̄s vt te ex ista opinione
dimoueant/quam de me fecisti. Ego vero suam in
uidiam paruifacio. Vodo memor sis me illuz esse/
qui cum in omnes velim humanus videri:tum ma
xime in parentes ⁊ necessarios meos cupio officio
sua vici. Vale.

Quāquā de tua pietate atq̄ officio nūquā dubi
tauerim:tñ marie lris tuis relector.q̄s testes vis eē
virtutis tue.ne tacendo p̄firmare videaris ea: que
de te mihi hodie spergūt. S; illud multo magis a te

cauendum erit / q̄liter alijs de tuo (in matrem tuam
feminā imbecillē atq; decrepitā) aio psuadeas: q̄ mi
hijsi cui oia studia tue humanitatis nō nup sunt
p̄specte. Suadeo ergo tibi: vt omnez suspicionem
apud alios diluas. Quātuz em̄ ad me attinet: nihil
iudico a te pretermisus: quod a bonis liberis prestas
ri parentibus deceat. Vale.

Quo oīo in parētes fuerim: alias hoc vno intel
lexi. Nunq̄ eoz magis presentiam desideravi: q̄
postq̄ rebo hūanis excesserunt. Quotiens em̄ meo
riam eoz repeto: nunq̄ postea vilis sum vnā diem
in letitia egisse. Cū etiam p̄spectu ⁊ p̄silijs eoz priua
tus sim: nec facile dicam vtrum felicioz sim q̄ tales
parentes habuerim: an miserior / q̄ nūc ornamenta
atq; adiuuamēta vite / morte ipsoz amiserim. Sed
vna res hunc meū maxie dolorē auget: q̄ neq; pie
tas / neq; mea modestia potest quorūdam inuidiam
submittere / ⁊ eis persuadere: vt a suis maledictis tē
perent. Utinā posteaq; neq; hūani casus omnibus
hominib; cōes / nec pudor aliquis / aut reuerētia na
ture potest eos inhibere: talia maneāt ap̄ eos gau
dia qualib; ego noctes ⁊ dies desiderio eoz afficioz.
vt aliqñ intelligāt / quid sit eos amittere: qui nobis
debent vita nostra esse cariores. Neminē quidē arbi
troz (nisi qui forte h̄mōi boib; sit p̄ q̄silijs) qui non
malit sine cura opib; ⁊ ceteris bonis abūdare: q̄z cuz
eisdē cū labore ⁊ molestia. Nunq̄z em̄ (vt de me ipso
dicaz) viuentib; illis optimis parentib; meis: quid
ylla molestia aut sollicitudo fuerit: intellexi. Nunq̄z
eis vita functis: vnā noctē integram sine ylla inter

ruptione
me p̄turbā
tate p̄tend
meoz leta
rum p̄tum
mum am
vel virtut
hominum
mere. Sed
ab homin
suaserim:
senties: a
Ego de
tate / nun
hominib;
vt aliq p̄
hedi por
dant. Ut
⁊ si optim
Possit et
opinaren
bus relict
est: ne vel
in ceteris
dignitas
demus et
mines ha
cos q̄ am
tate / quib
iumento.

ruptione quietis duri. Et hoc est quod vehementer
me perturbat: cum illi mihi obijciant nimia cupidita-
te vtendi opibus/ex arbitrio meo morte parentu-
meorū letatum esse. Una res tñ facit inimicorū meo-
rum ꝓtūmeliam/equiore aīo ferre: qđ habeo te sum-
mum amicum/neminē ex tuis ciuibz vel auctoritate
vel virtute inferiorem. quem nō dubito posse horū
hominum sermones ⁊ maledicta facillime compri-
mere. Scio nō patieris me hac indigna cōtūmelia
ab hominibus inuidis affici. Qđ ⁊ si certe mihi per-
suaserim: tamen rem ꝓgratam facies: si qđ de hac re
senties: ad me perscribas. Vale.

Ego de tuo in parentes ac necessarios aīo ⁊ pie-
tate/nunquā putauī esse dubitandū. Sed cū oībz
hominibz nō eque nota sit tua pietas: facile euenit/
vt alij ꝓ inuidiā: alij qđā errore ⁊ qđā ꝓsuetudine tetra-
hēdi poti⁹ quā laudādū: aliquid de te ꝓsingāt aut cre-
dant. Utrū aut aliqua tua culpa ea res ꝓtracta sit/
⁊ si optime de te iudicē: tñ id maxime est ꝓsiderādū.
Posset em̄ accidere/vt etiam boni viri nō bene de te
opinarent: si male ꝓtereris pecunia a tuis parenti-
bus relicta. Quare etiam atq; etiā tibi ꝓuidendū
est: ne vel in cultu splendidior sis: vel in diuitijs ac
in ceteris rebz sumptuosior q̄ vel mos patrius/vel
dignitas maiorū tuorū/vel ipsa facultas ferat. Uti-
demus em̄ his rebus sepe hūmōi sermones inter ho-
mines haberi. qui fame detrahant. ⁊ plures inimi-
cos q̄ amicos ꝓparent. Sunt em̄ nonnulli in ciui-
tate/quibz animus doleat: qđ bona que reipublice ad-
iumento/ꝓmodis amicorū erant ab optimis ciuibz

industria et labore comparata: debeant temeritate et
intemperentia adolescentium presumptum iri. Non puto hec
vitia in te esse. Sed ea tibi memoro: quo sis in omni
vita tua honestior: et magis abhorreas ab omni immo-
desto sumptu: et ab omni societate eorum: qui sunt communis
diuitum adolescentium principes. Quatum vero studio meo
aut diligentia fieri poterit: fame tue rationem habeto:
siquid indigne de te referri audiam. Tu autem dabis opera-
ne cum ego officium meum laudauero: ipse aliquando in re bona
estimationem hominum diminuas.

Quatum omnes necessarios meos ex animo colere: faci-
le intelliges: si mea studia in illos cogitabis. Cari
enim sunt unicuique sui. Sed neminem eorum quos noui
puto viuere: qui suos maiori beniuolentia persequatur
quam ego meos. Non possum ergo satis admirari: quid
homines quidam possint de me cogitare: quos nec superio-
ra in meos officia: neque beneficia possunt mouere: qui
mihi detractum vapant. Sed verba (ut video) illis ad al-
ias res desunt. Nolunt otiosi esse: et potius volunt male
dicere: quam bene loqui. Habeo tamen in hac egritudine et mo-
lestia animi unum hoc leuamen: quod in ea ciuitate viuimus
in qua satis utriusque noti sumus. Non efficient autem ut
ego a mea consuetudine discedam: et quod magis illis oculi
crepent dolore: si in meos studebo et officiosior: et be-
nignior esse. Quicquid autem studij a te per me fieri po-
terit aduersus hominum homines: totum id pro nostrae rei
beniuolentia suscipies. Vale

Magna ex epistola tua molestiaque incepissem: nisi
tua in omnes necessarios officia satis omnibus ciuibus essent
perspecta. Nunquam enim minus per tua dignitate quam pro

mea solli-
tudo de
dignitat-
ne tua cu-
tandū. Et
dissimul-
cendū de-
diant. Et
magnop-
quā toni-
di homin-

Sem-
colui. nec
me ruli.
tutis/su-
sepe mu-
me ad he-
psuasi/au-
cum am-
stro fiere
cum vid-
ci ac fere
mo est q-
oēs ad a-
tute et in-
commo-
alios ut
quidam
oblectem
natiare

mea sollicitus fui. Sed cum nemo sit qui non op-
time de te iudicet: potius arbitror cauenduz esse sue
dignitati/ab his qui ex animis hoim bonā estimatio-
nē tuā cupiūt leuare:q̃ vt tibi sit de tua fama d ubi-
tandū. Si vero aliud de te audire ptingat: nō certe
dissimulāter id ferā: sed etiā faciā: vt qui ad maledi-
cendū de alio parati venerāt: ipsi se multo peius au-
diant. Quicquid aut illi q̃ te moliant: nihil est/qd te
magnope pturbare debeat. Validior em opinio est
quā boni hoies de te fecerūt:q̃ vt possit ab huiusmo-
di hominibz violari. Valē.

Semp amicitia que ex honestate esset: in primis
colui. neq; aliud quicq; in rebz humanis/magis pro
me tui. Nunc vero turpissimū esset huius siue vir-
tutis/siue consuetudinis rationem negligere: quāz
sepe multis rebz et maximis anteposuissem. Que
me ad hec impulerit ratio: dicam. Ego em sic mihi
psuasi/aut nullum esse bonum in vita: aut illud esse
cum amicitia coniunctum. Quod si tñ studio no-
stro fieret: non tantum bonuz istud admirarer. S;
cum videam ab ipsa uatura oēs hoies ad hec pdu-
ci ac fere pelli/vt sil' uiuant ac seipsos diligant: ne-
mo est qui hanc rem non diuinā iudicet. Nō tñ eq̃
oēs ad amicitia veniunt. sed quo magis quisq; vir-
tute et ingenio valet: eo secretius ac melius illis ac-
commodat. Eudem' em (ppter varia hoim studia)
alios vtilitatem in amicis sperare. alios et honores.
quidam ad illam excitantur: vt habeant cū quibz se
oblectent. Sapiēs vo oēm amicitie fructum in ho-
nestate reponit. Ego autez cum amare non uisi boi
b ij

nos homines constituissim: caui ne aliud sequeretur:
q̄z qđ ipsis placere intelligeretur. Fui postea in ea re r̄z
attentus: vt vnū curarē/ ne hoc officio a quo q̄z me/
or vinceretur. Dicā qđ r̄z est. hoies vt placeant: doli/
gant. Nunquā magis diligo: q̄z dū aduersa res ami/
cis meis succedūt. Et em̄ si n̄nime aduersa illis
optem: tñ illud mihi summū tēpus amicitie vides.
vel qđ tūc magis opā nrām amici expectāt: vel qđ nun/
quā potuit quis ex aīo amare: nisi cū aliq̄ inest ami/
tis egritudo. q̄ vel p̄patiēdo mederi possit. Faciebat
me preterea hec res in amicitia magis officiosus: qđ
mihi p̄mittebā nō posse ab illis nō amari: quos r̄z
diligebā. q̄ ratio si nōnūquā me fefellerit: nūquā
tñ defatigabō in amore meorū. Spero em̄ posse mi/
hi his rationibz/ mltorū hoīm animos p̄ciliari. Nam
et tuipse me ad hāc rē sepe adhortat⁹ fuisti. Scis qđ tā/
ti sententiā tuā: vt nulli⁹ magis. Uidebis itaqz p̄ tua
sapiētia/ si quis de me tibi aliter dixerit: vt plus ami/
co veteri q̄z hoībz credas. Vale

Nullū vnquā tñ vel piculū/ vel laborē putavi qđ
pro p̄modis ameorū fugiendū arbitrarer. Neqz est
vlla alia res tāta (virtute excepta) quā amicitie p̄re/
ferendam iudicem. Id etiam te sentire puto. Con/
iecturam em̄ de me ipso facio. Scis nos eundē p̄re/
ceptorē habuisse. qui posteaqz e schola diceessimus:
nostra amicitia semp̄ cūz annis creuit. Siue em̄ in
republica versaremur/ siue in priuatis rebz: seu in
vrbe/ seu in rure essemus: sp̄ vt rex omnium/ ita et
consiliorū magnam inter nos societatez habuimus.
Nullum tamen adhuc tempus fuit (preter mutuā

inter nos
derares
dignā p̄
accideret
qđ maior
(cū marie
bis nostr
at memo
cepit q̄z
sint amic
solū man
nullo alio
Q noli
luptatē p̄
sci: et oīm
nos mag
te audio:
suspiciari.
Quid ali
illā amicit
res puto
nō dico d
dē inuidia
re si quā
so/ eā dep
susceptis
me in am
caturus f
cies. Qu
certe mag

inter nos suerfationē) in quo officium meum de si
derares. Utinā fortune tue maneant nec ullam in/
dignā contumeliā patiaris. Sed ubi aliud rebus tuis
accideret: intelligeres quo in te aīo essem. Unū est/
quod maiore in modū si solū te rogo: sed etiam obsecro: ut
(cū maxie te diligā) non patiaris inuidorū hoīm ver/
bis nostrā amicitia diuelli. Et magis apud te vale/
at memoria nostre amicitie (que usque a puericia in/
cepit) quā oratio eorū qui hoc tpe maxie studēt quod pos/
sint amicitia nostrā intermittere. Probo enim ut nō
solū maneam in amicitia: sed etiam si iudicemur quia
nullo alio amore ac beneuolētia vicamur. Vale

De nostre amicitie promouefacias: magnā certe vo/
luptatē percipio. Iuuat enim et nostre amicitie reminis/
ci: et oīum studiorū que postea in etate adulta inter
nos magno consensu celebrauimus. Sed hoc male a
te audio: quod nescio quid de nostra amicitia videris
susplicari. et dubitare ne ab inuidis hoīb. labefactes.
Quid alij de hac re iudicēt: nō satis scio. Ego nō
illā amicitia que ex honestis officijs tracta sit altio
res puto radices habere: et firmiora fundamēta: quā/
nō dico debeat (nā id quidē certū est) sed ne possit qui/
dē inuidia / aut detractioe aliq. hoīm cassari. Quia/
re si quā de meo in te animo suspiciōē admisisi: quā/
so eā deponas. Nā cum ceteris in rebus semel a me
susceptis sp. voluerim ostans videri: tamen id maxie
me in amicitia seruādum putauī. Quid de me iudi/
caturus sis pro tua prudētia ac humanitate prospici/
es. Quod autem ad me attinet: dicam. Nunquā
certe magis te ex animo colui: quā hodierno die. Pre

terminissis ergo huiusmodi suspicionibus finem facimus. et
quod ad me scribis studeam? vehementer/ ut omnes homines
benivolentia ac amore vincamus. Vale.

Multa sunt que a me magno prosequenda studio
censeam. Sed nulli rei maiorem operam do: quam ut omnes qui
me amant/ plane intelligant se non minus diligere et observa-
ri. Quid tibi visu accidat: nescio. Principio tamen bene de te
Sed vide ne opinionem meam fallas. Turpissimum enim
esset tuos non amare: a quibus maxime diligeris. Hoc/
quale sit breui cognoscam in causa Pompeij/ qui tu? ne-
cessarius est et verus amicus. Hunc si deserueris: ne-
mo ex tuis erit/ qui a te non abalienetur. Sed ego
maxime: qui te propter illum amare cepi. Puto/ non pa-
tiaris nos mutare sententiam: nec aliter quam olim de te
opinari. Facies enim vno tempore omnium amicorum tuorum iactu-
ra: quale nondum expertus fuisti. Quod ne tuo vitio acci-
dat: etiam atque etiam te rogo. Vale.

Si causa Pompeij iure defendi poterit: nihil omit-
tam quod in rem suam factum sit. Sin autem iniqua erit: ne-
que eius necessitudo/ neque eius familiaritas (que mihi
huiusmodi vetus est cum illo) plus apud me poterunt: quam equi-
tas et iustitia. Quam autem omnium fere amicorum (ut scribis) fa-
cienda sit a me iactura/ nisi modis illius obtempera-
vero: non puto eo indignitatis pueritiam: ut quos vir-
tute et honestis officiis operari: eos deinde recte faciendo
omittam. Quo vero animo (si a me preter sententiam animi
tui indicatum fuerit) sis eam rem laturus: tuum erit iudica-
re. Nam quantum ad me attinet: ego bene de te iudico. Nec
arbitror te pro Pompeio quicquam/ nisi quod bonum
sit et equum: rogare. Hanc rem/ quo animo sim in

omnes
tro erant
Dol
puravi
eos gra
nescia
animu
suader
Ita em
berem/
prime ap
velle/ v
refeller
rebo v
De
re et tu
qua ac
ab alio
ipso m
es/ me
presen
mitta
At
spectu
quin a
est tibi
volupt
cum v
legum
questio

omnes affectus: etiam sine cuiusquam precibus vltro eram illi prestaturus. Vale.

Postea quod togam a patre sumpsi: nullam ego rem putavi maiori studio custodiendam: quam ut aduersus eos gratus videre / a quibus plurima et maxima beneficia suscepisset. Nolim igitur illis credere: qui (ut animum tuum a me remoueant) conantur tibi persuadere / nunquam me habiturus beneficiis gratia. Ita enim vitam institui: ut ab his quibus aliquid deberem / nunquam possem iure accusari. Sed quoniam id maxime apud te contendunt / ut eis fide habeas: quod maxime vellem / ut te pater de hac re disceptarem? Nisi enim illos refellero / ut se facti sui peniteant: nihil est quod in ceteris rebus velim mihi fide haberi. Vale.

Quia in referendis gratiis spero attentus fueris: facis rem et tuis maioribus / et te dignam. Nec est quod aliter quisquam adhuc mihi de te retulerit. Nescio an tu male ab alio intellexeris / aut que ego ignorem: tu forte me ipso melius scias. Si vero aliquo signo pectus facies / me de tua nunc gratia dubitaturum: mallem hic in presentia quam litteris a te audire. Quod si feceris non permittam te in hoc errore diutius esse. Vale.

At si de meo in tuos necessarios animo satis perspectum tibi sit: credam non tamen possum facere / quin aliquid de meo ad te officio scribam. Gaudeo enim tibi omnia facere communia: que a me summa cum voluptate gesta sunt. Appuleius? homo tibi familiaris / cum vi tempestatis in portum nostrum appulisset: effectus legum et consuetudinis patrie nostre ignarus: in usuuestorum nostrorum merces ex naui sustulit. que cum

a publicanis intercepte iam essent: ipsa res iam pla-
ne ad pñicationē spectabat. Nec dubiū erat: quin ab
se subuerterent. Sz cū illic forte adesset: cepi quis
nā esset: pñctari. Q postquā intellexi eū ex tuis ne-
cessarijs esse statim ad pretorem accessi: ignorātiq;
hoīs pegrini allegavi. Quo die id obtinui/ vt pñsca-
tio suspenderet. Postera vō die cū amicis meis ac-
cessi ad iudices/ quib; a pretore cognitio hmoi cause
mādata erat. Docui/ nō posse nris legib; qd p igno-
rānā ptractū esset: tanquā dolo factū vinciri. Vult-
tos habui in causa tui amici adiutores. Dimisim?
itaq; hoīem illū: saluis reb; suis. a quo melius intel-
liges: quāto studio vsus sim in suo piculo. Hoc li-
benter a te scribo. vt scias omēs qui tibi amici sunt:
etiam ad me coli. Vale

Prīdē q; littere tue mihi deferent. C. Appuleius
diligenter mihi exposuit te oī officio atq; beniuolen-
tia in se vsū esse. nec te prius pquieuisse: q; se resti-
tutū in integrū vidisses. Ego vō rñi maximā q mi-
hi retulit voluptatē recepissem: tñ magnus amoris
cumulus ad priorē beniuolētiā accessit: cū idē postea
tuis litteris significari mihi intellexi. Amo em̃ ma-
xime. C. Appuleiū. Nā vtor eo familiarissime. Et est ea
virtute atq; modestia: vt nemo sit cui ñ debeat suo
merito carissimus esse. Cogita ergo quātifacias q
nullū a te officiū sit pro eius defensiōe pretermisū.
Cupio aliquid accidere/ qd in tuā rē nō vllō pacto
cū tuo incōmodo venire vellē: in qua re possem tibi
gratiā referre. Spo (intelligeres) nihil a me vllō tē-
pere maiori studio susceptū: q; vt gratiam quā tibi

immo
cogni
marie
um nu
me in c

Qu
cura qu
mulari
meo in
nullū t
monē t
res pue
fia/apu
duplica
niuolē
quorti
no amo
meos t
nec aliū
gratua
ta: tant
co ad re
(meo u
pro tua
affectu
dā tibi
Nim
plura n
tribue
maiorē

immortalem habeo/re ipsa probarem. Si quid aut
cognosces/in quo mea opa possint tuis prodesse: id
marie impetratū iri a te patiaris. vt quo in Appulei
um nup officio vsus fuisti: eodē pro tuo iure relis
me in omnes tuos vti. Tale.

Quamquā futurū putassem/vt studium meūz
cura quā p tua salute suscepi: magis in te posset cu
mulari. Sed incredibile est quārum singuli dies
meo in te amore adiciāt. Nā post quā te amare cepi:
nullū tēpus fuit in quo nō hoc de te cogitare. 7 ser
monē de te sepe habere. Si qñ aliquos tibi familia
res conuenio/quibz cū velim q prudentia 7 hūanitate
sia/apud illos pmemorare: sentio meū in te amorē
duplicari. 7 lōge plusquā credi potest: meam in te be
niuiolētiā augeri. Quoties em̄ mea in te bñficia (q
quortidie sunt maiora) aīmo p̄sydero: ea res p̄stī
no amorī meo t̄m adducit: vt iā te magis qz oculos
meos diligā. Nullū itaqz mibi sinez amādi te facio.
nec aliud est qd magis cogitē: qz vt tibi 7 hoibz satis
gratus in te videar. Sed tāta sunt in me tua meri
ta: tantus tuis bñficijs cumulus accessit: vt non di
co ad referendā gratiā: sed ne satis ad dicēdū quidē
(meo iudicio) par tibi esse possim. Illud aut magis
pro tua natura qz merito meo p̄syderabis: quanto
affectu atqz beuiolētia/ñ quibz facultatibz/ad referē
dā tibi debitā grā/magno aīo ac studio pat̄fuz

Nimis in me officiōsus es nimis grato aīo. cum
plura meis in te bñficijs attribuis: qz vere mibi ac
tribuēda cognoscā. Nullū em̄ est tempus/in quo nō
maiorē gratiā attuleris: qz prius a me accepis. aut

non aliquo tuo vel insigni facto / vel egregio dicto /
me ipsa ancesseris. Sz hoc est tua hūanitas ac sum-
ma in omnibz rebz modestia: bñficia q̄ ab illis acce-
peris / magnificare. tua aut nulla: aut pegrina puta-
re. Q̄ aut amor tuus (qui meo iudicio ad summū
puenerat) quotidie maior fiat: plurimo certe gau-
dio / leticiaq; afficioz. Quid em̄ pōt esse / qđ magis
me in amicicia nostra delectet: q̄ te nullū modū ei
rei facere in qua nihil vnquā nimis esse potest: Pa-
tior ergo facere illud iudiciū / qđ de me fecisti: modo
ea res sit que tibi psuaserit: nullā tue in me beiuolē-
tie oportere finē p̄stitui. Quātū igit̄ aio p̄cedere po-
ter̄ tñ me amabis. Idē etiā ego de te facere p̄posui /
7 huic vni rei maximā opā dare. vt nō minus a me
amari te iudices: q̄ ego tū multis alijs signis / tum
his litteris tuis reuolenter a te diligi atq; observa-
ri iudicem. Vale.

Cū te valde sp̄ amauerim: nunquā tñ magis op-
taui q̄z hoc ipso tpe: officiosus in re tua videri. Ita
quidē ratio negotioz tuoz p̄scebat. Nā nisi pedibz
7 manibz elaborassem vt meliori loco res tua esset:
certe de tuis fortunis actūz erat. Nūquā sollicit' de
te esse desitui donec oīa tua in tuto collocaui. Con-
ueni amicos sponsonē pro te feci. argentū numera-
ui. causam tuā egi. ipsos deniq; aduersarios tuos de
oī spe sua deiici. iunctaq; que iam p̄turbata 7 cōfusa
erāt: labore meo atq; industria / in sedē suā ac loca re-
stitui. Is aut exiens causē fuit: vt oēs adūsarij tui /
fracto aīo 7 magna cū indignatione / ex ipso iudicio
ac lite cederent. Sententiam autem quam pro te

iudices
melius
ita fuerit
melius

Sol
vltus fu
ipse ani
video / q
di possit
aliquam
velim: n
turam l
poteror
tem: q̄
tare in
tie affig
in me o
ar. Val
Libe
te cogn
dium o
nullā a
dū oīa
fit: qu
Si qu
insolu
lam re
uissim
Facig

iudices tulerunt: p hunc tabellariū ad te mitto. a q̄
melius q̄z a me discēs que a me tuo in negotio ge-
sta fuerūt. Nec tibi nota eē volui: q̄ me⁷ in te aim⁷/
melius p̄spectus esset. Vale.

Sollicitudinem/ac studium quo in causa mea
v̄sus fuisti/et laudo: et admiro. Sed longe magis
ipse animus quo ipse v̄teris delectat me. Nihil em̄
video/quod ad hanc tuam in me beniuolentia ad
di possit. Utinam possim quātas habeo tibi gratias:
aliquando reipsa referre. Sed hoc tibi persuadeas/
velim: memoriam tuorum in me beneficiorum fu-
turam sempiternam. quantum enim animo eniti
potero: tantum efficiam/ut de nulla re sepius cogi-
tem: q̄z ut ea semper faciam/que te velle atq̄ expec-
tare intelligam. Ceterum/fortune aut impruden-
tie assignabis: si quid erit in quo tuis immortabilib⁷
in me officijs quātum oporteat: satisfacere non vide-
ar. Vale.

Libenter in omnibus negotijs que pertinere ad
te cognosco: omnem laborem meum curaz/atq̄ stu-
dium consumo. Neq̄ hec a me scribuntur: ut velint
nullā a te mihi gratiam deberi. qui tuo merito iā du-
dū oīa debeo. Ita em̄ de me es meritis: ut nihil tūc
sit: quod pro te suscipere/ac p te profiteri nō debeaz.
Si quid ergo est in tua re quod a me fieri possit: id
insolutum: non antecessum accipies. Cogita nul-
lam rem tam arduam esse: quam non putem esse le-
uissimā: mō intelligā/aliquō officiū meū tibi pdesse.
Facigitur/ut sepe de rebus tuis ad me scribas. nec

pmittas me esse otiosū. Tūc em̃ a te me maxie dili-
gi putabo: cū magnū aliquid qđ in tua re sit/persepe
mihi imposueris. Vale.

Que a me de tuo amore scribis: vsitata sunt/ et iā
antiqua. Quando em̃ tempus fuit/ in quo negocia
mea pluris nō feceris q̃ tua: Nouā tñ sp voluptatē
pcipio: quotiens de tua beniuolentia aliquid audio
Nec minorē animi iocūditatē ex tuis litteris pcipio:
q̃ si de his rebz inter nos pmentaremur/ de quibz
ad me scribis. Nō nego quin tua presentia multum
voluptatis mihi inferet. Sed nescio quō euenit/ vt
nostre cogitationes magis obtuse videant/ cū eos ip-
sos quos diligimus intuemur: q̃z dū illis absenti-
bus/ eoz de nobis studia/ sermones/ et consilia nobis
cū/ ip si cogitam. Puto hoc ideo nobis accidere: q̃
nostri affectus habent aliquid maius aut nobilius:
q̃z nostri sensus possint attingere. Possidentur qui-
dem aīo vbi etiam sunt reconditi. Rem itaqz mihi
pergratā facies: si quotiens habebis/ cui possis tuas
eplās pmittere: sp aliquid ad me scribas. Totiēs em̃
tecū eē videor: q̃tiēs tuas lrās lego. Nec pmittā ami-
ciciā nrāz eē otiosāz: si quid accadat in q̃ vl tua mihi
possis opa pdesse: vel ego tibi mea. Vale.

Neminem hodierno tempore viuere puto: qui
me vno infortunatior sit. Tanta em̃ me circūstant
incommoda: vt nullum ego illis exitum videam nisi
quē mors mihi attulerit. Nā ego ita miser sum: vt
iā nō habeat fortuna/ ubi possit me ferire. Amisi pa-
triā/ in q̃ diu cū honore et dignitate florui. Paternis
bonis mihi interdictū est. Socios q̃s in republica

habuera
qui am
tate me
nisi vt
nō solun
deor. Re
quid leg
tes sunt
tiam tua
quod fo
Elr poss
quin ali
be oīa p
aut si te
Putab
q̃ est q̃ p
Tan
se maxie
letis no
turbata
os floru
sentio: a
pōt ma
go me
ticipem
genij el
aut p
qđ auri
per me
fui. Q

habueram: vis belloꝝum ciuiliũ absumpsit. Omnes
qui amici fuerunt: aut pierunt aut in eadem calami
tate mecũ sunt. Quid amplius restat mihi misero:
nisi vt tot malis morte finem imponã: Crede mihi
nõ solum p̃silio careo: sed etiã amēs factus mihi vi
deor. Releuabã olim mihi egritudine animi aut ali
quid legendo/aut scribendo. nũc aut nulle p̃sus ar
tes sunt: que me delectent. Desydero maxie p̃sen
tiam tuam. Spo aut dolẽdo mecũ/aut p̃solãdo: ali
quod solacium in tanto meroꝝe meo mihi afferes.
Uir possem fieri (qua prudentia sp̃ ac sapiẽtia fuisti)
quin aliquod mihi a te esset p̃siliũ/quo minus acer
be oĩa p̃ferre. Qũ cũ ita potes: p̃tẽde vt huc accedas.
aut si te occupatiões detinẽt: aliquid ad me scribas.
Putabo em̃/ vt cũ feceris: mihi aliquã huic morbo (si
q̃ est q̃ possit afferri) medelã inuenisse. Vale

Tanto me dolore littere tue affecerunt: vt ego ip
se maxime consolatione egeam. Nam vt sp̃ in reb̃
letis nostri sensus coueniebant: ita postea q̃ illa per
turbata atq̃ abiecta sunt/ quib̃ diu inter ciues tu
os florueras: non minorem animo p̃urbationem
sentio: ac si omnia reb̃ meis accessissent. q̃z quã quid
põt magis dici meum. q̃z quod tuuz est: habes et
go me magis tuarum eruminarum locum atq̃ par
ticipem: q̃z consolatozem. Sed ubi ea mihi vis in
genij esset aut magnitudo/qua te possem aut litterẽ
/aut p̃sentia mea p̃solari: vno certe 7 eodez tpe ali
qđ auxiliũ vtriq̃ nostrũ simul attulissẽ. Vt nec
per me satis valeo: neq̃ ad hanc rẽ idoneũ ingẽ vnq̃
fui. Quod facile possum: hoc p̃ficiã. Dicẽ proximo

ad te accedam. et si dolendo meorum leuare (quauis hoc
genus solatiis palienū sit) nihil in tuo dolore mi
nuendo pretermittā. Interim autē filiū aliqđ a litte
ris et philosophia mutuaberis. et memor eris te mar
cū leliū esse. Cū em̄ fere oīm hoīm qui hac nra etate
uiuūt / vnus habeatis sapiētissim⁹. cogita qđ id pueni
at expectatiōi eorū quib⁹ not⁹ es / te dolore vinci: qui
sp. prosperā fortunā modeste tuleris. Hec a me nō scri
bo. Sed cū ocli multorū i te piecti sint: sepe hoīm fmo
nē te te hūeri audio. Ego vō illud rīdeo nō posse te
nō sentire tantā calamitatē ac iecturā rerū. Sed tū
oīa p tua sapiētia eq̄ aio feras. neq; cōsiliū tibi abeē
puto (neq; remediū: quo huic egritudini medear⁹.
Facies ergo qđ ego in hoc tuo dolore maxie cupio.
Stabis aio erecto. et pferēdo: vinces fortunam q̄ te
pri⁹ vicit. Si hoc feceris: maiorē certe gloriā ex tua
victoria: qđ ex oīb⁹ reb⁹ iacturā referes. Vale.

Tantis incōmodis hoc tpe afficio: vt neq; auxili
um mihi sit / neq; spes / neq; p̄siliū. Tu qui habes q̄
hāc meā egritudinē possis leuare: fac / ad me scribas.
quāq; quid potest esse: qđ a te possit mihi in tāt⁹ ma
lis afferri: Excessit em̄ vis hui⁹ mali oīa studia hūa
na / et remedia et eo loci res mee pueniūt: vt (qđ aiūt)
ne ipsa quidē salus etiā si velit: possit me his malis
eximere. Tēptabis tū. et si quid erit quo mihi possis
opē aliquā afferre: nihil ex p̄tigētib⁹ omittas. Narra
rē hoc loco quo in statu essem: nisi et dolor me prepe
diret: et is esses / qui fortunā meā satis nosceres. Pla
tū ad te p lachrimis scribere nō possū. s; tu officio tuo
ac pietate / in me fungere. Vale.

Mal
Que fac
an te bñ
maxie in
ad te p̄sili
sis vltus
aut prece
dolore m
ear rex o
cū aspici
syderiū p
agere. U
rebo p̄tē
esse hoī
nō posse
putare s
ti effem
los vber
ui equid
qui null
dium in
nō tant
qñ me f
pedimē
volueris
sis mag
gnū alic
paululu
his me
hominu

Valle te posse aliq̃ meo auxilio/ q̃ p̃silio iuuare:
Que facultas si mihi adesset: certe nulla res meam
an te bñuolentiā ac pietatē impedisset. Sz postq̃ id q̃d
maxie in tua adūficate optabā/ a me nō pōt fieri: id
ad te p̃siliū meū scribo: q̃ ego sepe in reb̃ meis aduer
sis vsus fui. Cū em̃ aliq̃ in simili fortūa fuisset: vt
aut p̃ceptis hoīm aut p̃sior/ aut p̃solatiōe amicoꝝ
dolore meū leuare n̄ posset: lōge a p̃spectu ciuitat/ 7
ear̃ rez quib̃ priuat⁹ fuerā: discessi. Nā he res solēt
cū aspiciunt: nimis exacerbare animū. 7 reuocare de
syderiū prioris fortune. Lepi igit̃ vitā in sollicitudinē
agere. Glidebā multa que natura produxisset: suis
reb̃ p̃tēta. nec sibi inuidere. Cogitabā turpissimū
esse hoī/ qui rationis ac diuinitatis particeps esset:
nō posse p̃silio aquiescere. Illud aut̃ esse nefandū: n̄
putare se posse prestare inter hoīes: nisi ijs reb̃ orna
ti essemus: que neq̃ natura sui excellūt. 7 ad impro
bos vberius plerūq̃: q̃ ad bonos eueniūt. Cōfirma
ui equidē animū meū his rationib̃ atq̃ exēplis. Et
qui nulla prius ratione p̃turbationib̃ meis reme
dium inuenire poterā: ita oīb̃ curis leuatus fui vt
nō tantū merore meū deponerē: sed etiā iudicārē ali
q̃n me feliciorē/ q̃ priorib̃ opib̃ tāquā aliquib̃ im
pedimētis ad bñ viuendū: exempt⁹ essem. Si ergo
volueris tecū attentius iudicare: nō video cur non
sis magna ex parte tot malis tuis ac molestijs/ ma
gnū aliq̃d remediū allatur⁹. Nā bene de te spero. 7 si
paululum dolor iste tuus se remiserit: tanto facilius
his medijs vsurum te iudico: quāto magis ceteris
hominib̃ virtute ac sapientia p̃stas. Vale.

Y(4)

Et res mee perducte sunt: ut iam pluribus incō-
modis vite affectus sim: quā vel ipsi etiā inimici mei
spectare ausi sunt. Non habeo ad quem potius me cō-
uertam: quā ad te ipsum. qui valde amando id fecisti:
ut solus in me consolādo/ magis apud me valeas:
quā ceteri omnes amici. Nemo etiam est qui vel sapi-
enter prouidendo/ vel constanter defendendo plus
te vno in hac nostra ciuitate possit. Glidebis ergo
quis exitus fortune mee sit. Omnis quidem spes
mea in te solo est posita. Suscipe ergo hanc p me
curam. nec aliquid in expertum relinquas. Cogita si
me potes erimere ex his malis quibus sine fine di-
scrutior: maiorem me tibi habiturum gratiaz: quā pa-
rentibus meis ex quibus vitam accepi. Erit autē
mea res tibi maxime glorie ac honori: si potentiam
(quā tibi est maxima a fortuna tributa) ad salutē ami-
corum tuorum attuleris. Propius ad deum certe
nemo potest ecedere: quā his hominibus consilio et
auxilio adesse: qui non suo vitio/ sed hominum inui-
dia/ calamitate premuntur. Vale.

Et si litteras tuas semper attente lego: tamē etiā
sine illis satis de tuo casu admonitus eram. Quā autē
non te officio meo preuenirem: non mea culpa/ sed
temporis fuit. Cupiebam etiā preoccupare litteras
tuas/ et efficere: ut prius te iuuari in his tuis mole-
stis animi tui sentires: quā audires. Sed cum id ma-
lignitate hominum perfici non potuerit: curabo/ ut
non minori studio te defensum a me intelligas: quā si
de mea salute/ ac de fortunis meis ageretur. Turpe
quidem et nō ferendū esset: quod ego (qui sp. innocētes

homines
summa
tus sit
esse. Bo
oia incō
quā de n

Ma
possit m
q ea non
me cito
re me de
nes hom
auxilio
fine cui
miā obi
(quib)
loci nō p
penitebi
aios p
tioneto
Cōpona
erit/ cau
na am
plicitari
di/ si m
meas i
bui: sp
Ma
la nūcia
mibi p

homines in eorū causis defendi paterer hominē qui
summa familiaritate/ac beniuolentia mihi deuinc/
tus sit: meo presidio/meaq; protectiōe in defensuz
esse. Bono itaq; sis animo. ⁊ tibi psuade/me potius
oīa incōmoda ppassur: q̃ fortunas tuas/ ⁊ eaz spem
quā de me pcepisti: relatur. Vale.

Maiores sunt incōmoda mea: q̃ ut eis quisquā
possit mederi. Unū tñ habeo in his malis remediū:
q̃ ea non sunt a me diu perferenda. Spero q̃ mors
me cito ab his soluet. Quid autem est q̃ iam uiue
re me delectet. aut cui spei me referuo? Si em̃ om̃
nes homines simul inniterent: vix mihi possent esse
auxilio. Sed hoc in his malis meis fruor solatio: q̃
sine cuiusquā hoīs iniuria vix. Nemo est qui infamī
ā obicere posset. Q̃ si eorū similis esse voluissē
(quib; maxime dissimilis esse studebā) fortassis huc
loci nō puenissē. Sed eat res ut volet. nunq̃ me
penitebit/ neq; doleo: q̃ benefaciendo multorū hoīm
āios ptra me excitauerim. Ipsi videāt/ q̃ iniqua ra
tione tot mihi casus aduersos eorū odia parauerūt.
Cōponā ergo meipsum. ⁊ quādiu mihi viuendum
erit/ caueo ne virtutē (si qua in me fuerit) cū fortu
na amiserim. Sentio nō posse me diu hmoi malis
p̃sultari. Nā eo etatis pueni: ut in p̃speritate uiuer
di/ si mltū possit mihi vita plōgari. Nolui te erūnas
meas ignorare. qui si quid vnquā iocūdi in vita ha
bui: sp̃ mihi p̃sciū fuisse. Vale.

Nihil min⁹ optabā: q̃ ut ista etate in q̃ es/ tot ma
la nūciare. Nūq̃ ista tibi eē ṽtura: quisq; potuisset
mihi psuadere. Cū em̃ meōria repeto nemini vnq̃

te nocuisse: multis autem vultu consilio / vel opibus tuis te auxi-
lio fuisse maxime admiror / si hac fortune contumelia satis
constanti animo ferre possis. Quid enim nunc molestissime fer-
ret / se pro multis laboribus ea etate omnia turbulenterissima
experi: quam decebat omnis otii et tranquillitatis portum esse?
Compatior equidem tibi. et aliquando acerbius huius tue ca-
lamitatis indignitatem fero: quam tu ipse perferre quam molesti-
us: nisi eam in te virtutem cognoscere: quam tibi satis praesidium
afferat. Nam et quod animo sis / cum superior vita demonstrat: tamen
id ipsum maxime ex tuis litteris cognoui. Recte enim iudi-
cas / nullum malum oportere magnum videri: quod breue
futurum sit. Si quid est. quod aliquando animo acerbitate affe-
rat: id puto esse / quod mala quam nobis accidunt / non expecta-
ta fuerunt. quamquam pro tua sapientia illud iudico: nul-
lum tempus fuisse / in quo non prouideris nihil in his re-
bus fluxis existere: quod sit firmum aut stabile. Utique er-
go his remediis hoc tempore: quae multis annis ante com-
parasti. Quid tibi consilij mei afferam: non habeo. cum ipse in
omnibus rebus meis tuo semper usus fui. Fortunas meas / la-
bores ac me ipsos libenter tibi offero. Idcirco te maxime ora-
tum volo: ut omnia in bonis tuis numeres. Vale.

Quod graue mihi sit in senectute propter inopiam
seruire: facile potes ex te et alijs coniecturam facere.
Sed hoc inter nos refert: quod tu paupertati assuetus
es. ego vero cum in maximo splendore et abundan-
tia fortune semper vixi: non possum iugum illud
perferre. Ceteris fortasse rerum prosperarum me-
moriam molesta est. ego vero non solum hoc malo cru-
cior: sed etiam cum huiusmodi incommodorum nunquam
expero fuerim: eo minus patientiam possum habere.

Utinam
non mem
Olim o
is abud
is expect
na digni
or non p
hospites
paup
lamit
quib
Est erg
me inte
alius si
sp oem
consil
Qu
te mal
Paup
assuet
spem a
is cito
ego ia
facile
iori pa
pot so
quam
cui m
no m
sociu

Ultimaz in miseria natus essem. aut q̄z beate vixeri:
nō meminissē. Quidē q̄t incōmoda me circūstant.
Dum opes nedū mihi: s̄z oibz familiaribz ⁊ amicis me
is abūde supeditabāt. nūc v̄o cogor presidū ab ali
is experere. In aspectu ⁊ in ipsis oculis hoim cū mag
na dignitate (vt nosti) v̄sabar: nūc aspectū ciuiū meli
or nō possuz sustinere. Quid mihi credis aīmi eē: cūz
hospites meos: q̄s aliqñ splendide excepi: nup ppter
paupertatē ⁊ inopiā meā nō audeā aspicere: pudet ca
lamitatē meā illis p̄ferri. Mendicare aut apud eos
quibz ipse multa solabam erogare: nimis erubesco.
Est ergo mihi sepe aīm? ignotas terras q̄rere: vbi
me inter nō notos recūdā. Et certe nisi rebz meis
alius status sit: breui illud facturū sum. S̄z tu qui
sp̄ oēm fortunā meā cōem tibi duxisti: si quid habes
consilij: me iuabis. Vale.

Quid tibi p̄siliij mādē: n̄ sat habeo. cui p̄ diuinita
te maloz meoz n̄ suppetit: q̄liter ipsi mihi videar.
Dauptas (vt ad me scribis) v̄o tibi q̄uis est: q̄ n̄ es
assuet? agere. Illō v̄o mihi nimis est molestū: q̄ eā
spem amisi q̄ dū vulnus recēs erat: finē malis me
is cito p̄mittebat. Tu aut adhuc es in ea spe: a qua
ego iam excidi. Sed vbi te malis miseriorēz dicis:
facile sic concedam: modo non neget me longe ma
iori paupertate premi: q̄ ego perferre possim. Si te
pōt societas miserie mee leuare: sat p̄sidiij habes:
quāq̄ ego nūquā sentētia illoz pbaueri: qui illō di
cūt min? v̄gere mala q̄ multos socios habeāt. mihi
v̄o mltō minora mala mea videntur: si neminem
socium haberem. Idoc aut nimis male me habet: q̄

amici mei mihi non possunt auxiliari. Quid sis acturus
melius discas ab his qui a se tranquillo sunt: quam ab
hoie cui fortuna cum opes auferret: simul consilium abstulit.
Illud possum ad te scribere: omnia prius a te esse tem-
peranda quam a tuis discedas. Vale.

Quo in statu fueri aut in quo possim sim: non te puto
ignorare. Illud autem me perturbat maxime: quod neque animus
neque consilium est mihi in quo possim me iuuare. Non enim
sic a natura institutus: ut dolorem meum possim dissimu-
lare nec sub his preceptoribus educatus: ut paupertatem
meam fortiter pati possim. Scis quam molliter fueri a
parentibus meis nutritus. Non quam sperare poteram huc indi-
gnitatis puentium iri: ut ipsi operibus deciderem: que ma-
gna virtute parata essent: et omnibus bonis ciuibus predesti-
nata. Sed mea consilia/fortuna fefellit. et illud florētissimum
statum meum in quo diu beate vixi: ab expectato discussit.
Credebam enim aliquando his aduersitatibus sine
esse. aut (quod trito puerbio dicitur) tempus hominibus egri-
tudinē adimere. Sed utrumque falsum experior. Nam et
ira fortune sepe recrudescit: et quo diutius his incommodis
dis atque molestiis afflictor: eo sepe me deterius habeo.
Pudor autem in primis mihi obstat. Nam si forte a
amicis meis me ostenderem: et meam profiterer inopiam:
multa ab illis venirent presidia. Tanta confusio me-
um animum tenet: ut potius malim inopia perire:
quam paupertatem meam detegere. Nosti quam durum sit
homini non ignobili: et qui sit animo ingenuus: suppli-
care alteri. Vir quidem induci potui: ut has ad te
litteras dare: quod mihi summe familiaris es. Sed tua
fides ac beniuolentia/omnem meam circumspectionem discussit

Tu pro no
quid erit i
possis. Illu
prohibeoz

Legi nu
magnaz le
irascor: q
sti. Nam i
fuisse: cu
grauis et
deo: et ad
et est com
sibi est: al
bi ergo i
quam opor
instat: cu
modis: i
perficiam
neque am
pecunio
prouide
Ego (v
(me ab
laborare
sentire
Si
pia red
pferre.
endo ac
Nunqu

Tu pro nostra amicitia etiam atq; etiam videbis: si
quid erit in quo apud nostros amicos iuuare me
possis. Illud enim ego pre nimia verecundia: facere
prohibeo. *Cale.*

Legi nuper litteras mihi a te missas ex quibus
magnas sane perturbationem accepi. Sed tibi sub
irascor: q; tarde ad me de summa inopia tua scripsi
sti. Nam iudico si hoc ad me tempestiue rescriptum
fuisset: cum amicis nostris operas dedissem ne tam
grauis et molesta esset tibi paupertas tua. Sed (vt vi
deo et ad me scribis) pudor fuit tibi impedimento.
et est comune nobilitatis vitium: q; non minus graue
sibi est/alteri propter inopiam supplicare: q; egere. Ti
bi ergo imputabis: si (amicis ignorantibus) diutius
q; oportebat: hanc molestiam perpeffus fuisti. Quod
instat/curabo: ne in posterum sis amplius his incō
modis: in quibus adhuc fuisti. idq; tanta molestia
perficiam: vt neq; tibi verecundiam vllam incuriat:
neq; amicis negligentiam. Mitto ad te pauculas
pecuniolas: donec melius per me et amicos nostros
prouidebitur. Noli (queso) de amicis tuis desperare.
Ego (vt de meipso dicam) constitui: vt nullo pacto
(me abundante) vlla de rerum familiarum inopia
laborare sinam. Ideo omnes qui te prius amabāt:
sentire de te iudico. *Cale.*

Si vicio meo (q; multis accidere video) ad ino
piā redactus essem: aliquō fortunā meā equiori aīo
pferrē. Sed cū oīa preter mea studia/bn mltis faci
endo aduersa acciderint: si satis possuz acquiescere.
Nunquā inducere aīm potuissem/vt ab illis male
i iij

acciperet: in quos ego sp̄ frugi ac liberalis fuissē.
Que a me extāt in ciues nostros bñficia ⁊ officia: sa-
tis nosti. Qualiter vero in me grati fuerit: hoc tem-
pus maxie docuit. Cū em̄ homines quos mihi pro
p̄muni salute inimicos feceram/ in me aspirassent:
subornassentq; iudices ⁊ falsos p̄ me testes instrux-
issent: quis eorū ius meū defendit? Aut quis tueri di-
gnitatē meā voluit? Sed merito illud euenire sen-
tio/ vt illos ingratos expiar: in quib; diligēdis nul-
la de me ratio habita fuerat. Scio em̄/ ac vix esse in-
telligo qđ in veteri prouerbio est: omnes qui aliorū
causa in laqueū incidūt: suo piculo se absoluerē. Qu-
si res mihi in integrum rediret: facerem profecto qđ
vicē hāc tolerēt. Interim ego penam pendo. Sed
hoc nihil ad eos. Scripsi hoc ad te: non quo in re
desperata tuum p̄siliū ac p̄sidium expectem: sed qđ
leuare dolorem mihi videor: qñ de meis incōmodis
tecum loquor. Vale.

Nō de re noua ad me scribis nec mihi ignorata:
Quotiens em̄ h̄mōi fortune indignitatez credis ⁊
me ipsum ⁊ itē alios sepe numero ciues ⁊ graues ⁊
egregios/ preter bonū ⁊ equū sustinuisse: q̄zquā hec
calamitas nostra nihil ad tuā: tñ fit (nescio quomo-
do) vt mala que in ciuitate sunt v̄sitata: nos min⁹
premāt. Volo tñ a sapientia tua huic p̄turbationi
mutueris auxilium: q̄za vulgari p̄suetudine. Nam
illud scio futurū/ vt nulla res magis tuā egretudinē
leuet: q̄z qđ nihil horū tuo merito tibi acciderit. Et lō-
ge sententiā in qua modo es/ mutabis: si maiorem
de morib; tuis/ q̄z de turbatione q̄ adhuc recens est:

rationem
dñ neg
de incōm
cos v̄sita
discretio
meorum
omnem p
mum/ ⁊ t
apud quē
altis sign
dico. Cel
tuispe m
prospicies

Si v
rum sper
tuna/ qu
Sed cur
in vita d
meos a d
temporia
maxime
cur vitat
us annis
ment: q̄
cupiunt
custos te
vt vite s
desidera
meas no
hec ad t

rationem habueris. Quid in re desperata/nec presidi-
um neque filij causa ad me scribis (sed quia iuuat te
de incommodis tuis mecum loqui) facis rem inter ami-
cos visitatam. Idem ego facere soleo: quoties animo
discrutior. Maiorem quidem partem molestiarum
mearum deposuisse mihi video: cum amicis meis
omnem perturbationem aperui. Hoc gaudeo pluri-
mum/et tibi gratias habeo: quod me ex multis delegisti/
apud quem curas tuas deponeres. Nam tum pluribus
alijs signis: tum etiam isto/me valde a te amari iu-
dico. Cetera que ad consolationem tuam pertinent:
tuispe melius? (ut spero) tua virtute: quam meis litteris
prospicies. Vale.

Si ullum inopie mee finem aut presidium futu-
rum sperarem: nihil tam durum esset in hac mea for-
tuna/quod non magno et incuncto animo perferre.
Sed cum nulla prorsus me spes habeat: quid est quod
in vita diutius manere cupiam? Solebam annos
meos a die natali sepe numerare: ut intelligere quantum
temporis secundum naturam mihi restaret. Tunc
maxime viuendi cupidus eram: quia tunc nihil erat/
cur vitam accusarem. Nunc vero nihil mihi prolixi-
us annis videtur. Alij mortis ac mortem magis ti-
ment: quam sapienti conueniat: Flent in tempestate. et
cupiunt rebus amissis ex naufragio euadere. Si py-
cussior telum iugulo admouit: miserabiliter exorat:
ut vite sue misereatur. Ego vero que isti horrent: iam
desiderare incipio. Nec aliud maius inter molestias
meas notum est mihi: quam ut cito extinguar. Sed quid
hec ad te scribo: qui me nisi dolendo mecum non potes

iuuare: Et hoc vno miserior sum: quo etiam te mi-
serum video. q̄ me diligis: non par affert mihi in-
ter has molestias solatium. q̄ aut preter illū dolorē
quo affligeris/etiam te in partē doloris mei trahaz:
nimis egrefero. Sed p̄ tua molestia (q̄ summa est)
fortiter egritudinē meā feres. Vale.

Quid ad te scribā nescio: q̄ ita p̄turbato aīo suz:
vt neq̄ rō/ neq̄ p̄siliū ī me vllū sit. Vale em̄ alteri
potest cōsulere: qui ipse maxime p̄silio indiget. Qd̄
possem facile tibi prestare/hoc polliceor: dolere tecuz:
pariter ⁊ accusare fortunaz: q̄ nostras res aduersas
pro debitis addit. His igitur remedijs possum te iu-
uare: si ea sunt app̄ illāda remedia: que animū egro/
tantem incurabilem reddunt. Vallez tñ potius ad
tuam virtutem recurreres: q̄z exemplo hōis amen/
tis vtereris. vt ego remediū qd̄ nullū ex meipso vi-
deo: ex te (qui sapiētiōr es) possum mutuari. Nullus
em̄ hodie viuīt: qui facilius huic morbo meo (qui iaz
ab initijs inueteratus est) facilius q̄z tuiipse mederi
possit. Qd̄ si feceris: duos simul vno ⁊ eodē reme-
dio curaueris. Vale

Quo me credis aīo esse: cum fortunas meas ab
omnibz amicis destitui intelligo: Que res ita me p̄-
turbat: vt mihiipsi immutatus esse videar. Non ex-
pectabam/ vt qui officio meo illos iuuissē: nūc sūt
ab his oībz destitutus essem. Sed hee sunt nostrorū
cuiū artes: cū res nostre secunde sunt: oīa vltro pol-
liceri. certare v̄bis de summa beniuolētia/ de fide/ de
p̄stantia cū ijs: qui nos vere amant. Si vero v̄tos
mutatos esse videant: rationē fortunaz suaz/ ac libe-

roꝝ potius q̄
tūquis offici
quos sine p
fertos esse. l
(dū tue res
incōmodo t
re/ quid sit
prudens fac

Vallē in
me valde a
nime optab
penūero de
maiorē rati
Q si hoies
fuerūt null
sent fugiēd
aut dlectat
oīa vidēt m
aut cauet
tia/ aut offi
re intelligā
aut amori
tū esse iudi
tebas) poll
neglexerū
re Tu vō
⁊ ego neq̄

Feli
Ber
Q

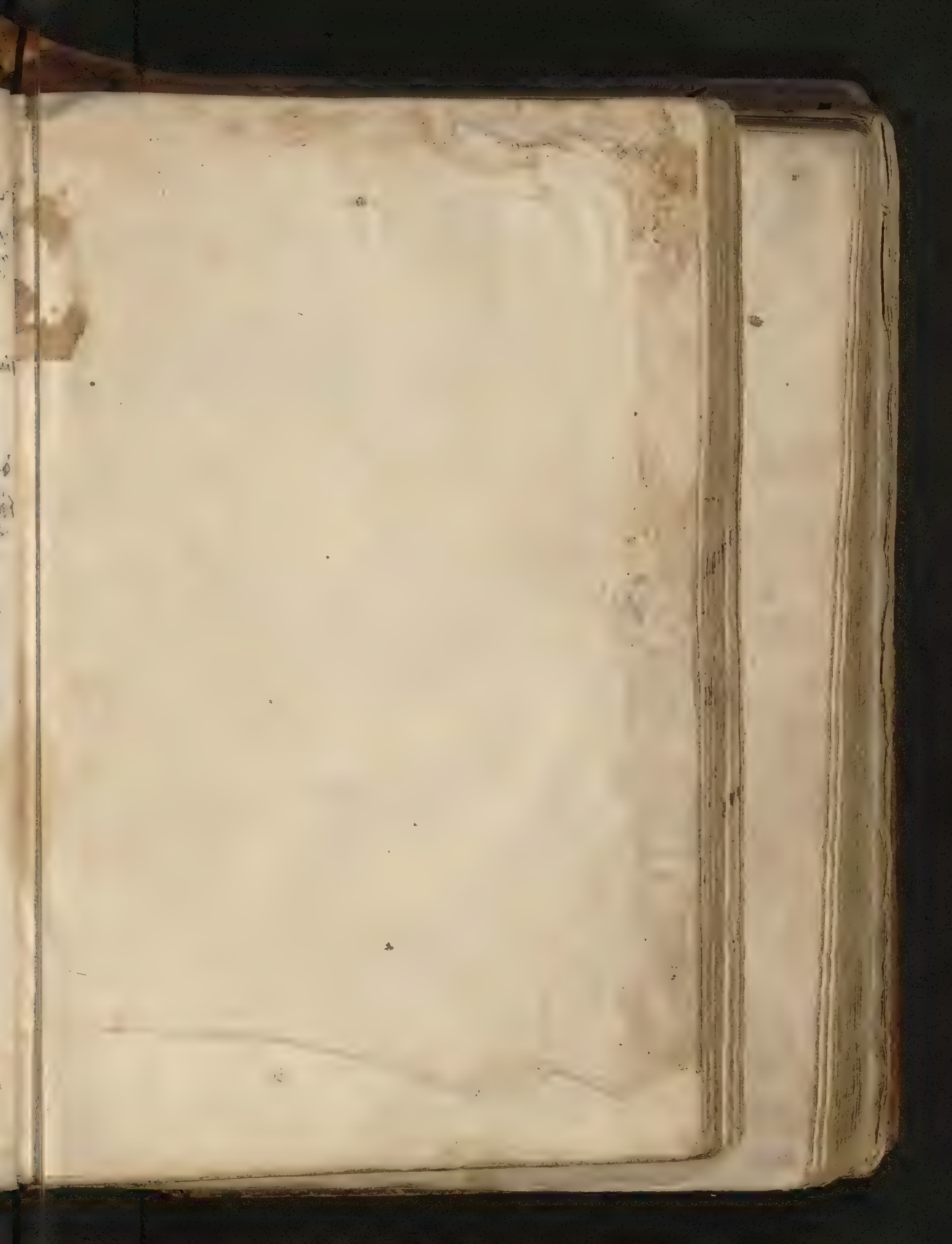
tor potius q̄z amicorū hūanaz esse dicūt. Nihil te an-
tiquis officijs. nihil de bñficijs acceptis cogitāt. Et
quos sine piculo tueri possent: facile patiunt a se de-
sertos esse. Nec te admonere p̄nt si prudens es: ne
(dñ tue res adhuc sūt prospere) hñmōi amicos tuo
incōmodo tibi p̄pares. Nemo te meli⁹ potest doce-
re / quid sit hoc tpe cauendū: q̄z ego. qui meo piculo
prudens factus sum. Vale

Nullē incōmodis aliorū q̄z tuis admoneri. qui sp̄
me valde amasti. Sz postq̄z res iste se hñt / vt (qđ mi-
nime optabā) sis ab amicis tuis desertus / qui a te se
penūero defensi fuerūt: cautior in meis reberō. nec
maiorē rationē amicorū habebō: q̄z p̄modorū meorū.
N si hoies ea integritate vite ⁊ p̄stantia essent / q̄ oī
fuerūt nulla arbitror tāta incōmoda q̄ p̄ amicis es-
sent fugiēda. Nūc vō cū in amicicia vtilitatē p̄pria /
aut d̄lectationē aliquā / magis q̄z honestatē seq̄mur:
oīa vidē mibi ad tpa in quib⁹ sum⁹ referēda. Illō
aut cauebo / ne quis amicorū vincat me sua bñuolen-
tia / aut offcō. Et si illō mibi accidet / vt ab aliq̄ me ve-
re intelligā amari nullū ego modum officijs meis /
aut amorī meo in illū faciā. Sed ne ab oīb⁹ te deser-
tū esse iudices: ego (quē forte in nūero amicorū n̄ ha-
bebas) polliceor tibi opā meā. ⁊ qđ illi n̄ sine scelere
neglexerūt ego patus sum defensionē tuaz suscipe-
re Tu vō admonebis / quib⁹ adiuuētis op⁹ tibi sit.
⁊ ego neq; pecunia: neq; p̄silio tibi dēro. Vale.

Felix epistolaz Gasparini finis. Impressuz
Per Johannem p̄nt̄ Argentī. Anno dñi
M. ccc. lxxvi. in vigila natiuitatis domini.

iste e. ut emp us p/och ^{derem:} x/ro/pt u
pro kenario qui cum furebat in k.
ionis h/ro/pt regnabit onduendo h/ro/pt
ambulando x/ro/pt

iste e. ut emp us p/och x/ro/pt u
bonus bonus bonus x/ro/pt u
flammarum flammis flammis
flammarum flammis flammis
flammarum flammis flammis
flammarum flammis flammis
flammarum flammis flammis
flammarum flammis flammis

Heri
da p.r. An

Rhetoricen
Spina
Dacima
Dianthe

appetere
duo hec audiui cum peritias dēte
ut dñe mīa quia tu reddes cunctis
iuxta opa sua. **I**uxta opus
suis ostendit delicta iusti
lo. **S**icut in te annua
mercedem multiplicat tēa
iuxta desertum. **I**uxta opus

tu mīa et iher
salem. **I**uxta opus
sedebant in potestate
bunt q̄ habebant iher
salem mīa et iher dñe
phara et iher. **I**uxta opus

In de p̄mū cōmū

227. **T**uo sunt omnes
fuerunt me impetui expecta
ut eorum et miseria. **E**t susti
ni qd simul constaret qd n fuit

et macie depulsa. **V**erum impetu
meu cogitauerunt repellere eu
curri infra ore suo benedicebant
et corde suo maledicebant. **M**erui
tam dō subiecta est anima mea
quo ab ipso patientia mea. **Q**uia

RAVENANTIS
ARTIFICIOSA
MEMORIA

050